

ఆనంతపురం జిల్లాలో క్షౌమము

గుత్తితాలూక

[టి. శివశంకరంపెట్టిగారు యం. యల్. సి.]

దాదాపు నూరుమంది గ్రామముల కొరక ననుసరించి ఈ నెల 8, 10, 11 క తేదీలలో గుత్తితాలూకలోని 27 గ్రామములను చూచితిని.

వర్షములు

వర్షములు బాగుగ కురియలేదు. కాలముగాని కాలముకంటే కురియుటచే వివేచితమైనది కలిగినది వర్షములు కురియలేదు. అను ఉద్దేశముతో రైతులు భూమిని దున్ని నిత్యముగా గాటిరి గాని మరల వర్షములు కురియనందున వారికి అధికముగ నష్టముకలిగెను. సాధారణముగ ఈ ప్రాంతములందు 19 లేక 20 ఇంచుల వర్షము కురియువలయును. మూడుసంవత్సరములనుండి 3 లేక 4 ఇంచుల వర్షము మాత్రమే కురియుచున్నది.

వస్తువులు

1880 వత్స సంవత్సరము వస్తువల నమూనా ఆపుదలచేయబడెను. దురుస్థితిసంవత్సరమునందును కాలము, కంటలు బాగునైనందున నాలుగింటి మూడవభాగము వస్తువల నమూనా కాలేదు. తక్కువ ఋణము లింకను సంపూర్ణముగ ఇల్లింపబడలేదు. వీటితోపాటు ఈ సంవత్సరము వస్తువల చేర్చవలెను. నెటిల్లెంబు స్త్రీలు ననుసరించి ఈ సంవత్సరము రైతులు ఎక్కువవస్తువల చెల్లింపవలయునను మాటను గమనించవలెను.

సంకటాలు

కొట్టలు

ఈ ప్రాంతములందు కొట్టల పంట ముఖ్యమైనది. దాదాపు సగము ప్రదేశమునందు యీ పంట ఉత్పత్తిచేయబడుచున్నది. వర్షములు లేనందున పంట ఉత్పత్తి మిగుల నల్లముగ నున్నది. మానవులకును కడుపులకును వలసినంత ఆహారముపంద లేదు.

జొన్నలు

కొట్టల వెనుక జొన్నల పంట ఈ ప్రాంతములందు ముఖ్యమైనది. వర్షములు లేనందున కొట్టల పంట చేయుటకు వీలులేకపోయెను. అందుచే రైతులు ప్రతివసం భూములయందు అధికముగ జొన్నల పంట చేసిరి. ఈ ప్రాంతములందు చెడు చూర్చియు యీ పంట కచ్చుగ కండ్లకు ఆనడము కలిగించుచున్నది. కాని ఈ పంటకుడ చెడిపోయినదని రైతులు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమున కేసు వారిమాట నమ్మకలకపోయి. అగ్ని పురుగులైన బుల్లె కొగము వల్లను బంక తెరువకలైన జొన్నల పంట తెల్లు చెడిపోయినవో రైతులు నాకు చూపిరి. అగ్ని పురుగు, పంటలను పాడుచేయు ఒక విధముగు పురుగు బంక తెరువకలైన పాడుచేసి తెరువరంగు మార్చును. ఇట్లొకగడు అనునదియు, తిగ. ఇది పంటభూములయందు వ్యాపించిన పంటలు వృద్ధిచెందవు. వర్షములు లేనందునను చీకతగుటచేతను పంటలు వృద్ధిచెందుటలేదు. జొన్న కాడలు కడుపులమీద వుపయోగించుకొన వచ్చునుగాని పంటమాత్రము మిగుల నష్టముగ నుండునట్లు.

ప్రత్తి

వర్షములు కురియనందున ఈ పంటకుడ కొన్ని ప్రదేశములందు మాత్రమే ఆలగ్యముగ చేయబడినది ఇంక రెండుమూడు వాతములలో వర్షములు బాగుగ కురిసిన ఈ పంట వృద్ధిచెందగలదు.

ఉలవలు గోధుమలు

ప్రత్తిపంటవలెనే ఉలవపంట గోధుమల పంటకూ ప్రత్తి కరముగ లేదు.

పొగాకు

ఈ పంట ఎప్పుడును అధికముగ ఈ ప్రాంతములందు ఉత్పత్తి కాలములేదు. ఈ సంవత్సరము ఈ పంటకుడ తృప్తి కరముగ లేదు.

కొన్ని సలహాలు

వస్తువల నమూనాకాలము సమీపించుచున్నది. రైతులు రెవిన్యూ అధికారుల కలిసి కొన్ని ప్రదేశములకు ప్రత్యేకించి ఆ ప్రదేశములందు ఎంతవంట పంటతో దానికై వస్తువల లెక్కలను నిర్ణయించు యుక్తమని అభిప్రాయపడుచున్నాను. కడవిన సంవత్సరపు బాటల కనుగొని అవినీతిపడెను. లేకున్న రైతులకు మిగుల ఇబ్బంది కలుగును. రైతులకు లింగ ఇత్యులవలన మొత్తములగు చెక్కుకొట్టెలకు అవకాశించుచున్నానని వసంతము ప్రబలుచున్నది. అగ్ని పురుగు వల్ల కొగము బంక తెరువ మున్నగు నాటివిషయమై వ్యవసాయకాశులకు కలిగిన మొత్తము చీకడను పోగొట్టుటకై ప్రయత్నించవలెను.

పక్షులు పనిచేయుకాలము

ఒకజాతిపక్షులు దినమునకు 19 Xం|| పనిచేయును

కొన్ని పక్షులు తనవిలో ఒక అంతయును యిందు మించుగా పనిచేయుచునే యుండును. అవి పురుగులెట్టును తీసి పారవేయుచుండును. తమ అను కోకిలలవంటి పిక్కాతి పక్షులు రాత్రి 9 గంట వని మానివేసి మరల రాత్రి 2 గంటలకే తమను. ఈ రీతిగా 24 గంటలలో 18 గంటల వాటి పక్షులు పనిచేయుచునే యుండును. ఆకాలములో వాతములు తగు పిల్లలకు 298 సాతము మేకపెట్టుచుండును. నల్లపిట్ట (బ్రామబుట్ట) అను వాటిపక్షులను రాత్రి 2 గంటలకే తమ పనిపారవేయుచు గాని రాత్రి 7 గంట వనిమానివేయును. ఈ 17 గంటలలో పిక్కాతి 109 సార్లు పిల్లలకు మేకపెట్టును. తిట్టిమను అను మరలొక వాటిపక్షులు రాత్రి 8 గంటలకు లేచి రాత్రి 9 గంటలకు పనిమానివేయును. ఈ పక్షులు ఆకాలములో 417 సార్లు పిల్లలకు మేకపెట్టును.

లిబరేటరు పత్రిక

ఈనెల 20 వ తేదీని చెన్నపురి తిరువళ్ళీలో ప్రకటింపబడును

జపానులో క్రొత్తగా నేర్పడి అత్యుత్కృష్టముగ తేజనక చేయుచున్న జపాను యంతజనపక్షమును జోలిన భారతయువ జనపక్షమును హిందూజాతీయసంఘ సెలకొల్పి వాటిమీద నొస ర్చుటకు ప్రోత్సాహము జొరంగుటకే యావత్తికను ప్రారంభింపవలసిరి. యంతజనపక్షం యీ నెల 20 వ తేదీ కనివారమునాడు వెలువడును. గాంధీయజాతీయ భావోద్ధీని నిర్ణయించిన నిత్యానిధిధానమునకు సంబంధించిన అస్పృశ్యతానివారణము, మద్యపాననిరసనము, ఖడ్గయశస్త్రివ్యాసము, వాటిమీదివ్యా ప్రచారము మాన్యు గుకార్యములను వీక్షితో నెరవేర్చుటయే పీఠ సంకల్పము. కంచములకు రాత్రిపాతకాలలను పగటిపాతకాలల నేర్పరచుట, విద్యుదుల్లో వ్యాధి విలియం కనలుగాడ విరిగు పరమాన్నేడు అనువృత్తిసహాయమున ఆర్థికవిషయమున ప్రచార మొనరించుచున్న రీతిని ప్రచారము కలుపుట, ఆయుర్వేద యానాని వైద్యవిధానములు మున్నగు తేలికైన వైద్య విధానముల నభివృద్ధి కొందించుట, విద్యావిషయమున విశిష్ట కలయందను క్రొత్తమాన్యుల కలిగించుట, మున్నగు కార్యముల కీవైదిక వోద్యదగలదు. వేదాంత, విద్యావాద్యయిది విషయములగుత నివృత్తియందు చర్చించబడుచుండును. శ్రీ అరవిందభాషు, శ్రీ వేదాంతసాధనాగోరు, శ్రీ బహిరజ్జమా రభాషు, శ్రీనివాసాంతస్తు, శ్రీ శి. రామనాథు, శ్రీ పి. అయ్యారలు, శ్రీ బాను ఉడురపు, జి. హెచ్. కజిన్న, వ్యాధి విలియం రసలు, కోరా ఎల్. విలియమ్స్ కన్య (ఆ మె కి కా), యూ ను నీ గో చీ (జపాను), క జిన్న స తి, ఆద్యయవసతి గార్లు మాన్యునా రీతివైదిక విశేషములగా నుండుటకు దయతో నంగీకరించిరి. దేశమునకు సంపూర్ణస్వపరిపాలన మును బడయుటయే యీ పత్రిక ముఖ్యసంకల్పము.

చందా

సంవత్సరమునకు	రు	4-0-0
అరగిలెలకు		2-8-0
విశేషియలకు సాలుకు	12 పిల్లలకు	

ఈ పత్రికములను వ్రాయగోరువారు "మేజిజు, లిబరేటరు ఆఫీసు, టిప్పికేను, మదరాసు" అని వ్రాయవలెను.

మోసము గ్రహించవలెను

మేము చాలాకాలమునుండి కొల్లబండువాలు చీరలు తలగుడ్డలు వగయరా బట్టలు తయారుచేయుచున్నాము. మా బట్టలు ప్రతిగ్రామమున ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రతిహోమ్మటను అమ్మచున్నవి. యీ మధ్య కొంతమంది వర్తకులు నాణ్యము లేనట్లు కంటిని ఉరికిన యాడల బాడలు పడెటటుకంటిని కొల్లబట్టలు తయారుచేయుచు మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నారు. సుదీర్ఘమోసము తెలుపుకొనుటకు గాను మా బట్టలు ప్రతిభాగదామైన మాపేతపున్న బొమ్మకంటి అంటించి యున్నాము మాత్రము లేనట్లుకంటి కొల్లబట్టలు మాని కాదని గ్రహించవలెను. మాపేతతో వున్నట్లుని మాత్రమే మాననిమాట కొరవలెను. కొరవయడల భరలు తెలియపరచెదము. కొల్లబట్టలు ఉక్కుతోనుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము. పా 1-5 రు 0-12-0 ముప్పాదలమాత్రమే.

తెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసు, ముప్పాదల సోమరాజు, వీరాజు కొల్లబట్టలు, పెద్దపురము, గోదావరిజిల్లా.

రు 500-లు ప్రధమబహుమాన జ్యోతిషరహస్యబహుమానపరీక్ష

30-4-23 తేదీని జరుగును

కడు గులభము. ఫల మధికము. ఈ బహుమానముల గొరకు అక్షరజ్ఞానముగల వ్యతివారును ప్రయత్నించుచేయవచ్చును. ఈ పరీక్షకు శ్రీమంతు, పురుషులను కూడ దగభాగములను చేయవచ్చును. ఎవరియిందో వారు మాన్యుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు సదుత్తరములు వ్రాయవచ్చును. మాత్రం జ్యోతిషవిషయమునందు మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పరీక్షకు దగభాగముచేయుటకు వుత్తే. జ్యోతిషగ్రంథమునందు మతో పంపబడుదగభాగమును 20-4-23 తేదీలోపుగా నీ నిమి పంపించవలెను. తరువాత దగభాగములు మంజూరీ చేయబడవు. ద్వితీయబహుమానము రు 250-0-0. తృతీయ బహుమానము రు 116-0-0 ఇట్లున్న 10 బహుమానములు లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షవలనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యములు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముకొ మంపబడును. ఈజ్యోతిష "రహస్య" గ్రంథము అనేక మందిచే కొ యాడబడినది. ఒకవేల నెల రు 2-8-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసినవి. పి. గా మంపబడును.

శ్రీకళింగ జ్యోతిషవిలయం, విజయనగరం విశాఖపట్నం జిల్లా.

మంగలి కత్తులు

కప్ప రా శ ము లు.

అంధ్రసోదరులచే చేయబడిన సోత్సహింపుడు.

నంటనే ధరల క్యాటలాగుకు వ్రాయును.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లోకేషన్స్ etc.

పెద్దపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసు: "ఇండస్ట్రియల్ పెద్దపురం.

ముఖ్య గమనింపు (29వ)

మోగ్యతాపత్రములు

(6) రెనారెన్ సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలు వారి బహుమూలనివారికి నాకు అత్యుత్కృష్టమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కావాల్సి లేదు. ఇందుకై వారికి నేను నా కృతజ్ఞతాపూర్వకమయిన కందనములు చేయుచున్నాను.

రంగూన్ } బాబులాల్,

80-8-19 } వాడమాస్తరు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యశాస్త్రములకు మార్గదర్శి

అన్ని భాషలలో దొరుకును.

వాడవైద్య నారాయణజీ కేశవశే,

(8198) 27, చివానకూడ, మదరాసు.

రత్న పురుష లేహ్యం

గుణవ్యాప్తతలన, అతిసంభోగమునకు. ఇతర కారణములను కలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోషించి బలముకలగ జేయును. ఈ మాలికామహిమ తెలియనివా రుండరు. విశేషించి వ్రాడవలసినది. శ్రీ 1-3 రు 2-4-0 లు. కొరవారికి కేటాగు ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

తెల్లకుప్పము

8 దినములలో పూర్తిగా నయమగును. కష్టమేమియు లేదు. అట్లు గుణమిక్యక పోయినవో రెండింటిని డబ్బు వాపసి యబడును. బుడి 1-3 రు. 8-3-0 ఉత్తములు అంగ్లమున వ్రాయవలెను.

N. Banerji, Hulaganj, Cawnpore (A)

బిరోపాఖండపు అధోగతి

అంతర్జాతీయ విచారణసంఘనిర్దేశాఖండనము

సీ ని య రు ని ట్టి.

ఇట్లీ ప్రధానముగా అనుసరించినట్టి తమనూహనా యిటులగానీ:-

యే ద్వైతపరిపరముల నిర్ణయించుట కొక విచారణగం ఘమును నియమించుట యిక్కాలమునందు తేలికైన సాధనము బడికల చాత్రములలో నూతన విషయము. ఈవిచారణసంఘము మహాద్ధి కాదులన్నియున్నది. జర్మనీయు యితరకరాజకీయ ములను యెంతవలె పరిపరమునో యెంతకాలములో నేవిధము గా చెల్లించవలయునో అది నిర్ణయించును. ఆయాదేశముల ఆర్థిక విశిష్టతను, జాతిపారములను, భావ్యతను, ఆధికారము గల్గియుండునను, అసంఘము తన ప్రతినిధులద్వారా ప్రతి విషయమునందును వేరుచెట్టవచ్చును. కాననములను నిబంధనలను సంస్కరింపవచ్చును అవసర మైయెడల నూతనకానములను వేరుచేయును. అదినిపర్యవేక్షించు సర్వవిధముల సర్వకారాధికారము. గలదు. తమ శాస్త్రవిజ్ఞానమునను నుపయోగించి వారియెడలనే వారు బాధ్యత గల్గియుండును. ఈవిచారణసంఘమువారు యెటు వంటినిబంధనములను వేసినను, విశిష్టతలను గానని పరా జితులు విశ్వసించియుండవలయును.

యేదేవులకాజుటలు నిర్ణయించుటలను జెల్లించుటలను వేరుచేయుట యావిచారణసంఘము అంతరితభ్యుత్థ వివేచకులగు వేరముల జెల్లించుటలో ప్రారంభించిన ఎట్టిసామర్థ్యము లేని వారికిని, తమవేరములలో నున్నపుడు, యిప్పుడు తాముజేయు కొను సుబంధములో కి క వంతో 10 క వంతో తప్పుకొనువా రిని యిప్పుడు, 2, 3, 4, వందలసార్లు జీత మిచ్చుటలను నున్నది. ఎట్టిసామర్థ్యము లేని అధికారులను మేజిస్ట్రేటులను తమవేరములలోని ప్రధానములను జేయు వేరములకన్న 5, 6, 10 రెట్లుగూడ యిచ్చుటలనున్నది.

ఆ విచారణసంఘములను తమతమ ప్రభుత్వములకు బా ధ్యత వహించియుండుటలను వారు చేయుటలను, అక్కా లనునందు రాజకీయవిశిష్టతలనునందించుటలను, ఈ విషయము పాక్షికముగగలను సమావేశమగుచుండును. అందరి ట్లిటి ముప్రతినిధులు గ్రంథిముగ నుండినను, మొత్తముగా అసంఘ మునందు, పరిష్కేయములనున్న పరిస్థితులు గానబడుచుండును.

ప్రభుత్వమున సీసంఘమునందు దృఢమిచ్చిచాతులందరి. కాని అందరియుభ్యుత్థ ప్రతినిధులు వైఖరిగలవలెనే యిచ్చి దేయవలయునట్లుకలదు. ఇట్లుగానందించుట. వారియెక్కట సామర్థ్యముకన్న వక్రభావ వర్తియించుటయినది.

కొలదికాలము క్రిందనే అట్టియూ దబ్బులేక అల్లాడు చుండును. వారికిమాద దబ్బుకచ్చు సాధారణము లన్నియు తెలి ప్పాయి అట్టిగతియందున్నదిలో నుండెను. ఇట్టి సమయమున సీ సంఘము ఆదేశములు యాద్యవస్తువులక్రింద 800 కోట్ల బంగారు కాజెముల నియమలనిదిగ నిర్ణయించెను. దీనిని బట్టి ఆ సంఘ నిర్మాణమును గూర్చి తెలిసికొనుటకు చాలును. ఈ రు పేరు లేని చెత్త రకపు కాజీలు వేర ము యేమియును తెలియని రాజనీతిజ్ఞులను తమవేరముల లోని న్యాయసూత్రముల గూర్చి యేజామత్తకం జ్ఞానముగల వారలను అసంఘమునందుండి జర్మనీ యేమిచేయుటలయనో, ఎంత చెల్లించవలయునో ఎట్లు చెల్లించవలయునో నిర్ణయించవల యుండును.

ఉత్పత్తి విషయములు

గృహ సంతానముల ప్రభుత్వమున కలవాటుబడినవారు ఉత్పత్తి విషయమై యొకదబ్బు వెచ్చించ కలయునో తూచిన టుల కనుగొనుట కష్టమని తెలిసికొన గల్గుదురు. ఎంతటి నడు దేశములైనను ఎంత ఆలోచించినను చాలదు. ఇప్పుడు ఉత్పత్తి విధానములు చాలవైపుననుగ నుండుటలను కాజీలు వేర యొకరును ఆవిషయములయందు సుతూహలభిజ్ఞులను గల్గియుండె చాలదు. నేను నాజీవిత మంతయు ఆర్థిక పరిశోధనమునకును నా ను యొక్క ఆర్థిక సాక్షాత్కరమును గూర్చి విచారించు టుగోచరియైగొంది యుంటిని. నేను నాజీవులలో మంత్రీ జర్మనునందు పనిచేసినంతకాలమును అధునిక ఉత్పత్తివిషయము లెక్కివత్తన కలిగియుండుటయే గాక గ్రహించుట గూడ కష్ట మని యాగీకరింపవలసివచ్చెను. ఆర్థికవిషయము లేమియును తెలియజేయు నిరంకుశాధికారులగు పాలించువాని పరాజి తకేశముల భావ తెలియజేయు మనస్సులు అసంపూర్ణముల విచారణసంఘము నందుండి యంతర్వేది కష్టమగు సమస్య

లను కలిగియుండు కలసియుండును. ఈసంఘమునందు చాల మంది జర్మనీ నేతాని యుండునట్లు. ఏకాగ్రముల గూర్చియు నేమియు తెలియదు. ఆర్థికవిషయముల గూర్చి యెట్టి అనుభవ మునులేదు. వారు రాజకీయ వేత్తల యొక్కయు భావనలను యొక్కయు మాటలను విని నిర్ణయముల చేయుచుండెదవారు. వారు జేయునిర్ణయములకును లోకజ్ఞానమునకును సంబంధమే కనుబడి.

యేదానంతరము కరాజీత దేశము లన్నియును సుధిపతి తముగ అసంఖ్యాకములగు కమిషనులతో నిడిపోయెను. మితి టికినివిలువమిషనులు, గత్యుమొటుల కమిషనులు, కలెక్టరుల కమిషనులు, సరకుల ఎక్కువతని గూర్చిన కమిషనులు, యెన్నియో నియమించబడినవి. ఇకన్నియును యేమియును మంచి కారణము లేకుండనే యెంతయో దబ్బును ఖర్చుపెట్టెను. అత్యాచారాద్యవస్థ భావపూరితమై భావజలలకలె పరాజిత దేశములయెడల యాద్య ముకలంకారమును బొందిన సివిలు మిలిటరీ కాఖిలవారు తెగని నుచున్నారు. వారికి జీతము లెంత యిచ్చెదరో యెంత ఖర్చుగో నారు జేయుటను జేమా అన్ని విషయము లును నేను క్లిష్ట రియాజతేనీ కొంటిని. కానిని నేను ప్రక టించుచున్నాను. ప్రకటించినయెడల విశ్వమును మరల రాజు కొనును, కాని యెట్టి జోషిదీ జేయు కమిషనులలో నుండుట మానవీనమని తలంచుకొను విధివీతము. అట్టియారందరికీక దేశములకుగూడ నిరర్థకములగు కమిషనులు కృష్టింపబడినవి. అట్టియూ కట్టిఅధికారము లేకుండ యేమిచేయుటలను సాధ నోపాయములు లేనపుడు, మిలిటరీ, నావా, కాయనిమాన ముల మరతులను పూర్తిజేయుటకు కమిషనులు నియోగింప బడినవి.

ఆక్రమణము

జర్మనీ సైనికబలాధ్యక్షతను గల్గి, తమ ప్రజలను చాల ముఖ్యమైనది తలంచుకాలములో, యిప్పుడు ఆక్రమించబడిన ప్రదేశమునందు 28 కేంద్రస్థానములలో 70 వేల మంది సైనికుల గల్గియుండెను. యేదానంతరము జర్మనీ సైనిక సైన్యము లేదు గావున ఆక్రమణజేసిన సైన్యపుటాఖ్య తగ్గింపవచ్చును. అటులగాక ఆక్రమణలో మంచిసైన్యము నుంచవలెనని నిశ్చ యముండెను. 1921 జనవరి 1 నాటికి 228 స్థానములలో మొత్తముగా 180 వేలమంది ఆక్రమణకు నాగ్రహించి యుం డి. సిపాయిలు అందుకొట్టిన బార్బానులను కట్టెలు దుండుటకు ప్రత్యేకముగ యిచ్చు చాల స్వాధీనముచేసికొన కలసి వచ్చెను. ఒక్కొక్క గదియున్న 18 వేల యిండ్లుగాక ఆకొనన 30 వేల గదులుగల 7000 లిక్కానులు స్వాధీ నము చేసికొనబడినవి. ఇకన్నియును యితరల యిండ్లలోని గదులే. అగ్గివలలును, నాకా కమిషను అగ్గివలలును, యితరలను జమకొట్టెను. గృహస్వాము లేమను కొంటిలో యని యాలోచించకనే వారలయిండ్లలోని గదు లాక్రమించబడుచున్నవి. ఇకన్నియును బాలక 18450 మంది విద్యార్థులకు కలెక్టరు 6 పాఠశాలాధికరణములు 1921 నవంబరు 1 నాటికి సైనికులకే అక్రమించబడినవి. ఇంకను 23 నాటక కాలము, 51 సినిమా కంటెయినులు అక్రమించబడినవి.

గ్రామములలో వ్యవసాయమునకు కిందముగ నుండిన ఒక్కొక్కచెరవుమొటు ప్రదేశములను, 167 పార్శివామికాల యయములను సైనికులకొరకు స్వాధీనము చేసికొనబడినవి. ఇట్లాక్రమించిన సైనికుల తమకు గావలసినదాని యిచ్చుమార్చి నటుల తద్వాస్తవ్య లేమనుకొనెదవో యని యాలోచించక జేయుచుండురు.

జర్మనీ యేదానంతరము సైన్యముగల సమయమున, యిప్పుడాక్రమించబడిన ప్రదేశములో లోమిడ్డి వాయువిమాన స్థానముల గల్గియుండెను. ఇప్పుడు జర్మనీ ఆక్రమణమున యాద్యము జేయుటకు నిర్దిష్టము జేయబడినపుడు 24 నూతన స్థానము లేర్పవలసివచ్చి. ఇందులకు మంది 1000 కి చదరపు మైళ్ల వ్యవసాయభూమి వ్యవసాయమునకు లోలగింపబడినది. జర్మనీ సైనికుల మున్నపుడు తుపాకీ బాతుపెట్టుటను నేర్చు కొనుటకు 6 స్థానములుండెను. ఇప్పుడు 17 క్రొత్తస్థానము లేర్పవలసివచ్చి. మంచి వ్యవసాయభూమి 12 చదరపు మైళ్లు దీనికొక జేర్పబడింది. దీనికి దోడు క్రొత్తవాయువిమాన స్థానములును కిక్కిరి స్థానములును నేర్పరు క బడినవి. ఆక్రమణకాస్త్రపుటలను (ఘెరి, లెజియను నైన్యములు కలకలచ్చినవారినిగ మాత్రమెన్నరు. జర్మనీ స్త్రీలకు అయ్యెఖర్చులకును, కలెక్టరీకొనుటకు ఖర్చులకు తెగింతరమున్నది. పాలిటి లియ్యవలసి యుండెను. ఇంకలకు స్థానిక సంఘము లిచ్చినదిగాక ప్రభుత్వమువారు 1921 ఆక్టోబరు అఖిరుకు 802000 మార్కుల నిచ్చిన సరియైనలెక్క తెలిసెను.

మొదటిగా వలెగాక ఖర్చుకొనిన 1922 మార్చి అఖిరు కు అందుకున 558691542 బంగారు మార్కులును, 14 మిలి యర్డుల కాగితంమార్కులును అనగా 400 కోట్ల బంగారుమా ర్కులను ఆయెను ఇంత మొత్తమును జర్మనీ యంతటిత్యాగము నైజతేనీ నష్టపరిహారములక్రింద నియమలించుండెను.

నేనానులు, ఉద్యోగులు, సిపాయిలును తమవేర ములలో పుచ్చుకొనుచుండినటులగాక యెక్కువ జీతము లేదు

బడుచుండెరి. అగ్గివలలు మంచి గుఖముగ నుండు గడిలను వేర వరమునది. ఇంద్రదగతి బాగుగ తేలిపోటవారు చక్కగ అన్ని వరుల అప్పుగడులు కావలెనని కోరిరి.

జమల నికృష్టమైనది నైను కమిషనరీకట్టెగలదు. అందు కలెక్టరు గత్యులేయించవలసివచ్చి. కాని 1800 మంది కత్యులుగను న్నారు అందు 75 మంది జెలిగేటులు నేనానుల కిచ్చుటలయెన్ను అను కనకుండును గోరువారు కలరు. నైను కమిషను అధ్యక్షు లందు కాజెన్నుపట్టుకొనుట 15 రేకులమార్కులను (మింగి జేగును. 5 రేకుల మార్కుల ఖరీదు జేయు తివాసిని బాగ్రత్త పెట్టుటకు 25 వేల మార్కుల కన్న నెక్కువ ఖర్చుగను.

1922 మార్చి 21 సెక్టోరు జర్మను ఖాస్సలరు ప్రకటించిన విజ్ఞాపనమును బట్టిజూడ జర్మనీలో పరిజేయచ్చును మిత్ర మండలి సిపాయిలు ఉన్నతతరగతి జర్మనీ ఉద్యోగుల కన్న మూడురెట్లు అధికముగ వేతనముల బొందుచున్నటుల తెలియ గలదు. జర్మనీ ఖాస్సలరును మంత్రు లందరును పుచ్చుకొనుజీత ములను అలవెట్టులు కలిపి మిత్రమండలి సిపాను లిదరీజీతమం తముండెను. జర్మనీపరివారలను గుమాస్తాలును ఉద్యోగులును తమకుటుంబములను ఒక ఇంగ్లీషు సిపాయి దెచ్చుకొను జీత ములో పదనవంతుతో పోపించవలయును. ఇటుల సమోఘముగ జీతములు కచ్చుచుండుటకలన ఆక్రమణకేశములలో పనిజేయు వారు లక్కడనేయుండుట కష్టమైనది.

1921 మేనాటికి కలెక్టరులమిషను పని పూర్తియై యెను. కాని అందున్న 752 ఉద్యోగుల సంఖ్యయు 450 కి మార్చు తగ్గించబడినది.

ప్రధాన ఆక్రమణ దేశములందు సైన్యమునకు ఖర్చు పెట్టిన కబ్బుతో నాగనమైన ప్రదేశములను మరల నిర్మించుకొ నియుండెదది. ఆక్రమణజేసిన సైన్యమునకు ఖర్చు యెక్కువై అభివృద్ధియగుటకులన యెడవరముల కమూలుకు ప్రయత్నము లాటించవలసివచ్చెను. ఇందుకులన జర్మనీని ఉక్కిరి మిక్కి రనకుండజేసి చాలకాలము సైన్యము లేకుండ పరాశిస్తాతి లో నుంచెను. 1921 లో మార్కుల పడిపోవపుడు ఒక్కొక్క సిపానికి గంతకరమునకు జీతము, అలవెట్టులు, గృహవసతి అన్నింటికిని 8620000 మార్కులు ఖర్చుగయ్యెను.

జర్మనీ, అచట నుంచబడిన అగ్గివల కియ్యకలెన్ను కబ్బు చాల విస్తారమైనది. మార్కుల ఉన్నతస్థితిలో నున్నపుడు లెట్టి గెంటు కర్న రో స్థానము కనున్న ఇంగ్లీ షు జెలిగేటుకు 464116 మార్కులయ్యెదది. ఈఖర్చులో, 20 వేల మార్కులు సామ్రాజ్యరీతి దగినటుల మహానికొయ్యతో అలవెట్టుబడిన క్రొత్తగడిని, 25 వేల మార్కులు వార్షికు జేయుటకు అలవెట్టుబడిన క్రొత్తగడిని, 11150 మార్కులు తెలకార్షిపు జేయుటకు పడకగడిని, 55800 మార్కులు స్థాని యొకగడిని, 43000 మార్కులు భోజనకాలమున, 6400 మార్కులు నాకరుల పడకగడిని ఖర్చును. ఇంతయిగాక 4627 మార్కులు ఒక యింజనరు నిపులుకు వీని నన్నటికి కరిగిం చుట కిచ్చబడును. 9282 మార్కులు, చెట్టువేసి కట్టుకును, 954 మార్కులుపట్టు, పడక మంచం పడకగడి, 19150 మార్కులు సెండు మంచములకును, 806 మార్కులు నీలపుట్టు పడకగడి, 1800 మార్కులు జీతలగడికును, 3950 మార్కులు భారతదేశపు తివాసికిని, 3850 మార్కులు ఒక సిపాయిడికిని, 550 మార్కులు రొట్టెలు జేయుచెట్టెకును ఖర్చు అగును.

1921 సంవత్సరములోనే ఆక్రమణ జేసిన సైన్యములు 284588 టన్నుల రాక్షసిబాగును లెప్పించుకొనెను. ఆగంతక రము 185844 మంది సైనికులందగా ఒక్కొక్కరికి 2 టన్ను లు రాక్షసిబాగు ఖర్చాయెను. చాలమంది సైనికులు బార్బా నులలో నున్నపుడు యంతబాగు ఖర్చుఅగుట యెక్కువ. దీనికి తోడు స్థానికసంఘములద్వారా జర్మనీ 174888 టన్నులబాగు ను సప్లయజేసెను.

1921 ఆగస్టు 22 క లేదని నైను సైన్యము హెడ్ క్వార్టరునుండి వచ్చిన లేఖలో అవ్వకు మగోంసాధనమునకల దున్న ముఖ్యసేనాని పడకటిగడి, కలెక్టరు కనందుగ నుండలెనని వ్రాయబడినది. అప్పటి తన్నవిధమున నేలబాగుగ నేనుండి చాలఖరీదుగల తివాసి కప్పబడి యుండెను. కానికొన్ని భాగములు నడచినపుడు కొంచెమువచ్చి చేయుటకులన మార్పు గావలెనని కోరబడినది. క్రొత్త నిర్మాణమునకు నిర్ణయించుకొనిన అక్కతి ఏదేశములోను దొరకపోవుటకులన ప్రత్యేకముగ రియారు జేయలసివచ్చెను. వేర్వేరుభాగము లన్నియును నిర్ధ మగునకి ముఖ్యసేనాని భార్యకు జబ్బుచేయుటకులన వానిని సమకూర్చుట నావీవేయకునీ వచ్చెను. ఈక్రొత్తయేర్పాటుమా గోష్ఠాదగ్గరమున్న బాల్కను హాసెనుభవనములో నుండినవో తగి యుండునని ముఖ్యసేనాని తలంచెను. కావున మొటనే అచట క్రొత్తవోట నేర్పరుచుటకు ఉత్తరువుజేసెను. అంతయును నిర్ధ మగు సరికి ముఖ్య సేనాని అప్పుకున్న సాధమునండి యింకొక వోటికి మార్గగూడ వని వైసుండి ఉత్తరువు వచ్చెను. అందుచేత అందులనైన్యకర్తవ్యయము వృథా యాయెను.

మిత్రమండలి సమావేశములలో ప్రతీకసారులు నేను ఆక్రమణ సైన్యముల తగ్గించవలెనయను ముఖ్యముగ వారి కగు

వ్యయముల తగ్గించుకొనుచును అందులకును యవసరమును నొక్కచేయుచుంటిని. కాని మానవులలో దౌర్జన్యభావమును బట్టి భావమును వెనగొనినపుడు జయమందినవారు యేమిచేసి నను న్యాయముని తలచునపుడు ఆ ప్రభుత్వముచే కల్లోలము నాపడక పోవుదురు.

జర్మనీలోని ఆంతర్జాతీయ విచారణసంఘముల గూర్చి ప్రభువుల సభలో బహుళము ఆ కమిషనులు, ఇది పోయి దక్షిణాఫ్రికాలో నున్న భుజలమధ్యముండి భోగభాగ్యముల ననుభవించుట జూడ మానవమునకు దుర్మహ్యమైన యోగంతు ను గలుగజేయుచుండెనని న్యాయమూలముచే చెప్పెను. ఇట్టి ఏకగింపును ఎవరొకడైనను ధీమాత్ములుమాత్రము పొందెదన. ఏల ననగా యూరప్తు మహాద ధర్మములలో బడిపోవుచుండుట వలన యిహమీద నేడియును అవమానమునకు కారణముగా నేరదు. — మాంధ్రేంద్రుడు గార్హియను.

యూరపు దౌర్జన్యము

నవపరిహారములు

నీనీరునిట్టిగారి యభిప్రాయము

అమెరికనుల విధ్యుక్తధర్మము

ప్రపంచమున ఈవిరోధా మహాసంగ్రామముచే చిత్తుకడనిజకే మొక్కటియు లేదు. కాని కాంతిధర్మములను ఈజేకములన్నియు మరింత ఎక్కువగా అనుభవించుచున్నయవి. అనేకరాజ్యములయందు వ్యయము నానాటికి పావుగడుచున్నయది. దీనివలన క్రైస్తవిధానము చాల అల్లకల్లోలముగా నున్నది. మరల ధనము గందరగోళముగా నున్నయది. సంరక్షకరక్షకవిధానము నవలంబించుటచే ఉద్యమములన్నియు నామమాత్రము నిలబడి యున్నవి. వ్యయము అపారముగా నున్నది. కాళికరమగుప్రభుత్వము నిజకీర్తితో పూర్తి విజృంభించుటకు వీలులేకున్నయది. ఒక నాక ఉత్పత్తి అతివృష్టి నున్నయది. మరియొక ప్రక్క ఉత్పత్తి అనావృష్టి నున్నయది. ఈవృక్షముల ఉత్పత్తి ఇట్లుంటుండుటచే నందిగూర్చు వృద్ధిచెంది. మొత్తముమీద ఆర్థిక జీవనము చాల కల్లోలముగా నున్నయది. ఆర్థిక పరిస్థితులు సక్రమముగా లేవు.

యూరపులో పూర్వముకంటె ఇప్పుడు తిండి మొత్తము మీద నూటికి 80, 40 చొప్పున తగ్గిపోయినది. అత్యవసరములను ఎంతలాభకరముగా ఉపయోగించవలెనో అంత చక్కగా తెలిసిన ప్రజలనుండి గ్రహించుచు నున్నారు. ఇది పోలండు ప్రజలకు ఈయబడినది. ఇదివరకే తమదగ్గర నున్న వసాధములతో పోలండు ప్రజలు ఉపయోగించు కొనుట ఎలలగుదు. అట్టితే ఈవృక్షములనుగూడ వీరికియబడినవి. మరలను గందరగోళముగా నుండుటచే ప్రపంచములో కనీసము 2/3 వంతులు రాష్ట్రములవారు ఏమియు నిలవలేదు లేకున్నారు. ఈ నిలవ లేనినంతయు రేపు కొలుగాకున్నవో వాటిపెట్టుటచే ప్రయోజనమేమియులేదు. ప్రజలు, ప్రభుత్వము వారును సంతతులన్నిటిని జాతీయత్వంతో జూచినవో తమ యదృష్టమునుబట్టియేగాక, ఇరికజేముల పరీక్షమునబట్టి గూడ తమభావిధాన్యతయనును, తమ జేయమును గ్రహించగలరు. ఆర్థికపరములయందుంటు, ఆక్రమిత వైకల్యము, ఋణములు, క్రొత్తకపుసామును చలామణిచేయుట, పాచ్చి ఫరలు, ఇవన్నియుగూడ ధనధాన్యగత్యులను మొదలంటు తీర్చి వేయుచున్నవి.

నవపరిహారములు

నవపరిహారములు యూరపునకు వైద్యకని దాపరించినది. జర్మనీని లోయరుచుకుంటున్న, రాజకీయరాజకీయ నాక మొన ర్చుటకును, ఆర్థికనిరాకము గావించుటకును నవపరిహారములు ఒక మిషన్ గల్పించబడినవి. ఈనవపరిహారముచే అంతర్జాతీయరక్ష మంతయు తారమారైంది జర్మనీనుండి ధనమును బదలాయించుట కు మార్గములేదు. అట్లినర్చుటకు ధనమేలేదు. నిజముగజర్మనీనవ పరిహారములనీడవలసిన గరిష్టముగా వదార్చుటకు తయారుచేసి అం దరికంటె పోటీక చవుకభరతో నమ్ముటకు వీలగునటుల తక్కువ ధరలకు నికయించవలెను. దీనిని చెందుపధములుగా సాధించవలెను. జర్మనీపరిహారంబు జీవనసౌఖ్యమును తగ్గించుకొని ఏ చెల్లవుడును విజయములకు క్రేతరవానినలలుగ నుండుట మొదటి మార్గము. చావకుండగ బ్రతికకుండ తిని ఉండవలెను. లేదా సాంకేతిక పరిమిట్లను బ్రహ్మాండముగా వినియోగించి పదార్థములను విస్తారముగా నుత్పత్తిచేయుట రెండవమార్గము. దీనినెట్లు సాధించినను? చివరకు పర్యవసానము విజయమునగైకొన్న రాష్ట్రములందు పరిశ్రమలు వివాకమొందుటయే! తమ సాధన సంపత్తులమీదనే ఆధారపడి తమంతటాపే పోషించుకొని విధానమును అవలంబించినగాని పోటీని క్రాంతి పదబోగ్గు గాని పరిశ్రమలు నాకమొందును. జర్మనులు నవపరిహారముల

నిచ్చుట ప్రారంభించుటచే యూరపు పోర్తాఫ్రామిక పరిస్థితులు మరింత క్షిమాదకరముగా నున్నవి. ఇదేవకారము అమెరిక, గ్రేటు బ్రిటనులు, ముఖ్యముగా అమెరికా, తమ ఋణములను తీర్చివేయ కలెనిగ్గా, కడి నీయవలెననిగాని నిర్బంధించినవో ఇట్టియత్నియే సరికా వుండును.

యూరపు అంతయు అప్పులమయమై యున్నది. రషియా క్రెడిట్లించబడుటచే మిగిలిన ప్రపంచమంతయు అమెరికానుండి మరింత ఎక్కువగా ఋణములను తీయచున్నది. ఇప్పుడిది జాతీయఋణమునకుగల తేదు. అమెరికను కెట్టుబడి దాకలు తమ యూరపు ప్రజలకు ఋణముల నిచ్చుటకే తేరి కది. జోయిన మాడెండ్రుండి అమెరికనులు యూరపునకు 8000000000 తే 2000000000 డోలరులను క్రతి సంకల్ప కము. బహుశిచ్చుచు న్నారు. ముఖ్యముగా ఈ ఋణము వర్తకపరమమీద ఇయ్యబడినది. యూరపు పూర్వము ఋణవాతక నుండెను. ఇప్పుడు నో ఋణగ్రస్తురాట గనున్నది. యూరపుదేశములో ఇప్పుడు నూటికి 40 చొప్పున పదార్థముల ఉత్పత్తి తగ్గిపోవుటయేగాక తినకే క్రిగూడ నూటికి 80 చొప్పున తగ్గిపోయినది. దీనితోపాటు యుద్ధము ప్రారంభమైనప్పటి నుండి ప్రతిరాజ్యమునందును దుర్వ్యయము ప్రారంభమైనది. వర్తకము ఈ యుద్ధముచే విస్తారము లాభమును పొంది. రాజకీయవిజయములకే ద్వేషములను కలవాములను వీరు ప్రజ్వలించుకొని. అందుచే ఈ దుష్ఫలి ప్రాప్తించినది. కేంద్రయూరపు ఆర్థికపరిస్థితులు ఆర్థికవిధానము చెడిపోయినవి. అత్యవసరములను వినియోగించుట తారమారై కది.

అందుచే యూరపు రానురాను మరింత రాజకీయములందు వివాదకరమగు పరిణామమును చాలచున్నయది. ప్రజల కిప్పుడు అంత కాంతిభూభావము లేదు. కొన్ని చిన్నదేశములకు స్వతంత్రరాజ్యజీవన మన్న నేమా తెలియనే తెలియదు. నిన్ను, మొన్నటి రోజున బయలుదేరిన రాజ్యములు తమలో తామే అంతకంతములతో మునిగి లేచుచున్నయవి. జాతీయ వివాదములతో మునిగియున్నవి. యూరపు ప్రాచ్యవిధానము చెడి పోయినది. పోలండు, రుమేనియా, గ్రేటుబ్రిటనులకు సంధి మూలమున వైద్యరాష్ట్రములు చేర్చబడినవి. ఈదేశములకు వివాదము తప్పక ఎదురయ్యుచున్నది. అన్నిదేశములకు చాలవరకు వరసతి క్రొత్త పోయినది. అన్నిటిలోను పోలండునకు మరల వరసతిని సంపాదించుకొని గూతనున్నటుల కనిపించెను.

మూడుమార్గములు

విజయలక్ష్మిని కల్గించిన మూడు రాజ్యములను శిష్టిమాధ్యములకు బట్టినది. జర్మనీని ఆక్రమించుకొనుటకును రాజకీయములందు జర్మనీ మరల తలయొత్తవందజేయుటకును ప్రాంతివారు నవపరిహారమును గొరుచున్నారు.

అందుచే నూతనవిధ్యులకవిధానమును అనుసరించుచు న్నారు. వీటిని జర్మనీపట్ల వినియోగించుటకు వీలులేదు.

యూరపును మరల క్రొత్త నిర్మించుట అత్యవసరమని గ్రేటుబ్రిటను గ్రహించినది. ప్రాచ్యవిధానమున తప్పినవృద్ధి. అందుచే ఇప్పుడు తలంచిన దిక్కుమగు పున్న రాజవిధానము నకు అన్నియు అవాంతరములే గల్గుటను గ్రేటుబ్రిటను చూచుచున్నది.

ఇటలీ తన అంతకలవాములతో మునిగిలేచుచున్నది. నిలు కడల్లిని విధానము నవలంబించినది. ఇటలీ ఆర్థికవిధానమును మరల నిర్మించుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. ఇదియే ఇటలీకి ప్రాధాన్యము.

పూర్వకాలము, 14-15 శతాబ్దములవారు తమవారును వారు నశించుటకు జూచుట వారివివాదమునకు తోడ్పడుటయు యూరపు ప్రజలు రాజకీయవిజ్ఞాన మని తలంచెదవారు, యూరపునకు పూర్వయుద్ధముకంటె చెడుసంధియే మహాసక్రమమును కలగజేసినది. ఆర్థిక పున్న రాజ్యమును గావించు కత్తి తమంద పోవుటయే గాక, పున్న రాజ్యమునకు గల దుశ్శమునైన ఆలోచించుకొని తేకున్నది.

పున్న రాజ్యమార్గములు

ఎక్కడ జూచినను అల్లకల్లోలమే, ఎక్కడ జూచినను వివాదమే. అట్టితే పున్న రాజ్యము చాలకష్టము. పునాది నేయుటకుమారు ద్వేషము, అపోహ, దౌర్జన్యము అంతరించవలెను.

యూరపు స్వప్రయత్నముచే పున్న రాజ్యమును, కాంతి సాధించబారు. గ్రేటుబ్రిటను యూరపు అంతటితోడను తెలియెంపులు చేసికొని ఏకాకి తన సామ్రాజ్యభివృద్ధికే జాతుబడిన యూరపులో రాజకీయములు కల్లోలముగా నుండును. వివాదము ప్రాప్తించుటకు ఎంతకాలమో పట్టుదు.

ప్రస్తుతము యూరపును కాంతిచిత్తముతోనుండి దౌర్జన్య రాజకీయముగా నుండుటకు అమెరికనులే కట్టుబట్టుచు విధానమును అవలంబించితిరవలెను. విజయమును స్థాపించినటులే కాం

తినిగూడ స్థాపించుట తమకధి నని అమెరికనులు గ్రహించి నిర్మి తాళి ప్రాయముతో తీరముగా ప్రయత్నించినది అధికకాలము లోనే ప్రపంచము పునర్జీవనమును గాంచగలదు.

అందుచే ఈసమయమున అమెరికనుల ప్రవేశమునుగూర్చి అమెరికను దృష్టితో జూడవలయును. అంతియగాని యూరపు దృష్టితో జూచిన ప్రయోజనముండదు. యూనైటెడ్ స్టేట్సునా రి వనికే పూనుకొనుటకు రాజకీయ ఆర్థికపరిస్థితులు అనుకూలముగా నున్నవా యని తలపోయవలెను.

సెనెట్టువారి చక్క

అమెరికా అప్పుడే నేరేనది. తన ఋణములను తీర్చు మనికొరుచున్నది. వెర్మెయిలు సంధి, తదుపరి జరిగిన సంధిలు అయినతరువాతనే ఈసంధిలు చెల్లగూడదని నెరతువారు తమ యభిప్రాయమును అనందిగముగా తెలియజేసిరి. అనందములను అంగీకరించమని స్పష్టముగా తెలియజేసిరి. అమెరికను నెరతు నాకట్టినవృత్తు వారి రాజకీయవిజ్ఞానమును నేయవోళ్ళు చాటుచున్నది. ఏలన ఈసంధిలు చాల అసంభర్మముగా జేయబడినవి.

కలితమున ఇంతవిధమగు సంధిలు జూడదు. న్యాయ విధానము ఎంతమాత్రము కంచుకాగడ వేసి వెదకనను కనిపించదు. గ్యూంనిర్లయనూత్రములు, జాతీయనూత్రములు మంటగలిసినవి. అప్పటికంటె అమెరికాకు ఉపద్రవకర మేమన:—విల్సనుగారి 14 నూత్రములు మొదలంటు తుడిచివేయబడినవి. తన 14 నూత్రములకు విల్సనుగారు పూతీబడిరి. క్రాంతి అమెరికను ప్రజలందరును అభయమొనగిరి. ఈసంగతిలు జరుగునని కావని నెరతు వారు గ్రహించిరి. నానాజాతినమితిసభ క్రతివై తేనిది. సభలో యూనైటెడ్ స్టేట్సువారు చేరుకుంటుంటే వా? యో నేన ప్రకటించితిని. విజయము ఎట్లుచెప్పిన ఆటలు, క్రక్తి శాస్త్రకంత్రియతకే, వస్త్రపరిహారములసంఘమువారు చేయునటులే ఈనానాజాతినమితివారు జేయుచున్నారు.

యూరపులో ఉన్న రాజ్యములకు అమెరికనులు అప్పు ఇయ్యకున్న కాంతి ఏర్పడును. వేరేయి యూరపుకాంతి ఏర్పడవల తునన్న అమెరికనులు ఎవరికిని అప్పుఇయ్యరాదు. ఇది చాలము ఖర్చు. అమెరికనులు తమవ్యాపారములవారు పురపాలక సంఘము లకును, రైల్వేకంపెనీలకును, పోర్తాఫ్రామిక సంఘములకును ముఖ్యము చాలవిచారకరము. యూరపు ప్రతి రాజ్యమునందు నైపుణులు నిలుకడగ ఏర్పడవలెగాని మరియొకటిగాదు. వీరు మిచ్చుట ప్రపంచమునకప్పు గ్రహించవలెను. వీరు మిచ్చి అకాంతిని, అల్లడలను, చిన్నపాముగ నెర్పరవినవారగు చున్నారు. యుద్ధముగూడ సదా జరుగుచునే యుండుటకు తోడ్పడినవారగుచున్నారు. ఋణముల నిచ్చువారి యుద్ధకృత్య ముమంది.

ఈ ఋణములను తీసికొనుటవలన చెడుగు నాటిట్లుచున్నది. అందుచే ఋణము నిచ్చుట తప్పు. యూరపులో అల్లకల్లోలము ఉన్నంత కాలము ఋణములనిచ్చుట తప్పుకాదాంతేకలదు. కాంతి ప్రారంభమైన దానికి అంతర్జాతీయసభ తన్నియో జరిగినది. ఒక్కసభకుగూడ అమెరికనులు పోకుంటుంట ప్రకటనాము. జరిగిన దౌర్జన్యములకును నేరములకును అమెరికనులు ఎంత వరకు బాధ్యులకారో అంతవరకు అమెరికనులనుబట్టి పాచ్చుగనందెను.

అమెరికనుల బాధ్యత

ఇంతవరకు సంప్రాప్త మైనదానికిగాని, సంప్రాప్తమైనదానికిగాని అమెరికనుల నైతికబాధ్యత లోలకలేదు. లోలకడు, ధన మున్నంతమాత్రాన ఏరాజ్యమును ఏదేశమును గొప్పది గాజూదు. నాగరికము, ఆయుధసంపద ఉన్నంత మాత్రాన అదేశము గొప్పది అనిపించుకొనలారు. క్రతివై నగడించనీర్చిన దేశ మెద్దిగలతో అజ్ఞాపృథేకము. అమెరికా వారు తమ నైతికభావములను నెరవేర్చవలెన్న అయ్యది క్రతి వైతో గూతుకొన్నది.

అమెరికనులు, నిరోధా మహాసంగ్రామమున భయవైక, పోర్తాఫ్రామిక ఆర్థిక సాధనములతోనేగాక తమ నైతికములకు బడిని మిత్రమండలికపున వినియోగించి విజయమునకు తోడ్పడిరి.

అమెరికనులు విల్సనుమహాకాయని 14 నూత్రములను ప్రకటించినపుడును అమెరికను పార్లమెంటుప్రజలు వీటిని అమోదించినపుడును జర్మనులు జర్మను మిత్రమండలికము తూలిరి. ఇక నిరోధము వలన లాభము లేదని జర్మనులు గ్రహించిరి. విజయము కంటె సంధియే క్రేయస్కర మను కొనిరి. బెర్లియము, మరితరదేశములను విధ్వంస మొనర్చినందు లకే నవపరిహారముల నీయవలసియొప్పును సంధి ఎవరికిని భంగ కరముగా నుండజాలదు, విజయములకును పదాభిలంబు. అందరకును అనుకూలమును విజయములయందు నమానకర్తములే ఉండు ననుకొనెరి.

యూరపు పరిస్థితుల నెరుగని అమెరికను క్రతివిధము అమెరికను అధ్యక్షులగు విల్సనుగారి 14 నూత్రములను అంగీకరించుటచే అమెరికనులు వెర్మెయిలుసంధిలో పాల్గొనవలసి కచ్చెను. ఈసంధికుక్రమము విల్సనుగారిగాక ల్యాన్సింగు, వెల్సు,

అన్నామలై శాస్త్రియారుగారు సర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు
 వేర 500 రూపాయల మూలభవమును ఏలేరు వారి వే
 బహుమతు లొసంగుదును ధర్మము జేసితి మని చెప్పగా
 అయ్యంగారు రెండుల కంగీకరించిరి.

దేశీయ వార్తలు

ఆలిఫురు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము

ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీని పట్టప్రధానవాని కసభ జరుగును.

భారత ఖిలాఫతు సంఘసభ

ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీని ఆలిఫురు లో జరుగును.

జగద్గురు శంకరాచార్యులవారు

చెరసాలనుండి లాల్ బాగ్ లో పంపిన సందేశము

పంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

దేశబంధుదాసుగారి రాజనామా నంగీకరించుట చారిత్రాత్మకమైనదనల నిరసించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గాంధీ మహాత్ముని శిక్షాదినము

చెన్నపురి నెలకొల్పబడ్డనులయమున శేపు 18 వ తేదీ ప్రార్థనలుభజనలు ఖద్దరువిక్రయము జరుగును.

శ్రీయుత మాచిరాజు అప్పారావుపంతులుగారు

జనవరి 17 వ తేదీని రాజమండ్రి చెరసాలనుండి వదలబడుదురు.

తెనాలితాలూకా సభ

ప్రస్తుత మీసభ నిలుపబడినది. ఎప్పుడుజరుగునదియు ముందు తెలుపబడును

దేశీయ కాంగ్రెసుమహాసభ

1923 లో మచిలీ (బందరు) పట్టణమున జరుగవలె నని కోరుట

40 వేల రూపాయల వపుడే చేర్చుట. వలంటీరులను చేర్చుచుండుట

కాశీలో బహిరంగ సభ

బాబూ భగవాన్దాసుగారి రథస్థిత వహించుట

ఈనెల 15 వ తేదీని కాశీనగరమున బహిరంగసభ జరిగినది.

భగవాన్దాసుగారు

"సంకయాత్మా విశ్వతి" అని భగవద్గీతలో తెలుపబడిన శిక్షిని ఏ విషయమునైనను సంకయాత్ములు కృతార్థులు కావాలరు. మీరు గట్టిపట్టుతో ఖద్దరునుట్టుదని మహాత్మా భగవాన్దాసు (రామభద్రామా) గారు నుడిచిరి.

జమునాలాలు బజారుగారు

గయలో నామోదించబడిన తీర్మానములను గూర్చి ఆన భలో నేటు జమునాలాలు బజారుగారు వివరించిరి. టిర్నీతో యుద్ధము లేటప్పించినచో టిర్నీవారి వివాదమునకు భారతీ యుద్ధము భవనమాయము చేయబడదు. సైనికులుగా గాని పరిచారముగా గాని యుద్ధమున పనిచేయబడదు. కాంగ్రెస్ ఘనమునకు కర్మలోనే సత్తా మామ పూర్తి కాగలదని నమ్మెదడ. దేశీయులందరను ఖద్దరుట్టుటనే ధరింపవలెనని నేటుగారు నుడిచిరి.

కానకభట్ల వెల్లడదని మహాసభవారు గయలో తీర్మానించినదిగాన నిక నావిమయమున వచ్చి విమోచనదడగు నని బాబూభగవంతుగారు నుడిచిరి. ఆనభట్ల చాలమంది స్త్రీలు గూడ వచ్చిరి. (హిందూ)

పంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

వార్షిక సమావేశము

దాసుగారి రాజనామా నంగీకరించుట

పంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ ద్వితీయ సమావేశము 18 వ తేదీని కలకత్తాలో జరిగినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి జేబుబంధుదాసుగారు మంపినరాజనామాను సభవారికింపిరి. చారిత్రాత్మక కేసులో 172 మందికి మరణశిక్ష. విధిమంట ఆక్రమజన నిరసించిరి. గయలో కాంగ్రెసుసభవారు నిర్ణయించిరికిని వలంటీరులను భవమున కర్తవ్యములను భవమునకలెనని రాష్ట్రవాసులను కోరిరి.

రెండు తెగలవలంటీరులను చేర్చుటకు నిర్ణయించిరి. వారిలోనొక తెగ వారు నిరంతరమును పనిచేయవలెన. ఇంకొక తెగ వారు కాననోల్లంఘన మొనరించుటకు మూర్రమే కోరినపుడు రావలెన.

ఆర్థికసంఘము స్వతంత్రసంఘము విద్యార్థులకు యును ఎన్నికొనెరి.

పంగరాష్ట్రకానకభట్ల కొక సభ్యుని ఎన్నిక జరుగనున్నది గాన ఎవరును నిలుగునడదు. తొట్టినయిగుడదని తీర్మానించెరి. గయకాంగ్రెసు సభలో ఎన్నికొనెను. పంగరాష్ట్రలోని నిధుల ఎన్నికలవాడేమియు చేరబంధు దాసుగారిటీసలచేసిన ప్రకటనమునకు సరియగునమాధానమును ప్రకటించవలెనని కాంగ్రెసు కోరిరి.

భారత ఖిలాఫతు సంఘసభ

ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీని ఆలిఫురులో జరుగును

ఆలిఫురు విశ్వవిద్యాలయపట్టప్రధానసభ యగు ద్వితీయ వార్షికసభ జరుగుకాలమున భారతఖిలాఫతు సంఘసభను గూడ ఆలిఫురులో జనప్రభుత్వ నిర్ణయించబడిన గాన ప్రముఖులందరను ముఖ్యముగా విచ్చేయ ప్రార్థించి రిజల్యూషన్ ఆలిఫురునుండి మాట కంటిసంపెను.

శ్రీ జగద్గురు శంకరాచార్యులవారు

కారాగృహవాసము

స్వామిభాస్కరతీర్థుల శేఖ

మహాసభవారు- జనవరి 7

శ్రీమహాత్మాచార్యులవారి ముఖ్యమంది భాగ్యులకు విరసాలకు మార్పిరి. శ్రీవారి సాదసందర్భసార్థము కేసుల కేగితిరి. శ్రీవారిని తీర్చుకొను సగౌరవముగా నడచుచున్నాడు. చారిత్రాత్మకముగా నాడుగానున్నది. వారిని నేను సంకయాత్మ దధికోర్కానుమే విడిచివేసెడి. వలంటీరులనుగూర్చి వారు నాతోను వచ్చితిండిరి. ఆకాలిలను సవాదనసిక్కులకు గల వివాదనుగూర్చి వాప్రాకృతపై వాటిస్తానతిచ్చిరి.

సిక్కుల వివాదలను తరిమివేయుటకు నేను పూనుకొనుటకుననే తొలకనమువారు నన్ను అర్హులచేసిరి. సిక్కులలో వరసందర్భములు తొలగి ఏకీభావము తుడుతుటకు ప్రభుత్వమునాకిష్టములేదు. సిక్కులలో నిరుపేక్షములవారిని చేర్చుటకు నేను చేయదలచిన ప్రయత్నమున కంతరాయము తలగిండుల కంటయు చింతింపజూచును. రెండుపక్షములవారును కాంతముతోను సహనముతోను ఆలోచనలై సార్వభౌమికులై విరోధములకు ప్రబలింతుండే మెలంగగలదను. నేను పురల కారాగృహమును తదలంబంతరకు వాటిల్లిపితో నుండినచో నేనపుడు మరల గట్టిపయత్నము చేసెదను అని స్వాములవారు సంక్షేమమునగి గాన సిక్కు సాదలందరను భగవత్పాదుల ఆజ్ఞాను సారము మెలంగదని నమ్మెదను. (హిందూ)

పదకొండవ గాంధీ శిక్షాదినము

జనవరి 18 వ తేదీ గురువారము

శేపు గాంధీశిక్షాదిన మగుటచే నా పనితీరునకు నాంధ్రప్రదేశ్ కానికభివృద్ధి అంధ్రభివృద్ధి కాఖా దైర్యకర నగు శ్రీయుత కాశీవాసుని వాగ్దేవరాయగారి స్పీయమంకిలము క్రింద తొలునెట్టిపిథిలో (17 నంబరు గృహము)నున్న అంధ్రప్రదేశ్ కాలయమునందు నెలకొల్పబడిన నెలకొలు కాంగ్రెసు సభ ప్రోయనందలి కుద్దభివృద్ధి కట్టలను మేము 18 వ తేదీని వార్షికుత్తులలోను మైలాపూరులోను తిరువల్లికే. జి.లోను వీడుల తెంటిరికి వికలంబంతరముగాన సాయలదడను ఖద్దరుట్టులను కొని మహాత్ముని పనితీర్చుమునునట్ల తోడ్పడగలెద మని గూడ మీరు వ్రాసిరి.

సత్యాగ్రహము

కాననోల్లంఘనము

వలంటీరుల ప్రమాణము

గయకాంగ్రెసున కాంగ్రెసు మహాసభలో కాననోల్లంఘనమును నూర్చి చేసబడిన తీర్మానము ననుసరించి కాంగ్రెసు వారి నిబంధనల నన్నిటిని తప్పుక నెరవేర్చుట కొడంబడి వలంటీరులుగా చేరి పనిచేయుటకును అవసరముకలగిన ప్రాణములైన నర్పించుటకును నిర్ణయించి చెన్నపురికి గమివమున ఎన్. వి. రైయార్యమున కంటియున్న కొడంబాకమునందలి సత్యాగ్రహ వాసులమీది గంటి నూర్చునారాముకాశ్రమి. హెచ్. ఎస్. కేశవమూర్తి అయ్యంగారు, కే. కర్కణ్ణంకొండ అనుచేక్ష గల మేము ప్రమాణ మొనరించిరిమి ముందు జరుపబోవు కాంగ్రెసు మును సమ్మెలు విడిచివేడమని వీరు వ్రాసిరి.

దేశీయమహాసభ

9.3 డిశంబరులో మచిలీపట్టణమున జరుపవగును

1923 డిశంబరులో శేపు కాంగ్రెసు మహాసభను మచిలీపట్టణమున (బందరు) జరుపవలెనని సాయలందరు శత్యధికముగా కోరుతున్నారు. వలంటీరులను చేర్చుచున్నాడు. పట్టణ వాసు లింతవరకు 40 వేల రూపాయలవరకు విరాళములను కేసిరి.

18 వ తేదీ సాయలకాలము బహిరంగసభ జరుగును. ఆ సభలో కాంగ్రెసు తీర్మానములనుగూర్చి విచరింపబడును. దేశీయమహాసభను బందరులోనే జరుపవలెనని రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సభలోకోరుటకునందరు ప్రముఖులు ఏలూరు వెల్లెదరు. (తెలంగా)

కలకత్తా ధూమకేతు పత్రిక

సంపాదకునకు ఒక్క సంవత్సరము కరినశిక్ష

కలకత్తాలో దేశభావలో ప్రకటించబడుచున్న ధూమకేతు పత్రికలో రెండు రాజ్యాధికారకావ్యములను ప్రకటించి నందులకు సంపాదకుడు ఖాశీ నజరలు యిష్టంగారియై తెలుదిన కేసులో ప్రూరా- మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయికి ఒక సంవత్సరము కరినశిక్ష వేసెను.

జి. వి. మావలంకరుగారు

మరల న్యాయవాదవృత్తి నవలంబించుట

అనామక వాడులో గుజరాతు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుకు ఖరార్యకర్తగా నున్న గజేవాసుదేవ మాలంకరుగారు కార్యకర్తవని విడిచి మరల న్యాయవాదిగా పనిచేయ నారంభించెను

కలకత్తా సర్వేంటు పత్రిక

మానవత్వపుకేసు అపిలు విచారణ

16 వ తేదీని కలకత్తా హైకోర్టులో విచారణకు వచ్చి నది. ఈకేసులో సర్వేంటు వక్ర సుపాదక ముద్రాపకులయై చొరీట. డిప్టీ సూపర్వంటు కిటుగారు మానవత్వమునకు కేసు చేయగా చ.రా. మేజిస్ట్రేటువారికి శిక్ష వేసెను. వాకు కలకత్తా హైకోర్టులో అపిలు చేసిరి. అగచారణలో న్యాయమూర్తులు న్యాయాల్లు సర్వాధిగారు భిన్నాభిప్రాయలైరి. న్యాయాల్లు గారు శిక్షను నిరసించి రెండవవారు శిక్షను కొట్టివేసిరి. వారియై మరల విచారణచేయటకు న్యాయమూర్తి రంకిగారిని నియమించుటకే 16 వ తేదీని విచారణ ప్రారంభ మైనది.

గాంధీ జైల నము

సెంట్రలు కాంగ్రెసు ఖద్దరునిలయము

తేదీదిగము మహాత్మాగాంధీజైలనమునకు ప్రారంభము 7-80 గంటలకు సెంట్రల్ కాంగ్రెసు ఖద్దరు నిలయము 7 తంబుచెట్టి వీధి ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున పూజ, భజన గావింపబడును గాన యెల్లరు విచ్చేయవలయును.

గంటి సూర్యనారాయణశాస్త్రి.

తెనాలి తాలూకా కాంగ్రెసు

సమావేశము

ప్రస్తుతము నిలిపివేయుట

గుంటూరుమండల కాంగ్రెసు సమావేశమునకు సమ్మత సంఘము సేర్పరచుటకు తెనాలిలో జరుపదలచిన తెనాలి కా సభయందు గుంటూరు ప్రత్యేక సభయందు ఏకకాలమునంతే తటస్థించుటచే ప్రస్తుతము తెనాలిసభ నిలిపివేయబడినది. మరల తేదీను జరుగవలయును ముందు తెలుపబడునని కార్యదర్శి తంరి నంపెను.

ఆలిఘరుజాతీయవిశ్వ

విద్యాలయము

ద్వితీయవార్షికసభ

ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీని జరుగును

ఆలిఘరులో మహానా మహమ్మదాలీగారు మున్నగు వారిచే సేర్పరచబడిన జమీయ మిల్లియ ఇస్లామియా ఆసనము బాధీయ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ ద్వితీయవార్షికసభ ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీ బుధవారమునాడు ఆలిఘరులో జరుగును. దేశమునందలి నాయకులకును విద్యార్థిమణులకును గూడ సదరు ఛాన్సలరు మహీపాల ముల్క్-హాకిం అబ్దుల్లాఖానుగారు ఆహ్వాన పత్రములను పంపిరి. చాలమంది తప్పక విచ్చేసెదరని నమ్మకమున రిజిస్ట్రార్ మాకు కంఠింపెను.

డాక్టరు సి. ముత్తుగారు చెన్నపురికి వచ్చుట

మంత్రి పాత్రోగారిగృహమున నుండుట

మొండిపుసాయి సానిటోరియం ఆనంద ఆరోగ్య స్థానమును హిందూదేశమున మొండిపు కొండలపట్ల సేర్పరచిన వారును దానికి యజమానియైన ఆనంద ప్రధానవైద్యుడునగు డాక్టరు సి. ముత్తుగారిపుడు చెన్నపురికివచ్చి విద్యాభ్యాసమంత్రి గారిగు హాజరులు ఏ. పి. పాత్రోగారి మందిరమున బసచేసి యున్నాడు. వీరు చెన్నపురిలో ఫిబ్రవరి 7-8 తేదీలవరకును ఆనంద మూడువారము ప్రబంధుడు. వైద్యసంకానవ్యాధులనుగూర్చి వ్యాధిలక్షణములు కనబడినవెంటనే గుర్తించి చికిత్స చేసినచో తప్పక గణాంకములగునని బోధించుటకు ఆ వ్యాధి నిరూపుమాపుటకు గట్టిపయత్న మొనరించుటకు సానిటోరియములో చికిత్సచేయు పద్ధతిని డాక్టరులకును మంత్రిసానుల (నర్సులు)కును నేర్పుటకు వీరి పురుషుల హిందూదేశము నకు వచ్చిరి. వ్యాధులకు క్రిమిలే కారణమను సిద్ధాంతము చాల ప్రారబాటని నిరూపించుచు వ్యాసకానవ్యాధులనుగురించి వీరి లిటి కలనే ఒకగ్రంథమును వ్రాసిరి.

ప్రభుత్వ ఋణముల తీర్మానము

రామానంద చట్రగారి ఆమోదము

ప్రభుత్వమునా రికముందు చేయబోవు ఋణములకు దేశీయము బాధ్యులుకారని గయలో కాంగ్రెసుసభవారుతీర్మానించుట చాల సమంజసముగా నున్నది. దొరతనమువారు ఆదాయమునకు మించినవ్యయము చేయగూడదు. వారు ఋణములు చేసినచో దేశీయము బాధ్యులుకారు అని హెచ్చరించుటకు దేశీయములకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము కలదు. కాంగ్రెసు తీర్మానము పట్టి దింభోక్తిగానే కనబడవచ్చును గాని దానివలన విడిత మైన ప్రజల మనస్థితిని ఉద్ధోగులును నితరులనును రాజనీతిజ్ఞులందరును బాగుగా గమనింపదగునని మోడరను రిప్రొజెంటికా సంపాదకుడు రామానందచట్రగారిచే ప్రకటించబడిన ప్రకాశి అను సంకల్పనా మాసపత్రికయందు ప్రధానవ్యాసమున వ్రాయబడినది. (హిందూ)

వారిస్టరుగా పనిచేసిన మొదటి స్త్రీ

హాలీనా నార్సెంటును సతిగారు

అండను నగరమున వెనుక కాంగ్రెసు వార్తపత్రికకు సంపాదకురాలిగా నుండిన నార్సెంటును సతి హాలీనాగారికి 1923 నవంబరులో బాక్సర్లపట్టు మొసంగబడినది. 25 రి వారములకు ఆనగా దేశంబరు 2 వ తేదీని ఆమె మొదటిసారి యొక కేసులోవాదించుటకు హైకోర్టులోనిలిచెను. ఏప్రిల్ గాని హైకోర్టులో న్యాయవాదిగానివివర తెన్నుడును నిలువలేదు. ఆమెచాలాసమర్థురైనవాడినిచెప్పెను. ఆమెనువీడు క్రామస్థులతిజుని అందరును పిలుచుచుందురు. న్యాయస్థానమున కేసుల తెచ్చువారు ముఖ్యముగా వివాహములకు సంబంధించిన కేసులను తెచ్చువారు న్యాయవాదిని వివాహితయై యుండినచో తన రహస్యములను తెలుపుటకు జంకరుగాన కామె నార్సెంటును సతి యనుపేరుతో కోర్టువారికి తెలికను భర్త డచ్చివర్తకునిగుట వలన భార్య తెచ్చినకేసులోనేను హాజరయితినిని ఆమె కాంక్షముగ రెండవ వరుసలోనుండి తెచ్చిడినది.

చీరాల మ్యునిసిపాలిటీ

అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టులో చీరాల మ్యునిసిపాలిటీ ఆ క్షరతేదీను గోలకును, అనంతాద్రిమండలమున ముడిపెట్టుగా ఆ కాంపిలు సభ్యుడగు పేరాల నాగేశ్వరరావుగారు తమ ఆసక్తులని తెలుపుచు ప్రత్యేక రిపోర్టును వ్రాసియుండిరి. దీనిని కలెక్టరుగారికి పంపుటకు చెరుమనగారి కియ్యబడినది. సభ జరిగిన 48 గంటల తర్వాత రిపోర్టు పంపబడినందున దీనిపై సేవర్య యు దీనికోసనసరములేదని కలెక్టరుగారు ఇందార్జుమెంటు ఇచ్చిరి.

సభ 9వ తేదీని మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు జరిగినట్లును 11 తేదీని రాత్రి 9 గంటలకు ఈ ఆసమ్మతి రిపోర్టు చెరుమనగారి నట్లున్న కలెక్టరు ఇన్ ఛార్జ్ మెంటునందు గలదు. 11వ తేదీని రాత్రి 10 గంటలకు చెరుమనగారి కలెక్టరున కి రిపోర్టు పంపునట్లు గావించితినియు ఆవాకు చెరుమనగారి కారణము పోలింగు అభీనరుగా వెల్లి రాత్రి 8 గంటలకు తిరిగివచ్చుటకు చాలసమయము కారణముగాని-తనలోపమేమియు తెలియని చెరుమనగారి ఆజీరాత్రి 9 గంటలకు తనకు చేరినట్లు ఉదాహరించి 12వ తేదీని కంపి-పెరవెట్టుగావించెననియు నాగేశ్వర రావుగారు వెలుపుచున్నాడు.

బర్మాహోమయూలు

ఉత్తమగారిటీర్కానము నామోదించుట

అడ్మినిస్ట్రేషన్ కండాతేకముల కియ్యబడిన హోమయూలు కంటి హోమయూలునే బర్మాదేశమునకుగూడ నిత్యకలెకని అభిలషిత్వా హోమయూలు వార్షికసభలో ఉత్తమాగారుపాదించుటగా, నాటిర్కాన మామోదించబడినది.

శాసనసభల బహిష్కరణము

బర్మాలో శిక్ష వేయుట

బర్మాశాసనసభ కభ్యర్థిగా నిలిచినబానికోకనికి వోట్ల ని యగూడదని ఒకసభలో తీర్మానము నామోదించినవేసినందులకు యాంటీ బయోటుచట్టము ప్రకారము వెకోకుమేజిస్ట్రేటు ఒక బాధ్యునిగానికే రెండేర్లు కలికితయను మరొకరుకే చెరి ఒక ఏనుకలికితయను వేసెను.

నేషనల్ డెమోక్రటిక్ పబ్లిషింగు కంపెనీ

త్రైకంపెనీవారి లిక్విడేటరుచే కంపెనీ ఆస్తిని యెలము వేయబడినది. ఒక కాస్టింగు షేషిన్, 4 లిస్ట్ పైపు యంత్రములు తక్కినపైపు సర్వమును లక్షరూపాయలకు "హిందూస్థాని" పత్రికాధిపతులు కొనిరి.

రంగారంపెని కాలండరులు

కాకినాడయందు ఉన్న రంగారంపెనికా రోజ్ యింగ్లిషు కాలండరును ఒక తెలుగుకాలండరును మా కార్యాలయమునకు పంపిరి. కృతజ్ఞతతో నడుకొంటిమి.

గాంధీమహాత్ముని మనోగ్ధాని

రాష్ట్రసేవకవత్రిక

ఎరవాడ వెరసాలలో గాంధీమహాత్ముని మనోగ్ధానిచే మెలంకరితము) వ్యధనొందుచున్నాడని బొంబాయిలో దేశభక్తులలో ప్రకటించబడుచున్న 'రాష్ట్రసేవ' యనదిసప్తతిక ప్రకటించినది. (ఆ. వెను)

జీతములేక పనిచేసిన

మహమ్మదాబాద్ రాజాగారి యుదారవాగ్దానము

అక్టోబరు 16:-జేకపు ఆర్థికడరఫస్సు గమనించి సంయుక్తరాష్ట్రమును గొర్నరుగారి యనుమతిని బడసి రాము 1923 నవంబరుమంత్రియ్య భృత్యముల బుచ్చుకోనకయే సంయుక్తరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకవ్యవస్థానం దుచితముగా బని చేసెద చని మానసియులగు మహమ్మదాబాద్ రాజాగారు వాగ్దానము చేసిరి.

ఇతరవిధముల రాష్ట్రీయవ్యవస్థముల తగ్గించుటకు గొర్నరు గా రాలోచన సజ్జచున్నాడు.

అగ్నిప్రమాదము

కలకత్తా, జనవరి 18:-హోరాయొద్దనున్న నురాల్ బుల్లుగారి గోడవార యంత్రశాల దహింపబడినది. 3 లక్షల రూపాయలు నష్టము కలిగినది.

ప్రెస్ బోరుసమై

ఈసమై అంతమొందినది. కూర్మిలు, కునికి పోయిరి, ఎప్పటి యట్లు రేవులో నను జరుగుచున్నది.

100 కి నూరు గుణమైనవి.

హా-హా-యూ-నే-నా

ఆనంద భావమును సేరించుటకు క్రమము తప్పియట చేరుట, బయటచేయవచ్చు కలుగునోపులు మెల అమితముగా పోవుట, మూర్ఖు గడ్డలు మొదలగునవి. పూచీగా కుడుడును గుణవియ్యనిచో దైకము వాపనీయబడును.

HAKIM ABDUL HAJI,

P. O. Kamtaul,

Barbhanga R. & O.

భారతస్త్రీ మహామండల యాజమాన్యముక్రింద

హిందూదేశీయచిత్రకళా

ప్రదర్శనముచిత్రకళావికరయము

1928 సంవత్సర మార్చిమెలలో జరుగును, (దేశీయమునకు సంపుసామానులన్నియు ఈదిగుక విరువాహాకు ఫిబరవరిమెలలోగా పంపవలెను. వివరములకు ఈ దిగుక విరువాహాకు వ్రాయవలెను.

Mrs. Rukmini Lakshmi Pathi, B. A.

Joint Secy. Bharata Stri Maha Mandalam

Post Box No. 359, Madras.

వావిలకొలను సుబ్బరాయరచిత

ఆంధ్రగ్రంథములు

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకిరామాయణము.---మూడవమార్పు, అముటికాగితము, ప్రథమసంపుటము, మెల 4 లు 3 దశసంపుటము. ఈ వెలుపునకు సిద్ధమగును.

శ్రీకృష్ణలీలామృతము:---ఇది యాంధ్ర వాల్మీకి రామాయణమంతటి యుద్ధగ్రంథము. నానాపురాణాత్ కృష్ణచరిత్రము, సమగ్రము, భగవద్గీత, ఉద్ధవగీతలోనగునవియు, శ్రీకృష్ణలీలలకు దత్తాత్రేయమును గలవు. 3 సంపుటములు. ప్రథమసంపుటము 1-12-0, ద్వితీయము 2-4-0, తృతీయము 3-0-0.

శ్రీకృష్ణావతారతత్వము:---875 పుటలు గలవు మెల 2-4-0, ఈ 2, 3, గ్రంథములను ఏకకాలమున గానవారికీ రూ 6-12-0 మాత్రమే. ఒంటిమెట్ట రథువీరశతకము 0-4-0 బమ్మెర పోతనశతకములు:---మెల 0-14-0.

శ్రీ గామనయముందిరము, తిరువళ్ళికేళి, మదరాసు.

MONEY Making Book.
'Key to fortune' (in Press.)
Sent FREE on request agents, and supplies of Patent medicines, Books, Watches, Clocks etc., at cheapest rates.
Apply to Pearl & Co
Victoria Gardens, Bombay.

ఆంధ్ర పత్రిక

1928-వ సం॥ జనవరి నెల 17-వ తేది

బుధవారము

అహంకారము - ధర్మము

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ముక్తసాదా త్రోవ్యసి ! ఆంధ్ర త్రోవ మహాకారా న్నత్రోవ్యసి విమంత్వసి !!

ప్రపంచవిద్యవహారములం దనవరతము ధర్మమునకును అహంకారమునకును గలిగెడి మహాసంరంభము దుర్మయమునకు గారణముగ నుండును. మానవులు తమలోకమునందె మునిగి తేలుచు తదితరమును నిరసించుచుండుదురు. అహంకార భావము నాయకుల నావహించునటులు జనసామాన్యము నావహింపదు. జనసామాన్యము నమ్మిన ధర్మము నారాధించుటకు సామాన్యముగను వెనుకంజ వేయరు. నాయకు లహంకారపరవశులై తమ భావములనే దేవతలనుగ నెలకొలిపి కొలుచుచు ధర్మమును మఱచుచుండుదురు. ధర్మవిస్మృతమైనయహంకారమే నాయకత్వముగ బరిణమించుచున్నది. లోకమంతయును తమతోనే యున్నదను నహంభావము ప్రబలినప్పుడు ధర్మరాధనము దుర్లభం బగును. శ్రీ కృష్ణుడు విజయునకు పడునెనిమిది యధ్యాయముల యందును స్వధర్మనిర్వహణ సాధనమును పలు తెరంగుల నుపదేశించి తుదకు "అహంకారమును బూని స్వధర్మనిర్వహణమును జేయనియెడల చెడిపోదువు" అని సిద్ధార్థణచేసిన ధర్మసూత్రము ప్రపంచము నందు సకల వ్యవస్థలకు ను నన్వయించు చున్నది. శ్రీ కృష్ణుని యుపదేశము లను విని ధర్మనిర్వహణము చేసిన విజయునకు విజయము గలిగినది. అర్జును డహంకారమును బూని ధర్మనిర్వహణమును నిరాకరించి యుండిన ధర్మరాజ్యసాధన మసంభవమై యుండును. వర్తమాన కాలమునందు భారతజాతీయజీవనమునందు వ్యాప్తమైయున్న భేదభావముల సిద్ధిప్రతిో నవలోకించు నపుడే ప్రజలకును నాయకులకును వారికర్తవ్యము బోధ్యము గాగలదు. నాయకుల యభిప్రాయములను ధర్మవ్యప్తితో నవలోకించు నపుడు యథార్థసిద్ధి విశదము గాగలదు. జాతీయమహాసభ గయాసమావేశమునందు నిర్ణయించిన స్వరాజ్య సాధనములను నిరసించెడి నాయకులు భారతహృదయవేదనమును ప్రపంచ పరిస్థితులను తుణకాలము తలపోయవలసి యుండును. మహాసభ నిర్ధారణచేసిన సాధనములను పరిహసించుట నిరసించుట ప్రతిపక్షనాయకులకు సామాన్య లక్షణమైనను నవసరమైన సాధనములను నిర్ధారణచేయుటయందు మాత్రము సామాన్యదృష్టి లేని విధమును వారి యహంకార హృదయము విశదము చేయుచున్నది. ప్రతిపక్ష నాయకులకు పరిహసించుటయందును దూషించుట యందునుగల శక్తిసామర్థ్యములు సాధనములను నిర్ణయించుటయందు లేవు. వారియపదేశములు వ్యవహారములు విశదముచేయుచున్నవి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి సహకారవిధానము బెజంట్లమ్మగారికి సరిపడదు. బెజంట్లమ్మగారి స్వయంనిర్ధారణధర్మము మాలవ్యగారికి గిట్టదు. మాలవ్యగారి సమయానుకూల సహకారపద్ధతి మోతీలాలుగారి కనుకూలపడదు. మోతీలాలుగారి ప్రతిష్టంభనమార్గము ముండిగాతికి బనికిరాదు. అంతర్గతములైన భేదాభిప్రాయములు గల నాయకులందు స్వరాజ్యసాధనము వారి వారి

యహంకారమున కనుకూలముగ గనుపించుచున్నది. ధర్మరాధనమున కనుకూలముగ గనుపించుట లేదు. భారతహృదయమును వర్తమాన సమయమున నాకర్షించుచున్న మహద్విషయము స్వరాజ్యము. స్వరాజ్యము గావలయునని భారతీయు లందరును ఘోషించుచున్నారు. నాయకులు వారవలంబించిన సాధనములు సారవిహీనములని యంగీకరించుచు తిరిగి వానినే వట్టుకొని ప్రేలాడవలయునని బోధించుచున్నారు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మొదలగువారు చేయుచున్న వాదన లీ సత్యమును విశదము చేయుచున్నవి.

స్వరాజ్యసాధనము

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు స్వరాజ్యసంపాదనము భారతీయుల హస్తమునందు గలదని యంగీకరించుచున్నారు. బ్రిటిషుద్వీపములమీద నాధారపడుట నిరర్థకమని యొప్పుకొనుచున్నారు. ప్రజలయందు ప్రబోధము గలుగవలయునని తెలుపుచున్నారు. ఈ సాధనములను సఫలము చేయుటకు మితవాదపక్షము గలిగిన రెండేడ్లయందును చేసిన పనిని శాస్త్రిగారు గాని వారిపక్షమువారుగాని తెలిపిన ప్రజలకు వారికార్యవిధానము బోధపడియుండును. గలిగిన రెండేడ్లయందును మితవాదనాయకులు పక్షహస్తములందు తమకక్తిని సమర్పించి నిరంకుశత్వమును రక్షించినవిధమును దేశవ్యవహారములు విశదముచేసినవి. ధర్మమూర్తియైన గాంధీమహాత్ముని జీవితమును నిరసించుటకు శక్తిలేని నాయకులు స్వకక్తిని నమ్మజాలరు. శాసనసభల ప్రయోజనమును మహాత్ముని నిర్బంధము దేశసేవకుల నిర్బంధము విశదముచేసినవి. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి సామ్రాజ్య పర్యటనము బ్రిటిషు సామ్రాజ్య ప్రతిభను భారతసామ్రాజ్యదైన్యమున హృదయము చేసినను స్వాభిమానమును పరదేశావలంబన మాకరించినటులు స్వధర్మావలంబన మాకర్షించి యుండలేదు. ఆకర్షించియుండిన దేశమునకు తరణోపాయమును శాస్త్రిగారు తెలిపియుండురు. అసహాయోద్యమమును నుద్యమావలంబనులను నిందించుట మాత్రము శాస్త్రిగారు చూపదగిన స్వరాజ్యసాధనములుగావు. శాస్త్రిగారి యహంకారమునకు నిరసనముతో సంత్సర్పిగలుగలేదు. అసహాయోద్యమమును నిర్మూలముచేసి నిరుపయోగమని స్వయముగ గనుగొనిన యాడినయూటనె యాడవలయునని బోధించుచు వారి హృదయము నావరించిన యహంకారస్వభావమును విశదము చేయుచున్నారు. బెజంట్లమ్మగారు ఫిబ్రవరి రెండవ వారమునందు డిల్లీనగరమునందు స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు సభను సమకూర్చుటపెట్టి స్వీయభిమానమును విశదము చేయుచున్నారు. కేవలము తీర్మానములు సాధనములైన ప్రజామోడమును బడసిన జాతీయమహాసభాంగీకృతములయిన తీర్మానములకు లేని శక్తి పడుగురుగూడి చేసిన తీర్మానములకు గలుగజాలదు. స్వరాజ్యసాధనముల విషయమునందును సహంకారమును జూపుటయందు గల యాసక్తి ధర్మనిర్వహణమునందు గనుపడకున్నది. దేశమునందు జాతీయ విద్యాప్రతిష్ఠాపనలు వికసించుచున్నను తన ప్రమేయము లేదని జాతీయ విద్యను నాశనము చేసినటులు నిందారోపణమును జేయుట స్వాభిమానమును విశదముచేయుచున్నది. స్వరాజ్యనిర్మాణోద్యమము 1917 సంవత్సర మహాసభయందు బెజంట్లమ్మగారి నాయకత్వముక్రిందను ఫలప్రదమై ఇప్పుడు అసహాయోద్యమము భరతఖండమును దైనముపాలు చేసినదట ! బెజంట్లమ్మగారి విధానమునందు స్వరాజ్యవాసనలు గనుపించిన ప్రజ లామెను 917 సంవత్సరే సత్కరించి యుం

దురు. స్వాభిమానమునకును ధర్మనిర్వహణమునకును గల భేదమును ప్రజలు బాగుగ గ్రహింపగలిగిరి. ప్రజాహృదయమునందై దేండ్లయందు గలిగిన పరివర్తమైనను నాయకత్వాభిమానమును నుపశమింపజేయకుండుట శోచనీయము. కాంగ్రెసు-ఖిలాఫతు-స్వరాజ్యపక్షనాయకుల యహంకార భావము గయా కాంగ్రెసునందును తదనంతర్మును విశదమైనది. ఈ నాయకులు శాసనసభల ద్వారా ఇప్పుడు చేయుచున్న వారివలెనే స్వరాజ్య విధానమును నారాధింపవచ్చును. ఆ పక్షమువారవలంబించదలచిన సాధనము మహారాష్ట్రనాయకుల సంభాషణలను దేశబంధుదాసుగారు నేషను ట్రేటునుచు పత్రికాప్రతినిధులకును దెలిపిన భావములును విశదముచేయుచున్నవి. "భారతీయుల జన్మస్మృత్యములకై శాసనసభల పలుపల నుండి కంచును లోపలనుండి పనిచేయుట నా మతము" అని దాసుగారు రంగీకరించుచున్నారు. ఏమియును లేనపుడే ఈ మార్పు గలిగినపుడు సభలయందు బ్రవేశించిన తరువాత నేమి గలుగునో యెవరు తెలుపగలరు ? గయాకాంగ్రెసునందు గూడిన ప్రజాప్రతినిధు లీ మనోతత్వమును గ్రహించియె సభాప్రవేశమును నిషేధించిరి. సభలయందు మక్కువగలవారు ప్రవేశించి కనిజేయవచ్చును. కాని స్వీయాహంకారమే జాతీయధర్మమని భ్రమపడుట యనిష్టదాయకము గాని శుభదాయకము గాదు. నిరంకుశ ప్రభుత్వమున కహంకారమే పరిపాలన సాధనముగ నుండాలదు గాని ధర్మము పరిపాలన సాధనముగ నుండజాలదు. గయాకాంగ్రెసు తీర్మానముల సందర్భమునను అసహాయోద్యమ విషయమై రీడింగుప్రభువు కలకత్తాయందు జేసిన ప్రసంగము ప్రభుత్వాహంకారమును విశదము చేయుచున్నది. గయాకాంగ్రెసు శాసనోల్లంఘన విషయమునను శాసనసభల విషయమునను అప్పుల విషయమునను చేసిన తీర్మానము అసహాయోద్యమ ధర్మమున కనురూపముగనున్నవి. కలకత్తాయం దామోడింపబడిన ధర్మమార్గమే గయాయం దామోడింపబడినది. అప్పులవిషయమై శాసనసభయందు దెలిపెడి యసమృతభావములనే గయాకాంగ్రెసు ప్రతిపాదనము చేసినది. ఆధర్మమార్గము నాయకాహంకారమునకును అధికారాహంకారమునకును నుద్దీపనము గలుగజేసి సమరమునకు పురికొల్పుచున్న విధమును శ్రీనివాసశాస్త్రి బెజంట్లమ్మ రీడింగుప్రభువు గారల ప్రసంగములు విశదముచేసినవి. కాంగ్రెసు-ఖిలాఫతు-స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల ప్రసంగములును భావములును పరోక్షముగనైనను కాంగ్రెసు పక్షమునకు బ్రతికూలముగ బరిణమించునని పరిస్థితులు విశదముచేయుచున్నవి. ఈ విషయదశయందు ధర్మనిర్వహణమును జేయవలసిన భారము కాంగ్రెసుపక్షముమీదగల విధమును దేశపరిస్థితులును గయాకాంగ్రెసు తీర్మానములును విశదము చేయుచున్నవి.

ధర్మనిర్వహణము

గయాకాంగ్రెసు, స్వరాజ్యసంపాదనమునకు గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించిన అసహాయోద్యమమే ధర్మసాధనమనిపునఃప్రతిపాదనమును జేసినది. ఆధర్మసాధనమునకు స్వయంసహాయము దుఃఖానుభవము దౌర్జన్యరాహిత్యము మూలాధారములుగ నున్నవి. ఈసాధనముల ననుష్ఠించుటయందు గల సాధకబాధకములను గతసంవత్సరానుభవము దేశమునకు విశదము చేసినది. గతసంవత్సరము భరతఖండమునందవలంబించబడిన నిర్బంధవిధానమును ప్రజల దుఃఖానుభవశలమును ప్రపంచమునకు ధర్మ విజయమార్గమును విశదముచేసినది. గాంధీమహా

త్తుడు, దేశబంధుదాసు, దేశభక్త వెంకటప్పయ్య మొదలగు ౨౫౦౦౦ దేశ సేవకులు చేసిన యాత్మ సమర్పణము ధర్మవిజయమును స్థాపించి స్వరాజ్య సాధనమును నిర్ణయించినది. గతసంవత్సరమునందు గలిగిన ధర్మవిజయమును గాపాడుటకు గయాకాంగ్రెసునం దసహాయోద్యమవిధానము తిరిగి ప్రతి పత్తిపబడినది. ఆ ప్రతిపాదనములు కార్యరూప మును దాల్చుటకు దేశమంతయును పాటుపడవల సిన సమయమువచ్చినది. కాంతిని నికులను కేర్చుట యందును స్వరాజ్యనిధిని వహించేయుటయందును నితర పనులను నిర్వహించుటయందును కాంగ్రెసుప్రచార కులు నిర్బంధముల ననుభవించుట తధ్యము. నాయకుల నిందా తిరస్కారములును అధికారుల ధిక్కారములును భావి సంరంభమునకు సూచనలుగ నున్నవి. అహంకార ప్రేరేతులై నాయకులును సభికారులును నేమిచేసి నను సహాయోద్యమమార్గము ననుష్ఠింపవలసిన భారము కాంగ్రెసు ప్రచారకులమీదను గలదు. అహంకారాయుధము గలుగజేయగల సంతోభ మును నైర్లాండు దుర్దశయును మన యనుభవ మును విశదము చేయుచున్నది. ధర్మమునకు గల ప్రభావ మహంకారమునకు గలుగజాలదు. గాంధీ మహాత్ముని ధర్మశీలమునకు గలిగిన మహావిజ య మధికారాహంకారమునకు గలుగలేదు. గత సంవత్సరమున కంటె నెక్కుడగ నీయేడును సభికారుల దృష్టి అసహాయోద్యమము పట్లను ప్రస రించగలదు. మితవాదులును హామయూలు పక్ష మునాకును, కాంగ్రెసు-ఖిలాఫత్-స్వరాజ్యపక్షము వారును నేమార్గవలంబించినను సభికారు లేనిర్బంధ విధానమును బూసినను కాంగ్రెసు నాయకులును ప్రచారకులును ప్రజలును ననుష్ఠింపవలసిన ధర్మ మును కాంగ్రెసు ప్రతిపాదించినది. ఆ ప్రతిపాదన ముల మార్గము నవలంబించి విఘ్నపరంపరల నతి క్రమించి భారతీయుల ధర్మవిజయమును బడయుటకు దేశము నందంతటను మహాసంకల్పమును జేసి కృతార్థులగుటకు వెంటనే కార్యదీక్షను వహించు దురుగాత!

వ్యయమును తగ్గించుట : బెంగాలు ప్రభుత్వములు

బెంగాలు ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుట కెట్టి మార్గముల నవలంబింపవలయునో యోచించు టకు, విచారణసంఘముకంటే నెలకొల్ప బడెను. ఈ సంఘమువారు తమరిపోర్టునందు, పెక్కుమార్గ ములను సూచించిరి. తమ సూచనల వలన 16,509,710 రూపాయల వ్యయము తగ్గుననియు, 3142000 రూపాయల రాబడి హెచ్చుననియు, వీరూపాంచిరి. ముందుగ నొక మంత్రిని ఒక కార్యనిర్వాహక సభ్యుని, ఎన్నికలయిన పిమ్మట మరెయొక కార్యనిర్వాహక సభ్యుని దీనివేయవలయునని వీరు సూచించిరి. కొశమునందు డబ్బులేనపుడు, మంత్రులు జేయదగిన పని ఏముండును? అందుచే మంత్రుల సంఖ్యను దగ్గించిన కలిగెడి నష్టముండబోదు. పోలీసుశాఖకింద 34 లక్షలను, విద్యకింద 30 లక్షలను తగ్గింపవచ్చునని, వీరియుద్దేశము. విద్యకింద పనిచేసే డిరిగెడి తనిఖీదార్ల ననేకులను వీరు తగ్గింప నిశ్చయించిరి. శాసనసభలో డిప్యూటీ ప్రెసిడెంట్ కు జీతమక్కరలేదనిరి. సభ్యులకు ప్రక్షుల సంఖ్యను తగ్గింపవలయుననిరి. గవర్నరుగారి బాడీ గార్డులు దీనివేయవలయుననిరి. పరిశ్రమలకు జేసెడి సహాయపుపుడు అంతగ లేదనియు, చిన్న పరిశ్రమలకు

కొంచెము సలహానిచ్చిన జాలుననియు, వీరు దెలిపిరి. చెన్నరాష్ట్రమునందు, పరిశ్రమల సహాయ పుచ్చుమును నార్బాటముగ నిర్మించినను, ఫలిత మింతియేయగును. డబ్బులేని తరుణమున, పరిశ్రమల మంత్రిగారియను వారి కెట్టి సహాయము జేయ గలరు? భారతీయుల కిప్పటికన్న నెక్కుడుగ ఉన్న తో ద్యోగములను ప్రసాదించిన, ఖర్చుదగ్గునని ఈ కమిటీ వారి కాశగలదు గాని, సివిలు సర్వీసునందును పోలీసు సర్వీసునందును ఈ పద్ధతి త్వరలో కొనసాగదని వీరు దలంచు చున్నారు. ఉన్న ప్రతిబంధకమంతయు నక్కడనే గలదు. ఉన్న తో ద్యోగములను యూరపీయుల కిచ్చుట మానుకొనవలసినవరకు, సివిలుఖర్చు తగ్గుటకు మార్గములేదు. ఇతర విషయములలో నేమి తగ్గించిన ప్రయోజనముండును? న్యాయశాఖలో మాత్రము భారతీయుల నెక్కుడుగ నియమింప వీలుగలదని, వీరు తలచుచున్నారు. పలుకాఖలలో యూరపీయులు చాలకాలమువరకు అవసరమని వీరియభిప్రాయము. సర్వీసులో యూరపీయులు యు ద్యోగుల జీతములను తగ్గించుటకు వీరికిష్టములేకు న్నను, భారతీయుల నీయుద్యోగములలోనికి దీసి కొనుటకు ప్రస్తుతమిచ్చుచున్నంత వేతనము లక్కరలేదని వీరి యుద్దేశము. యూరపీయుల కిచ్చెడి జీతములో, భారతీయునికి మూడింట రెండు వంతులు జీతములుండిన చాలునని వీరియుద్దేశము. మంత్రులకును, కార్యనిర్వాహక సభ్యులకును గూడ, ఈ రీతిన జీతములను తగ్గింపవలయునని వీరు సిఫార్సుజేయుచున్నారు. సర్వీసులలో, శేరని యుద్యోగుల జీతములనికనుతగ్గింపవలయునని వీరితలంపు. గవర్నమెంటు సెలవుల సంఖ్యను తగ్గింపవలయుననియు, ప్రభుత్వమువాళ్లు వేషవిధిలో కొండలకు బోవుట మానుకొనవలయుననియు, ప్రయాణపు భత్యముల ను తగ్గింపవలయుననియు వీరు కోరుచున్నారు. కొందరు అఫీసర్లకు మాత్రము భత్యములధికము గావల యునట. ఈవిధేదమేలనో? బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి సూచనల నెంతవరకంగీకరింతురో చూడవలయును. మద్రాసులోనివిషయమై కదలిక ఏమాత్రము కను పించుటలేదు. ఇక్కడి మంత్రులుగాని, కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగాని, సంయుక్తరాష్ట్రములలోవలె ఇతరులకు మార్గముజూపరా? కలకత్తా హైకోర్టులోగూడ వ్యయమును తగ్గించుటకొక కమిటీ కూడినది. సంయుక్తరాష్ట్రముల కార్యనిర్వాహక సభ్యులగు మహమ్మదాబాదు రాజగారు 1923 సంవత్సరమున వేతనము గైకొనకుండ పనిజేయుట కంగీకరించెను. మద్రాసు అధికారు లీతరుణమున ఎటుల మెలగెదరో చూడవలయును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు విల్లు :

సర్ కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు విల్లు లోపభూ యిష్టముగ నున్నదని తెలిపినవారు అసభికారులు మాత్రమే గారు. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులును, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు వైసు ఛాన్సలరుగ బనిచేసినవారునగు, సర్ కే. శ్రీనివాస య్యంగారుపైతము చిదంబరంములోని శ్రీమీనాక్షీ కళాశాలలో నుపన్యసించుచు, ఈ చట్టపులోపము లను పేర్కొనిరి. తగినధనముండి ఇప్పటి విశ్వ విద్యాలయమునే అభివృద్ధిజేసిన, పాత్రోగారు తల పెట్టిన బోధనా, శాస్త్రము విశ్వవిద్యాలయము సిద్ధించెడిదనియు, ప్రధానపట్టణేతర కళాశాలల కిది ఏమాత్రము ప్రతికూలముగ నుండెడిదిగాదనియు, సూచించిరి. నూతన నిర్మాణమువలన, విశ్వవిద్యాలయమున బోధనపద్ధతి యభివృద్ధిజెందునను నమ్మ

కము అయ్యంగారికి కలుగలేదు. క్రొత్త చట్టము వలన, పట్టణేతరకళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయ జీవి తమున పాల్గొనెడి హక్కును పోగొట్టుకొనును. విశ్వవిద్యాలయసంఘమునందు, ఈకళాశాలలకెంత ప్రాతినిధ్యమున్నను, నిజమగులాభము కలుగదని, శ్రీనివాసయ్యంగారి దృఢవిశ్వాసము. కళాశాలలిట్టి ఊదాశలోనికీబోవుటకు, తామంగీకరించెదరాయని, అయ్యంగారుసభ్యులను ప్రశ్నించిరి. పాత్రోగారివిల్లు నంతలిలోపములు స్పష్టములుగ నున్నవి. సుక్ర సిద్ధ విద్యాంసులగు డి. బి. ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారును, అనుభవజ్ఞులగు డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు, చింతలపాటి నరసింహరాజు, ఆమంచర్ల కృష్ణారావుగారును, మరి యనేకులును వీనిని తేటపరచిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారిపుడు తమ యభిప్రాయమును అసందిగ్ధముగ దెలిపిరి. శ్రీనివాస య్యంగారిఆదర్శము ఉన్నతము. మీనాక్షీకళాశాల వంటి కళాశాలలో, ప్రాచ్యవిజ్ఞానము పూర్ణవికా సము గాంచునటుల కృషిజరుగవలయునని, వారు దలచుచున్నారు. పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమును గ్రహింప వలయుననిన, పాశ్చాత్యదేశములలో ననేక కళా శాలలు గలవు. ప్రాచ్యవిజ్ఞానమును పరులు గ్రహించుటకు, ఒక్క విశ్వభారతిగాక అనేక విశ్వ భారతులు దేశమునందన్ని భాగములలోను నెల కొనవలెనని, వీరు హెచ్చరించిరి. మాతృభాష వైనను, సంస్కృతభాషవైనను ప్రత్యేక శ్రద్ధవహిం పుడని, అయ్యంగారు మీనాక్షీకళాశాలాధికారు లను గోరిరి. ప్రస్తుత రిపాలనా పరిస్థితులలో, అయ్యంగారి యాశయములు నెరవేరుటకు విశేషావ కాశములేదనుట, నిశ్చయము.

ప్రశ్నోత్తరములు : నిజము బయల్పడుట

పామ్రాజ్య శాసనసభలో నడుగబడిన ప్రశ్నలను, అందు కీయబడిన జవాబులను పరికింప వచ్చును. స్వపరిపాలన తీర్మానము విషయమై ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రిగారు దెలిపిన యభిప్రాయము, తమకు జేరెనని ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. దీనిని 24వ తేదిన ప్రచురించెదరని తెలియుచున్నది. ఈ తీర్మానమును ఉన్నదున్నటుల ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పైకి బువీరట. అంతియగాని, శాసన సభ్యుల యభిప్రాయమును బలపరుచుచు ఎట్టి తేఖను వీరు పంపియుండలేదట. స్వపరిపాలనాశ యము గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వము వారెంత మూకీభావము వహించుచున్నారో గనుగొనవచ్చు ను. ఇండియను మెడికలు సర్వీసులో ముప్పదిమంది యూరపీయులను క్రొత్తగ నియమించుటకు, ప్రభుత్వమువారు దలపెట్టినమాట నిజమేనని, పలికిరి. అయిదు సంవత్సరములయిన పిమ్మట, వీరు ఉపకార వేతనము బడయగలరట. రానుబోను ప్రయాణపు ఖర్చు లీయబడును. అయిదు వత్సరము లయిన పిమ్మట, వేయిరూపాయలు గౌరవభృతి వీరి కీయ బడును. యూరపీయులను ప్రోత్సహింపదురుట కిట్టి యనుకూలముగు షరతుల నేర్పరుపవలసి వచ్చె నట. ఈ ఖర్చునంతను హిందూదేశమే భరింపవల యును. ఈ యుద్యోగులు మంత్రుల క్రిందపనిజేయ వలయుగద. అయినను, క్రొత్త నియామకముల విషయమై మంత్రులతో నసలే యోచింపలేదని ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. సంస్కరణములక్రింద, మంత్రు లలంకార విగ్రహములని దెలుపుటకు వేరు నిదర్శనమేమి గావలయును? ఒక మూల డబ్బులేద నియు, వ్యయము తగ్గవలయుననియు ఘోషించు చుందురు. వేరొకమూల ప్రభుత్వమువారిట్టి విప రీతపు ఖర్చులను క్రొత్తగ తలపెట్టుచుందురు. యూరపీయుల విషయము వచ్చినపుడు మాత్రము, వ్యయమును గూర్చి యాలోచనయే యుండదు.

విశేష వార్తలు

రూరజిల్లా నింకను ఆక్రమించుట

జర్మనులు బిట్టబిగియుట

రాక్షసిబొగ్గు విషయమై తగాయిదా

ప్రతిక్షణమున వచ్చు ననుకొనుట

గనుల పనివాండు అదనముగ

పనిచేయ నిరాకరించుట

వాత్రిమండలిపట్ల విరోధభావమును ప్రకటించుట

రూరజిల్లాలో మరీకొంత ఆక్రమణ జరుగుట

అమితభయము గలుగుట

లండన్, జనవరి 15:—కాథి 9-55 టైముస్ (తా) విశేషి బెర్లినునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—రూర జిల్లాను మరీకొంతయు ఆక్రమించుకొనుటచే అమితభయము గల్గెను. మార్కుధర ఉన్నటులుండి ఒకేమాట ఇడిపోవుటచే జర్మనులు విశ్రమించిరి అందరికోడలు మొత్తముమీద రాయబారములను జరుపుటకు జర్మనులు సంసిద్ధులగుటకు కారణమైనది ఈ విషయము వాత్రిమండలి టైముస్ (తా)లోను ప్రకటించబడినది. మోకాట్యుకోగారు తమ విభాగమును విస్తృతముగ తెలియజేయుటచే ప్రజలందరకు గోరుచున్నారు. ఈ దాపుగ ప్రజల కేమియు తోచక కొట్టుకొనుచున్నారు. ఒక వారి లెక్క, కనబడుటలేదు. ఫ్రెంచివాడును, రికోవార్డు కోసు బెర్లినును కనుప్రసన జూపిచ్చు, రింపవలె ననుచున్నారు. వానాటికి నెంచివారిచేత తలపెట్టిన వీరికి కంటక కాగ నన్నది. వానాటికి ప్రతిమిమము వినుటపడుచున్నాడు.

మ్యూనిచ్లో ఘోరమగు వీధిప్రహరము

మ్యూనిచ్లోని టైముస్ (తా) విశేషి ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. తరు విలాగమును ఫ్రెంచివారు రూరను ఆక్రమించు కొన్నవారు తెలియజేసెను. వారు పీఠులయందు ఘోరమగు ప్రహరము జరిగినది. పాపిష్టివాదులు, (కోమలు), వారిని హతమార్చుటకు తమ విభాగమును తెలిపుచు ప్రజలు అరచిరి. యూదుల జెర్మన్లు ప్రభుత్వము నెత్తివేయడ దనుభావములను గావించిరి అది భారతదేశమున ప్రాత జర్మన్ సామ్రాజ్యవర్తక నున్నదిగాని రి. వీరిన పతాకములేదు.

పరాసులు ప్రత్యేకియను బూనవలెను

జర్మనులు ఇంకను మరీకొంత విషయములందు అపరాధులై యిది నష్టపరిశరంభమువారు మంగళవారమునాడు నిర్భయించిచేరి పరాసులు తక్షణము రూరజిల్లానుండి జర్మనీకి రాక్షసిబొగ్గు బట్టాదా జేయబడజేసెనని.

పరాసులు దార్మమందుమీది కేగుట

రాక్షసిబొగ్గును పరాసుల ఆజ్ఞానపరము బట్టాదా జేయమని జర్మనులైతినియు తెలియజేయుటకు తక్షణము తమ సేనలను దార్మమందుమీద కేగలెనని ఉత్తరపు. జేమను. జేటి సాయంత్రము టైముస్ (తా)లో, హట్టింగ్, కేరక్, హిక్ రివిజిబుర్ల రెక్లింగ్, బోట్రాపుక్, ఫాసింపుడు పని తెలియజేయబడెను.

పరాసులు బోకమును ఆక్రమించుకొనిరి రూరను వాయవారా రూపముగ తెలియజేయుచున్నాడు.

జర్మనులు ప్రభుత్వం తర్వాత బెర్లిను నష్టపరిశరంభమువారు ప్రకటించుట జర్మనులు నష్టపరిశరమును కనుప్రసన రూపముగ సేన నిర్భయించి రను విషయమును 16 తేదిని గూడా సంభుమువారికి తెలియజేయవలెనని సాయంత్రము గారు బోగారికి ఉత్తరపుజేసిరి.

అప్పుడు సోషలిస్టు గూర్చి పట్టుదల జూపబడును. వీరిభయమును వ్యయము దగ్గు మార్గము కనుపింపదు. ప్రవాల్లి ప్రాయమున కనుకూలముగ, వ్యయము కొన సాగిడి మార్గము గోచరింపదు. ఇట్టి సందర్భము లలో స్వరాజ్యము సంతృప్తిలో సంపాదించిన గంతమెలసి, విడితమగును.

జర్మనులు మొండిపట్టును పట్టుట

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

పార్సిస్, జనవరి 15:—బెర్లినునుండి బెర్లినునుగ పరాసులు రూరజిల్లా నాక్రమించుకొనుటకు నష్టపరిశరములను సగదురూపకమును, నష్టపరిశరమును ఇచ్చుట అమితమని మని జర్మను ప్రభుత్వమువారు తమ యంత్రకర్మమును నష్టపరిశర సంభుమువారికి తెలియజేసిరి.

పరాసులు రూరను ఆక్రమించుకొనుట జర్మనుల స్వాతంత్ర్యమును భంగపరుచుట యని తెలియజేసి 1500 అధికారులు జర్మను గనులసంభుమువారు పతాకజేమై పరాసులర్మను భాసిందిరి. అభ్యంత్రము భావోద్వేగముగ నుభ్యసిందిరి. సభవారందరు ఈ యంత్రకర్మమును హర్షించిరి.

పరాసులపై రాళ్లవర్షము

రూరజిల్లాలో ఒకపక్షమునందు, అచట పరాసులు ప్రజావేదికమును కాల్చి రాళ్లను గురిపించిరి. గాయములు తగులలేదు గాని జర్మను పోలీసు మావరింపెడెంబును విడించెదరుని.

జర్మనులు బిట్టబిగియుట

బెర్లిన్, జనవరి 15:—పరాసులు, బెర్లినును దెబ్బ నిచ్చుట వాతవట రాక్షసిబొగ్గును నష్టము చేయరాదని రాక్షసిబొగ్గు యంత్రకర్మము రాక్షసిబొగ్గు కవిమనయలు ఉత్తరపు సరిపి. జర్మను లిట్లు వినియుటచే పరాసులు ప్రత్యేకియను లీసి కొందుని అనుకొనుచున్నారు.

అటగంట ప్రయోజనము

ఎస్సెక్, జనవరి 15:—పరాసులు రూరను ఆక్రమించుకొనిరిను కొరమును జూపుటకు పనివార్డు అటగంట ప్రయోజనము. అట్టితేనే జరిగిపోయినది. పరాసు కిరీము కావల నులు గుంపులుగాడి పరాసులయెడ ప్రతిహేళాభావమును కాపిరి. కాంతికి భంగము గలుగలేదు.

బెర్లినులో గూడ ప్రజలు తమ అసమర్థుని పరాసులపట్ల జూపిరి. అట్టితేనే పోలీసువారు వీరిని కలిమిచేసిరి. జర్మను రాజనిన్నములు ౨౦ రెండుపరాసులను నిరాశల జేయుటచే పిత్త కృత్తులైరి.

బెర్లినులో నున్న మిలీటంతుల కవిమనయలు తమ అయ్యమును జూపుటకు ప్రజలు ప్రయత్నించ పోలీసుదళము నివారిచెను.

పరాసులు ఆక్రమించుకొన్న ప్రదేశములందున్న గనుల పనివార్డు అదనముగ పనిచేయమనిని ఎస్సెక్నుండి వార్తయ్యి కంటివార్త తెలుపుచున్నది.

ఇంకొక ఫ్రెంచి ఉత్తరపు

ఎస్సెక్, జనవరి 15:—భోగపదార్థములపై వన్నును ప్రెంచిసేనలు ఈయవలెనులేదు. సభలు జరుగుటకు మూడు గోబులకు పూర్వముచూడంగ సభ సేర్పాటుజేయవలెను, సభలు, కాలమును తెలియజేయవలెను. సమ్మెలను గట్టగారు యూనిఫా:ము దుస్తును ధరించినవారు ఈ సభకు నూరే:రారు. అన్ని గోకాణములందు అనుభూనన్న ఫలను తెలియజేయుచు ఉట్టిలను ప్రకాశకట్టలెను. ఆక్రమణగాని ప్రదేశమునుండి ఆక్రమించు కొనబడిన ప్రదేశములోనికి జర్మనులైనికులు పోరారు.

ఆక్రమణను బెంచుటకు గారణము

పార్సిస్, జనవరి 15:—జర్మను ప్రభుత్వమువారి బెర్లి. రిచే తూరులో ప్రెంచివారికి చిట్కాలు గలుగుటకు కారణ మాయెను. నష్టపరిశరంభములైబెర్లి. రాక్షసిబొగ్గును బట్టాదా జేసిన గనులపనివార్డు దెబ్బనుమని బెర్లినుప్రభుత్వము వారు తెలియజేయుటచే ప్రెంచివారు రెండ్రప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనవలసివచ్చెను. ఈ ప్రదేశములో బోకము, రెల్లింగ్, హిక్, హట్టింగ్ గ్రామములు గలవు. రాక్షసిబొగ్గుపై పరాసులు వన్నును విధించి కనుబడిసే అసామ్యతో రాక్షసిబొగ్గుకి వైదగ. ఇదివరకపుడే ఆక్రమించుకొనబడిన ప్రదేశములందు వన్నును విధించిన జాలకు. అందుచేతనే రెండ్రప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనవలసి వచ్చెను.

ఈ ప్రదేశములో మొదటి ప్రదేశమునందు తయారైన బొగ్గుకంటె రెండోతలు ఎక్కువబొగ్గు లభించును.

రాక్షసిబొగ్గు బట్టాదా

తగాదా తర్వాతనే రావచ్చును

ఎస్సెక్, జనవరి 15:—నిన్నటిదినము అంతర్భూతముల డిలి ఇంజనీరులు సమావేశమై రాక్షసిబొగ్గువిషయమై జర్మనులు ఇంకను అపరాధులనే తెలియజేయుచున్నది అనుకొనుచున్నారు జర్మనులకు ఇంకను ఒత్తిడిని కలుగజేయవలెందురని కొనుచున్నారు.

క్రొత్త ఏర్పాటుల ప్రకారము పరాసులు మామూలుగ రాక్షసిబొగ్గును కొనుక్కొనువారిచేత భావించబడుదురని జర్మనులవాదము. పరాసులన్ననో గనులకెచ్చెడిసామ్యు జేరములకును పని భర్తలకును సరిపోవలె ననుచున్నారు. గనులు బొగ్గును ఉత్పత్తిజేయుటకు అడ్డుతేవడ జేయవలె ననిది. నేడు ఈ విషయమై నిర్ధారణజేసెనని. తర్వాతనే తగాదా కలుగవచ్చు ననుకొనుచున్నారు.

రాక్షసిబొగ్గు బట్టాదా జేసినందులకు పరాసులుబంగారు వాణిమల నిచ్చెదరనువార్త అసత్యమని ఎస్సెక్నుండి త. తి. తెలుపుచున్నది.

నష్టపరిశరపు భర్తలనిమిత్తము రాక్షసిబొగ్గుపై విధించిన వన్నుతూపకముగ నియమవ్యవస్థి టైముస్ (తా)కి నూదించుచున్నది.

రాక్షసిబొగ్గుప్రదేశము ఆక్రమించుకొనబడుటచే గనుల అంతరిమాదను పన్ను విధింపబడెను. రూరప్రదేశములో తయారైన బొగ్గు అంతరిమాదను మిక్రమండలికి పన్నును విధించెదర

నష్టపరిశరంభమువారు 15 వ తేదిని సమావేశము కాలెను. 16 తేదిని సమావేశమగును. జర్మనులు నష్టపరిశరముల నియమని నిరాకరించుటచే ఏమిచేయవలసింది వీరు ఇంకను పరిహారము చేయలేదు.

గనుల యంత్రములు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొననిచో రాక్షసిబొగ్గుగనులను జర్మనులే పనిచేయవలె నని పరాసులు బెర్లినును నిర్భయించుకొనిరి.

పరాసులచర్య

పార్సిస్, జనవరి 15:—జర్మనులు రాక్షసిబొగ్గు నీతి మనుటచే నైకకాసనము ప్రకారము రాబట్టుటకు పరాసులు నిర్భయించిరి.

రూరజిల్లానుండి రాక్షసిబొగ్గును గోబోపుబండకు కడల కండ జేసిరి. ఇతరప్రదేశములకు బోవుటకు సంసిద్ధముగన్న బొగ్గు ఫ్రాంకు. బెర్లినును జేరములకు తరలించిరి.

కోయిన మామూలుసములనుండి రాక్షసిబొగ్గునుద తన్నును వనూలుజేయలేదని కనుగొనిరి. అందుచే వన్నునిర్భూతలకు మామూలుభారలకంటె నూటికి 4౦ కంటె తక్కువబొగ్గును కొనుచున్నా రని పరిశీలనసంభుమువారు తెలియజేసిరి.

జర్మనుల దురుద్దేశ్యము

హార్డింగ్ ప్రభుని యభిప్రాయము

కీల్స్, అర్ధరాత్రి జనవరి 15:—బెర్లినునుండి సుధి ప్రకారము జర్మనులు ప్రతివిషయములోను జూపిన దురుద్దేశ్యములను మనము అంగీకరించితిమి ప్రపంచము తప్పితిప్రాయము వనుటకవకాశ మిడురాదు. ఫ్రెంచివారు రూరను ఆక్రమించుకొనుటచే గల్గు చిట్కలను సరిగా ఎవరును అలోచించితిరానిని ప్రశ్న జయలుజేరవచ్చును. ఏదెట్లున్న పరాసు ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేకజర్మను అకలంబించిరి. ఇది చాల విచారకరమై సుగిలే. అయినను మిక్రమండలి ఆస్వస్యము నభ్యంత్రము గల్గె గనుకొనరదు. గ్రేటుబ్రిటను, ఫ్రెంచివారును కలిసి ఘోరవిజృంభణనుండి విజయమై తప్పింపుకొనరి. ఆస్వస్యమైతితో ప్రకరించిరి. అట్టికరి మరల వీరిని విడదీయుటకు ప్రయత్నింపరాదు.

మేమెల్ తిరుగబాటు

పట్టణములోపలి భాగమును ఆక్రమించుకొనుట

బెర్లిన్ జనవరి 15:—రీథానియా నైకులు ఆయభ పాటులై మరఫీరంగులతో పట్టణములో ప్రవేశించి లోకలిభాగమును ఆక్రమించుకొనిరి. కాని కొంతభాగము ఇంకను ఫ్రెంచి వారిచేతులలోనే యున్నది.

తీగలేని దూర్భవణయంత్రము

అట్లాంటికు సముద్రముగుండా 8200 మైళ్లవరకు తీగ లేని దూర్భవణయంత్రమువ్వారా పెద్దవార్తలను బంపిరి. ఇదివరకు ఒక్కొక్కమాటయు, అంకెలును బంపబడుచుండెడిది. ఇప్పుడు పెద్దవార్తలులే వంపబడినవి. తర్వాతనే మరీకొంత పరిశోధనలు బయటజేరి యభివృద్ధిబొందుగాక యని మార్కోనీ గారు తెలియజేసిరి.

తీగ లేకుండ దూర్భవణయంత్రమువ్వారా ఉత్తరలండను నుండి న్యూయార్కువరకు జనుకరముగ వ్యాప్తమైనది. అమెరికనులు తంజిలేని దూర్భవణయంత్రములకముగ నే ప్రభుత్వ త్రరమిచ్చిరి.

కెండేలో ఇంగ్లాండునుండి అప్రేలియకును జోమిని యనులకును దూర్భవణయంత్రమువ్వారా తీగలేకనే మట్లాడుటకు పిలుగునని మార్కోనీగారు తెలియజేసిరి.

జర్మనువారు మరీ తగ్గిపోయినది. ఒక్క పానుజే 650000 మార్కు లీ య క లె ను. ఫ్రెంచి ఫ్రాంకుగాడ తగ్గిపోయినది.

రోమనాశని:—వైద్యులను 4 నిమిషములలో రా
ల్పించు. శరీరము కండదను. మచ్చవడదు. వెలడిల్చి. యా. 0-3-0.
అయి రేదని కేటనము, పెదాపురము, గోదావరి జా

సుగుణవిలాససభ

విద్యోదనమావేశము (ఫాన్సీ ఫీటు)

ఈనెల 10-11-12 తేదీలలో కృష్ణానది పురమంజిరమున
 ప్రతిదినమును పాఠశాలముల రేణుదళం లి గంటలవరకును పాస్టి
 కీనును జరిపిరి. చిత్రవిచిత్ర లాటరీలను ఫలప్రసన్న పథావరద్రవ్య
 ములు గ్రహములు అల్యూమినియం ఇత్తడి తండ్రి పూజనములు
 నడిపి బాది చీరలు బుద్ధతేవురియోగానసవిగ్రహములు చిల్లరవస్తు
 వులు మున్నగు దుకాణములకు రమ్మలు దేను. ఒక చో
 వున్న లాటరీల ఫలప్రసన్నములను ప్రేక్షకుల కందియ
 నుండిరి. వేకవో కొండరు కార్మికివేతికప్రతములను విక్ర
 యించుచుండిరి. ఒకవంక లాటరీచిట్ట నమ్మించుండిరి. ఒకవంక
 నొకపారసీక శ్రీమద్యంధులవరకు లాటరీని వేయును ప్రేక్ష
 కుల శాక్షించుచు చింతలు జామ్యలు మున్నగువానిని పొగ
 నంపుచుండెను. సాధులు చక్కగా నలంకరింపబడెను. ఒకచో లతా
 కుడుంగుడున భవనానికి విరాళముల నొంగిన ప్రమాణుల పేకుల
 కట్టిక ప్రకటించబడెను. కానిమందుగ ఎన్నటికప్పుడు విప్పితి
 నిగాని పొగగిన సాధులు చక్క ఆకృతిగల చిన్నజామ్య
 లిలు చూడబడెను. తదాకృతిగల సాధులు 2000 రూపాయ
 లని నూ ఇంజనీరు టి. ఎ. కా. గోపాలయ్యగారికి ప్రాసిన
 దొరకగఱవయలు గూడ తెలిసెను. రంగులమునకును మొదటి
 రోజున నొక ప్రమాదము ప్రకటించబడెను. రెండవరోజున
 గాన కళావరిత్యులగు శ్రీమదాద్యుల దొరపాటియ్యంగార
 తొం పి కృష్ణశ్యామయ్యగి, నీరంగుడిచేలు మొగల్యార్డు, పి. ఎన్.
 వేంకటరమణరావు, వి. సి. గోపాలరత్నం, కే. శాగరత్నం
 గార్లు మున్నగువారును బాలగాణుకులకు శ్రీనివాసం నుబ్ర
 మ్యణ్యంగార్లుకు క్లీకములు, కృతులు, వేడుకలు మున్నగు
 వానిచే కళభ్యుల నానందింపజేసిరి. మూ
 డవరోజున విచిత్రవేషధారణము జరిగినది. పెక్కుచుండి
 విచిత్రవేషములధరించి సభ్యుల నానందింపజేసిరి. వారిలో కాటా
 లు శ్రీవేమమును వేసినది. వేంకటరమణయ్యగారిని, నాటం
 కొటిగెట్టి శ్రీవేమము వేసిన కృష్ణశ్యామయ్యగారిని బడవి
 రాజువేషము వేసినది. బాలసుందర మొదల్యారుగారిని మహ
 ముద్దయ రత్నవేషము వేసినది. తిమ్మవంగాచారిగారిని
 వతిమతులు బహుమతు లొసంగిరి. అదృశ్యుడుగ నుండి బహుళ
 కృతులుగ చూచారెంతవలయును శుభించు కృష్టిక రత్నలె
 తెరచురుగున నుండి తెక్కులెరంగుల వేషముల సర్వదృశ్యముగ
 సభ్యుల నలంకరించి రంగమాసకు సాగనంపుమును బ్రహ్మశ్రీ
 వేదము. పెకటాచలయ్యగారు సభ్యుల కృతజ్ఞత తెరచును
 పొరులయ్యగారు.

మనుమలైన సుధాచారి తొరకమహారాజు సేవకులైన
పార్థసమీపమున నొసంగిన స్థలమునందు శ్వేతశాఖిక కాలను
నిర్మించుటకు బయలుదేరిండు లక్ష్మీమహారాజులను సుధాచారి కృపిత
భవననిధి కార్యదర్శి రాఘవాచారి పి సుబంధురేంద్రాచార్యుడు
లి. ఏ. లి. ఎల్ గారు కేరళమునను బహుళశ్రమములతో
నిధినిష్ఠి బాక్సు ట్రయ్యమును ని. తి. భ. మ. తారకముగ దీక్షిత
సమర్థుల కానందమున కరిగించుటయు నిశ్చిన్ ప్రశస్తియను చేకూ
ర్చుటయు గూడ లభ్యమైనది.

విజయ కారూమేమి ?

కుసుమవిలాసపథ్య యిట్లు జన్మతదయగ కోససాగుట
 కు కారణము సభవించు విశ్వాధీశులగు సభ్యులకు గల
 గాధమను సభిజ్ఞానమే ముఖ్యకారణము. తి. ఏ., ఎం. ఏ,
 మున్నగు పెద్ద పరిశీల నిర్వహణచే ముఖ్యముగా పన్నుటికిని
 ముందంబ తేని సమయగట్టెకరు. నాటకక్షేత్రవ్యవహార నోకు గ
 దలపని పాట్రలను ధరించుటకు రమ్మిరి కందక్తురు కోరినను నా
 కంటి గొప్పకాని కిట్టి పాత్రనా యిచ్చుటని నిరాకరించు
 చారొక్కరును కన బడరు. అదుగుటయే తదవుగ గట్టి నీచ
 పాత్రనై సమాజ ధరించుటకు సంస్థలగుదును. ఇది యొక
 గొప్ప విశేషము. సభావ్యూహగా ఎన్నుకొనబడిన వారు
 ఏమాత్రము తిరిగి గలిగినను సభతోనే యుండి తనిచేయుచుం
 దురు. కార్యక్షరాలు, ప్రైజరదులు, కందక్తురులు, వేట దైత
 క్తురు గ్రీనుటూను దైతక్తురులు, మున్నగువారందరును శకట
 భోజనమును నిద్రయునాడ లేకుండ నాటంకయోయని పని
 చేయుచుండుట చూడ చాలముచ్చటగా నుండును. సాంఘికాల
 మగు సరికి సభాధాతనము కలకల లాడుచు కనులపడువు
 గావించుచుండును. ఇట్టివిధితో సభ్యులందరును సభ నల్లారు
 ముగ్ధులైగా వెంటయుండి నది ఏల చూచునట్ల రాదు. దినదిన
 ప్రవర్తనానయై సమయావస విలాసవత్తయై యిప్పుడు త్రిదశక్రము
 నాప్తిపింతు (ప్రధాన)గానానన్న సభాసకోజముఖి అతిరకాల
 ముననే నిజమందిరమున సవస్యసామాన్య లావణ్యవత్తయై కాత్తుర
 ము చేయజొవుచున్నది.

వినియోగమున చూచినను తక్కిన సభలవారి కంటదరిసి
నగుచున్నది. సభల వాదనల ప్రాయముగా నున్న రహస్య తెలి
పిననుచును లేదు. ఈ సభ వాదనలవలన ముందుగా నున్న

శ్రీమతి పార్వతీదేవికేసు

[ప్రతిభాను పత్రిక]

[illegible]

ప్రాచీనమైన నక్షత్రముల నుండిన కాలగణన 9 మంది
సాక్షులు. వారిలోను 7 గురు పోలికలు నాగురులే. మొదటి
సాక్షి పోలికల మామరండింబెంటు. అతడు దావాదాఖలు చేసి
నందున అతని సాక్ష్యము వాదుమాత్ర మైనది.

రెండవసాక్షి ఒక పోలీసు శవశిక్షాస్పృహ. అతడు నిందితులకా లాసగిన రెండవ యువశ్యాసమనకు పోలీసులను పిలువటం. నిందితులకా లాసగిన యువశ్యాసమనకు అతడు స్వయం యుగ నిష్ఠుని తీసికొనక తీర సాక్షి-ఒక వాడు కాన్స్టేబులు ఊరిగా వ్రాసికొనిన నోట్సునందు సంతకము చేసెను. నిందితులముగ మిరటకుండు దొంగగనని యుగోపింతుమని యువ శ్యాసము శుంకర్పమున నుండిన సాక్షులు వీరిరవురే. మిగిలిన యిరువురు హుచ్చరకుండు జరిగెనని తలంతులునున్న యువశ్యా సము శుంకర్పమున నుండినసాక్షులు. వీరిలో పెండలివా దొక శవశిక్షాస్పృహ. ఈతడు నిందితులకాతి యువశ్యాసమనకు పెట్టు కొక వాడు కాన్స్టేబులును, మరొక కాన్స్టేబులును నియోజించెను. ఈయిద్దరు మహానశావులుగా సభించునోట్సు వ్రాసు కొనకుండు, సభాసంకరము పెంతులకు వెలి బాజకమున్నట్లు ఒకరిపోర్టుకు తయారైనట్లు, వాకేపోర్టు లో సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఏమతపోర్టును శవశిక్షాస్పృహకు పంపిరి. తరువాత సాక్షి పోలీసువాడొకడుకాని అతడు నిందితులకాతి యువశ్యాసమునకువీరి కొన్ని యంకములను గుర్చి సమాధాన మొనకుచు ప్రభుత్వమును దూషించెనచెప్పెను. ఈతడు సభ యందు తాను కొంతసేపు మాత్రమే యుండినని తానే చెప్పు కొనెను. పోలీసుపోర్టు నిజమేయని తలంచుచో, అతడు ఉపశ్యాసారము నోట్సు తీసికొనెనని విదితమగును. ఈసాక్షి ఇదితరకే రెండుమాడుమాటులు ఇచ్చి పొందితముండి పోలీసు వారికి బోయిడి యుండినని నిందితులముగ తనవాక్కులమునందు తెలిపెను. తన చివరసాక్షి ఒకపోలీసు గవ శిక్షాస్పృహ. పోలీ సునూకరింటుండెంటు ఉత్తరవుమిద అతడు హుచ్చారు ఉపశ్యాసపు పోలీసునోట్సు ననుకరించెను. అతను ఒకమెట్టివ్యతేటు. అతని యనుకారము తాను, వ్యాక రణ లోకములతోను నిండి తున్నది. మిరటకుండు పోలీసువారి పోర్టులలో నైనను, ఇట్టి యయోగ్యమైన, యసం త్య వికరమైన పోర్టు, మరెయొకటి యుండవోడు.

చతుర్థ పద్ధతియందు కాని హేతుకాన్వేషణలయొక్క
యందు కాన్వేషణలు లయొక్క యందు పోత్యలయైన
నే ప్రాసాదీకూలమగు తద్ధారపడియుండెనుగాని

శ్రుతిని అంధ్రులునుడ అంతటిగా ధృఢిమానముతో పని చేసిన
 శత్రువునధగుడ సట్టిచుహోన్నతదేశము వదయుకలగును. అటు
 లగాక పెద్దపదవులలో నున్న వారునాటకపదవ్యవహారములను పాత్ర
 ధారణ మొనరించుట అవమానకరమని పెత్తనము పెట్టుటయు
 కబోద్యోగముగా ఎన్నుకొనబడినవారు నవాబునక్యారులవలె
 ఏదాదికాకాక్షై నభ్యాసవనమును చూడజేయుటయొక నభ
 యోగ్యతలపెత్తములై కాభ్యుక్తగలవారొక్కరునులేక కను
 చుకావురము చిరుకలచుంటియు ననుగట్లు పనుచునాకాక్షై
 కొందరుచేయుదువువృత్తులు వారుకాదులు కాంచుచుండుటయు
 పెద్దలనబనునాట నభ్యాసవనమునంగి న్రాటుటయు కనకాభి
 షేకము చేయుటగా తలంచి యొడదొలగుటయు తటస్థితిని
 చో ఎన్నుటని అతిశయి కలుగజేరదు. అదర్శప్రాయముగు
 నుగుణవిలాసభవత నూతనముగ భురల నిదుర కేల్యాణిని
 అంధ్రనధయును నూత జంతువునముగ పెరపేరుట్లు కరుణా
 భుయుడగు నత్యంతమనముగహిమయగాక.

১৯৯০,

సభాద్యయశ్రీయోభిలాషి.

[illegible]

కిష్కంధము కృత్తిమము లైవనియు, విశ్వాసపూర్వములు కావనియు తెలిసికొనుటకు ఇంకను నిదర్శనము లెన్నియోగలవు. సాక్ష్యము కృత్తికరముగతేక, యట్టివాని సాధారణము చేసికొని, నిందితుకాతే కీడు విధించుట మన శ్వాంతిస్థానములందు పరిపా లింపబడునని తలంపబడెడి శ్వాంతిమానవము, ధర్మమానవము వివే దముగ కన్పించుచున్నది.

ఎండ్రియూ రాలిక్ విధింపబడిన శిక్ష మిగిలిన చక్రవర్తి తనకు వేల
 యానన్నది. ఆమె రెండు ఉపశ్వాసములకు ప్రాసెక్యూటం చేయ
 బడినది. ఒక్కొక్క ఉపశ్వాసమునకును ఇండియన్ పీనల్ కోడు
 క24 ఏ, 158 ఏ, కెక్సెన్సుల(రిండ్- రెండు ఛార్జీలు- ఆరుమాసముల
 కఠినశిక్ష విధింపబడినది. ఈ రెండు శీరములమీద విధింపబడిన
 శాటుగు శిక్షలకు ఫలితముగ, ఆమె రెండుసంవత్సరములు కఠిన
 శిక్ష పొందుచున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో, కైరీకున ఎండిన
 శీనులో, నింక కఠినశిక్ష యతి హోదామైనది. అందులోను,
 ముద్దాయి (ప్రీ) మైనపుడు, ఆ శిక్షను గూర్చి యెట్లు వర్ణింప
 కలెనో తెలియవచ్చును.

వీర జాతకము

ఒక సరి రహస్యచక్ర బదును సంకల్పము వెలువడారినా
 ప్రాయశుభ కల్పము రుద్ర 2/౧ జీవితమంతటితోను ఒక అంత
 ర్గతంత్ర ప్రాయశుభ రుద్ర 2/౧ ఇత్యక్షకారము జీవిత మంతటి
 తోను ప్రతి సరి రహస్య బదును మాఖ్యవిమయములతో (వా
 యుభుత్ రుద్ర 2/౧ జనన సంరం, వెల్ల వారము, గంభీర,
 నిమిషములు లెంపవలెను. లేక చారిత్రమును సంపవలెను. ఆ
 నలములనుండి మితిలేని యోగ్యతావర్తము వచ్చియున్నది. కా
 తికము అండ్లభావతో (వాసి సంపవలెను. వి. అర్. శ్రీ శా
 నము, కృపావిలాస అగ్రహారము (ఎ) పోను మోక్ష-ర.

మోహిని తేలము

5 కులములు గల సీసా 1-కి అకాట 0—12—0 మూత్ర కు.
అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి. లేక, మదరాసు.

మద్రాసు కార్పరేషను

సాధారణ సమావేశము

నిమ్న సాయంకాలము రివ్యూ భవనమున మద్రాసు కార్పరేషను సాధారణ సమావేశము జరిగెను. దాదాపు 80 మంది కాన్సిలర్లు సభకు వచ్చియుండిరి. సర్. పి. త్యాగరాజు కెట్టిగారు ప్రభుత్వ కమిషనరీ.

కె. సి. జేజికావాలగారి ప్రభుత్వ మిచ్చును కడచిన శుభవార్తలను అట్టిబిల్లు, నవంబరు, డిసెంబరు నెలలలో వైయస్ కృపాచారిని పిల్చిరావారి ఆగ్రహంకాదు, సోలియస్ నవీధుల యందలి మురికి నీటిపారుదల పెద్దగొట్టములు చెడిపోయినవనియు అందు నైయస్ కృపాచారిని పిల్చిరావారి గొట్టమును రిపేరు చేయించుటకు 1800 రూపాయలు డివైలెంట్ యొక్క ఆదేశము లింకను రిపేరు కావడంలేదనియు అభ్యుక్తులు తెలిపిరి.

కార్పరేషను సభ్యులలో నొకరగు ఎ. వి. బ్రాహ్మగారు మాడుమానులను సభలకు వరుసగా రావలెనని బంధువుల ననుసరించి వారి కభ్యుక్తులను రిపేరు చేయబడెను. వీరు జరగ సభ్యుల నుండినవలెనని వి. తిరుమల పిల్చిగారు ప సాక్షిం తిరి. తినికావలం కెట్టిగారు బలవంతిరి సభ్యులు ఆమోదించిరి.

ఇంటిపన్నులు

పిమ్మట ప్రతిసంవత్సరము ఇంటిపన్నులను మార్పుచేయుదు నిధానమును కట్టించేవలయునని అర్. మదనగోపాలనాయుడు గారు వెనుకటి సభయందు ముదపాపించి బడిన తీర్మానమునై చర్చ ప్రారంభించబడెను. ఈవిషయమై చర్చ మరియొక సమావేశమునకు ఆవులల చేయవలయునని తేలికావలం కెట్టిగారు ముదపాపించిరి.

తినికావలం కెట్టిగారి సవరణను ఆమోదించుచు వ్యాసారావుగారిట్లు చెప్పిరి:—మనము అసహనము అన్ని విషయముల యందును చర్చను ఆవులలచేయుచు కలవారము గావించుచున్నాము ఈ సందర్భమున అభ్యుక్తుల లొకవిషయమును గమనించ వలయునని కొరచున్నాను సభయందు తీరపాదించుటకు నవర కాలము, సభ కార్యక్రమ వివరములు సమముగ ఆఫీసియలు రిపోర్టులయందు వ్రాయబడుట లేదు. వ్యాసారావుగారి ప్రభుత్వర మిచ్చును రిపేర్చును సమముగ తయారుచేయబడుట తగుమంది ఉద్దేశ్యము లేదనియు అభిప్రాయమై నేరము మోపుటవలన సభ్యులలో కొంతమంది అభ్యుక్తులు చెప్పిరి.

తినికావలం కెట్టిగారి ఉద్దేశమునమై కొంతకాలము చర్చ జరిగెను. కడకు మదనగోపాలనాయుడిగారి తీర్మానమునై చర్చ ఆవులలచేయబడుట సభ్యులు తీర్మానించిరి.

అంటురోగముల వైద్యశాల

రిండియారు పేటయందు అంటురోగముల వైద్యశాలను నిర్మించుటకై డబ్బులు, యం. సోమసుందరమొదటిగారు ఇచ్చిన టెండరును ప్రాండ్రింగు కమిటీవారు అంగీకరించిరి. ఈ టెండరు నందు లెక్క పొరపాటులు అన్నవనియు కావున ఈ టెండరును అంగీకరించకూడదనియు ఇందుకు సంబంధించిన కాకితముల నన్నిటిని సభ్యులందరికి పంపిన పిమ్మట ఈ విషయమై కార్పరేషను సభయందు చర్చ జరుగవలయునని వ్యాసారావుగారు ముదపాపించిరి. సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు తీర్మానమును బల పరచిరి.

ముఖ్యమైన కాకితములను ప్రతిసంవత్సరము యింటికి పంపుట యొక్క ము కారణము ప్రాండ్రింగు కమిటీవారి తీర్మానములవలన 1923 వ. యమునకు ఇట్టిదీర్చి చర్చ జరుగుచుండిన కార్పరేషను మన వ్యవహారములు జరుగుట కష్టమనియు వి. తిరుమల పిల్చిగారు చెప్పిరి.

కొంతకాలము చర్చ జరిగిన పిమ్మట వ్యాసారావుగారి తీర్మానము నిరాకరించబడెను.

లెక్కపొరపాటులు లేని కిట్ట వ మొత్తమును నూదించుటెందరను అతొదిరించుటలయు నని వ్యాసారావుగారు ముడియొక తీర్మాన ముదపాపించిరి. ఈ టెండరు నందు లెక్క పొరపాటులు అన్నవనియు కావున ఈ టెండరు నే ఆమోదించుట సరికాదని వ్యాసారావుగారు చెప్పిరి. దాక్టరు రామకృష్ణుడు వెంకటాచలం కెట్టిగారు వ్యాసారావుగారి వాక్యమును బలపరచిరి. తినికావలం కెట్టిగారు వ్యాసారావుగారి తీర్మానముల పిల్చిగారు ప్రతికూలముగ ముట్టాడిరి. సాధారణముగ అన్ని టెండరులందును అందు ముఖ్యముగ ఇంధన టెక్టులు కిమ్మలను టెండరు యందు లెక్క పొరపాటులు అంటుట సమావహిని కిమ్మలక మొదలిగారు చెప్పిరి.

కొంతకాలము చర్చ జరిగిన పిమ్మట వ్యాసారావుగారి తీర్మానము నిరాకరించబడెను. సోమసుందర మొదటిగారి టెండరు ఆమోదించబడెను.

ఇతర విషయములు

చెన్నైకి గవ్వలు కాబడు నీకను మిశ్రము చేయుటకై నీటియందు క్లోరైను గాను కలుపుటగాను 25 నేల రూపాయల గ్రాంటు ఆమోదించబడెను.

పాతచట్టపు కేసులు ననుసరించి బిల్లు మోక తర్వాటికు మిల్లులకు ఒక్కొక్కదానికి 500 రూపాయల లై సెన్సు ఛార్జి విధించబడి యుండెను. కొత్తచట్టము ననుసరించి మొత్తముమీద ఒక్కొక్క మిల్లునకు చెయ్యిరూపాయలు లై సెన్సు ఛార్జి ననూనా చేయబడుట తీర్మానించబడెను.

ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు వీ. టి. శ్రీనివాసరావునకు గారికి నెలకు 80 రూపాయలు మోటారు లైకలు ఆలవస్సు ఇవ్వవలయునని మక్కువ ప్రాండ్రింగు కమిటీవారు కలహాజిచ్చిరి. ఈ ఆలవస్సు అవసరముకి ముదనగోపాలనాయుడుగారు ఆమోదించిరి. మేము ఈ విషయమై చర్చ ప్రాండ్రింగు కమిటీవారి కలహాజిచ్చు కొనుటకు తీర్మానించబడెను.

కార్పరేషను వర్క్సు ఛార్జి మున్సిపాలిటీ కమిషనరు కమిషనరుగా రింగీసెలవలము ఆమోదించబడెను.

మరల మంగళవారము సభ జరుగును.

బరంపుర ఆంధ్ర భాషాభివర్ధన

సమాజ వ్యవహారములు

బ్రహ్మపురాధికార భాషాభివర్ధన సమాజాధ్యక్షుడు గారు, మ. రా. తిరుమలగారి వేంకటసుబ్బారావు వంతులుగారు ఈ నెల 15 తేదీన, ఇంకను పూర్తిగాని ఆంధ్ర భాషాభివర్ధన సమాజమందిరమున ప్రవక్తము ఈ జిల్లాలో మరటునము గావించుచున్నాం. రావు బసాద్దరు అన్నెపు వరకుకాదు పాత్రోగారిచే తెరకు తిన కాగుండు నని తమ ముఖ్య ప్రాముఖ్యముగ నొక కాకితమునై వివాది సమాజముయొక్క సంఘసభ్యులకు పంపిరట. ఈ కాకితము, 12 గురు సభ్యులలో ఏనుగురు మాత్రమే చేరింది. ఆ ఏనుగులలో పాత్రాధికారి సింహాచలంపంతులుగారు మాత్రమే తమ తాము తిని చెలిపిరి.

సంఘసభ్యులెల్లరకును తమ ఆవకాశము నిచ్చి ఇట్టి ముఖ్యోక్తముల నొక సభయందు చర్చించుట విధి అందు ముఖ్యముగా సభ్యులకాభిప్రాయము నూదించుటకే పిమ్మట సంఘ సభయందు విధిగా చర్చించుటకే యుండెను.

9వ తేదీన దాక్టరు పోచిరాజు రాజేంద్రరావు వంతులు గారు 5 కారణములను నూదించుచు తమ యాత్రాపథ పత్రమును కుమారాధ్యక్షులకు పంపిరి.

1 సంఘసభ్యులలో ననేకులు, 2 నెలలకుకైగా తమ చందాలను చెల్లించనందున సమాజసభ్యులు కానేరరు.

2 తీర్మానమును కాగితమునై సభ్యులందరికి ప్రసాదించి గ్రహముగా గభాలో చర్చించబడెను.

3 ఇట్టి సంఘసభ్యులు రాదు సంవత్సరముల క్రిందట ఎన్నికైనవారే కా సమాజ నిబంధనల ప్రకారము గతసభ్యులను ఎన్నికలు జరుగనేలేదు.

దాక్టరు రాజేంద్రరావుగారు సమాజాధ్యక్షులలో ప్రసంగించగా, ఈ సభ సభయందు యన్న వారు సమయాసమయములలో జుర్రు నీకవనము నూదించవలసియుండుట వారికి అనుభవకర్తమనినై, రాము గావించునది యెక్కువమయ్యెను కార్యకమమును కొనసాగించ బూనుకొనినట్లు రాము తెలియబరచిరి. సమాజనిబంధనల ప్రకారము సంఘసభ్యులచే మోపించుటయే తీర్మానమైనను, 15 దినములలోగా ఆరటలలో పెట్టకూడదు.

ఈ సమాజమును ముఖ్యము ఏ సభ్యుడైనను ఆధ్వర్యంబరచరచి, 20 మంది సభ్యుల సంకీర్ణముతో ఆత్రేవణపురము పంపిగవుడు ఆ తీర్మానము సర్వసామాజికసభకు య ఆమోదించబడవలెను. ఈ 20 సంకీర్ణములను జరపరచుటకు వ్యవధి కావలెనని యే సభ్యుడైనను కోరిన పుడు వారము దినములు ఎక్కువ గడు వొసంగవలెనని నిబంధనల పాత్రమం దున్నవి. వై నిబంధనలకాముల కోరుకొంత జగజ్జనీ రావుగారును, దాక్టరు రాజేంద్రరావుగారును కలసి పక్షముది. ములలోపుగా వైకాపురమును ఆమలులో పెట్టకుండ నుండునట్లు చేయుమని యును 20 మంది సభ్యుల సంకీర్ణములు గల మహాజరు తమకు పంపితమైనదనినై సమాజకార్యదర్శిగారికి లిఖితపూర్వముగ పంపిరి.

ఇంతలో ముఖ్య శ్రీ నల్ల కేరయ్యగారు వైయస్ కృపాచారి సంకీర్ణములచేసిన కొంతమంది సభ్యులందరికీ పాత్రో గారు ఈ సంకీర్ణములలో సమాజమునకు రు 1000 లు ఇట్టరచి చెప్పి, తమ ముఖ్య ప్రాముఖ్యములను మార్పుకొనినట్లు తమకు తెలియ తెచ్చివారట. ఈవికళ మొదలకట్ట నిజమో చూడవలసియున్నది.

ఆత్రేవణపురలో కొందరు తమకీళ్ళు డెట్టియభ్యంతరమును లేకట్టును, సంఘసభ్యులలో నాత్రేవణపుర సింహాచలముగారు మోడ తమయభిప్రాయమును మార్పుకొనినట్లు తమకు తెలియ జరుపుటచే, సర్వసామాజికసభను గావించ సభ్యులను లేట్టు సమాజకార్యదర్శిగారు దాక్టరు రాజేంద్రరావు గారికి తెలియ జేసిన వెంటనే జగజ్జనీరావుగారును, దాక్టరు రాజేంద్రరావు గారును, తమ మహాజరు లోనుండి రాలిపోయినవారి స్థానే ఇతరులను జరపరచుటగాను ఒకవారముదినములు గడువొసంగు తనియును, పక్షముదిసములలోగా తీర్మానమును ఆమలులో పెట్టకూడదనియును తిరిగి కార్యదర్శిచే వ్రాసిపంపిరి.

ఈ తీర్మానము విషయమై ఇంత ఆత్రేవణ మన్ను కృపాచారి, సమాజాధ్యక్షుడును, సంఘసభ్యులును దీనిని ఆమలులో పెట్టు ఆత్రే ఆత్రేవణపురముల మోడ మిగుల వాక్చక్రకరముగ నున్నది ఇట్లు చేయటంలో తెరచాటున ఒకే కాయ దేక్షము అన్నట్లు గొప్ప ట్టుచున్నది. ఇతరకారణముల చేరసమాజములో పెక్కుమందికి ఇష్టములేదున్న సభ్యులను నిర్మలంకరములయైన ఇష్టపడి ఎకరి వేర వైకాపురకేవలమోగవలెను జరిపించిన సమాజకీర్తి క కార్యక్రమము కేట్టుల కనుపించును గనుక ఆట్టుల చేయరావని దాక్టరు రాజేంద్రరావు జగజ్జనీరావుగారు యుద్దేశము. “గత 6 మాసములనుండి 8 సంవత్సరములవరకు ఆధ్వర్యనిర్వహణ తీరే సమాజములలో ఏమిదయిది తమ చందాల నీడనుండునట్లు నీ జమైన సామాజికులు 14 మాత్రమే యని చెప్పరలసి యున్నది. సమాజాధ్యక్షుడును, కార్యదర్శియు సంఘసభ్యులను తాము చేయబూనినది ఆత్రేవణపురముగ నున్నదని తెలుపుటకే కృపా గూడ నట్లు ప్రవర్తించుట కడు కోచనియవలె నున్నది.

భాషాభిమాని

(మ.రా) ఈవైబాబు కార్యయవతి వారాయనమ్మగారిచే ప్రకటనమిచ్చు తమ మా కనుపబడినది ఆం. 28 సం)

త్వరపడుము!!

మించిపోవుము!!

800 టిక్కెట్లు మాత్రమే ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16.500 లకు మేడ లాటరీ

మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు

టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

అత్యలాభా!

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని వాతాలూరు మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు గల రెండంచులమేడ అద్దాల వీరువాల ఫిట్టింగు సహా గవర్నమెంటువారికి తెలియజేసినవివరల లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 250 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమే కలవు టిక్కెట్లు కావలసినవారు తర్వకవనివో వారకవు.

2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ లిచివేతేదీయున్న ప్రజేతమున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ లోను, కృష్ణాజిల్లా పులికొత్తూరు, ప్రవరవరచి గొప్పయ్యమ్మగార్లు, పెద్దమనములయెందుట ఏలూరులోనే లాటరీ కలవబడును.

3. ఈ టిక్కెట్లన్నవల కనుకలయ్యే సామ్యులలో యెంజంట కమిషన్ గవయరా ఖర్చుపోను మిగతాసామ్యు లాటరీ వేయువరకు ఏలూరు నెం.ట్రాలో ఆవకేటివు బ్యాంకిలో నుంచబడును.

4. ఈమేడకు తనఖాలు మయిరాలలెవు. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంత్రఖర్చులతోక్రమ మైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని రిజిస్టరీ చేయించి కోరతను.

5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమవేసే, నివాసము కృష్ణాజిల్లా వాని టిక్కెట్లు 1-కి రు 5.00 చొ॥ వా వేర ముడియూరరు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగ పుటాలో పంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను వారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా నిర్వహకును.

6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు పంపినదే జవాబు యత్వబడదు.

మాటూరి సర్వేశం.

మేడపాళ్ళు దాదాసు,

కాంగ్రెసు - కొత్త క్రమము

[హిందూ పత్రిక]

కలకత్తాలో ఒకవారానికి ఒకసారి ప్రతినిధి జేతబంధుదాసు గారి నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని.

ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని.

ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని.

ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని. ఈనందరియందు దాసుగారి కాంగ్రెసు నందరిని.

శ్రీయత మాచిరాజు అప్పారావు పంతులుగారు 17-1-23 తేదీన విడుదలయ్యెదరు.

మీరు గుంటూరు జైలు రిలీఫ్ కమిటీకి చందవోలు గారు వ్రాసిన పత్రము. పన్నుల నిరాకరణసందర్భమున ఒక వర్తనము కలిగియున్న నందువలన రాజమహేంద్రవరం చెరసాలనుండి 17-1-23 తేదీన విడుదలయ్యెదరు. అచ్చటినుండి, ఆరాత్రి బయలుదేరి 18 వ తేదీ ఉదయం పూసినంతవఱకు స్వగ్రామము చేరుదురు. వీరివర్తనకాలము జైలునందు దేహము స్వస్థతరక పడిన ఇబ్బంది ఇంతయని చెప్పబడుట విలువైనది. మహాత్ముని కత్తెబలము మీరి కాపాడించుట కృతజ్ఞత.

డాక్టరు మణిలాలుగారు

మీరు గుంటూరు జైలు రిలీఫ్ కమిటీకి చందవోలు గారు వ్రాసిన పత్రము. పన్నుల నిరాకరణసందర్భమున ఒక వర్తనము కలిగియున్న నందువలన రాజమహేంద్రవరం చెరసాలనుండి 17-1-23 తేదీన విడుదలయ్యెదరు.

డాక్టర్ బిస్మిల్ గారి ఫిల్లిస్ మా వేళము

దై సమావేశము ఫిబ్రవరి 9, 10, 11 వ తేదీల జరుగు నని ప్రకటించబడినది.

మ చి లి ప ట్ట ణ ము

(ఒక విలేఖరు)

20-1-23 తేదీన ఏలూరులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసునందు మచిలీపట్టణమునుంచి కొలదిమంది పెద్దలు 38వ తేదీయవఱకును, యీ పట్టణమున కాంగ్రెసునియందును పెద్దలు చున్నారని తెలియుచున్నది. 37 వ తేదీయవఱకునూ తిర్పా నానుసారము శ్యామసుందరి భవనము, స్వచ్ఛంద సేవకులను సమకూర్చుచున్నారు.

శ్రీరాజావారి హైస్కూలు

పురాతనవిద్యార్థిసంఘము - తుని

శ్రీరాజావారి హైస్కూలు పురాతన విద్యార్థిసంఘము యొక్క నవమ వారి కోల్లెను యీనెల 20, 21 తేదీలను జరుపబడును గావున పురాతనవిద్యార్థి సంఘం కృతజ్ఞతను ప్రకటింపబడును.

మద్రాసు గంగారామయ్య

మేక తాలెబ్ ఆలిసాహెబ్,

కార్యదర్శులు.

సంవత్సరాది సంచిక

అచ్చగుచున్నది.

సంవత్సరాదిసంచిక యచ్చగుచున్నది. చందాదారుకు సంవత్సరాదిని చేరును. జనవరి మాసాంతములోపల చేరని వ్యాసములను చిత్రపటములను ముద్రింపజాలము. ముద్రింపవలసిన వ్యాసములను పటములను వెంటనే పంపి సంవత్సరాదికి సంచికను సకాలమునకు వెలువడునట్లులు తోడ్పడటం కాంగ్రహమువారిని ప్రార్థించుచున్నాము.

సంపాదకుడు,

ఆంధ్రవృత్తి, 7, కంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు.

బక సారి సి డ్వి స్తీ త గా రి ట్లు చెప్పి రి

జీవిత సౌఖ్యమునకు శ్రేష్ఠ కారకముగా సాధారణమైన నామకృష్ణముననుండి గోధుమల సుమీ, ఇతరమాంసములు, రుచిగల పులుసులు.

మున్నగు వానిని తినుటవలన సద్వర్తనము, సుగుణసంపద సద్వర్తనము, చాక చక్రము మున్నగువానిలో చాల మార్పుగలుగును.

ఓట్, కారకెట్, కావర్, స్వీట్లమున్నగు శుభ్రస్వచ్ఛమైనవిలను అతీర్థవలన బాధపడుచుండిరి.

మేధావీని ఉపయోగపడునట్లు వారిని అతీర్థియ్యక కలిగియుండెను. ఆవ్యాధి వారికి కంకరారంభ క్షయమునకు కారణమైంది.

అయినను భోజనానంతరము ఒక ఓము మాత్రము తినుచున్నచో అతీర్థిబాధ మిట్ల కనబడదు.

ఒక బుడ్డి వెల రూ 10-0 ఒక బుడ్డిని కొని తినిచూడుడు.

డబ్బు. ఇ. స్తీ ఆండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫర్మ సి లి మి టె డ్

తిరుపతి బ్రాంచి (చిత్తూరు జిల్లా)

వసంత కుసుమాకరము, మకరధ్వజము, చ్యవనప్రాసనము మొదలగు శాస్త్రోక్తమైన ఔషధములు విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. నాలగవ వంతు సొమ్ము అవ్వచ్చుగా వంపిన వి. పి. ఆర్డరులు తక్షణమే వంపబడును. వ్యాధి లక్షణములు, ఎట్లు కలిగివది మొదలగువి వివరముగా వ్రాసిన తగిన ఔషధములు వి.పి.గా వంపబడును. మాక్యాటలాగు కావలసినవారు ఒక అణా స్టాంపుపంపవలెను.

Dr. S. Rajaram Rao, A. M. A. C. Bhishagvara, Physician Incharge Tirupathi.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని చాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చినది.

లక్ష్య సరికొనాకొన్న సోమవారపేట, కూర్మజిల్లా.

2. మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనది. మరల దేహముబుడ్డను కంకరారంభము.

బాలరామచార్య, కింస్తానూరు, తిక్కాపేట తేల్ గావ్.

3. మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు గర్భిణులకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుడ్డు వెంటనే వంపకోరవలెను.

ఎన్. అచ్చయ్య, స్కూల్ మాస్టరు కిరిగనూర్, తెలంగాణ.

సారస్వతానవము విద్యార్థులకు, వ్యాధివాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, పిల్లలకు నేల మొదలు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి సరిపడి.

20 దినములకు సరిపోవు ఔషధ వెల 1-0-0 వి. పి. ఖర్చువేరు.

బ్రాంచి అడ్డు, నెం 381 కంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్డరు మద్రాసునుండి వంపబడవు.

సాళివృత్తి వెంటకూచల వండితులు శ్రీ శీతారామపై వైద్యకాల మైనారు. (1)

భవిష్యత్కర్తవ్యము

గుజరాతుపటిరాష్ట్రములు వెంటనే కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సత్సంకల్పముతో ప్రారంభించుట శుభసూచకము. ఏలనగా కాంగ్రెసునందభిర స భాగ్యకర్తయ్యుండుకొలది ప్రాముఖ్యముననే కాంగ్రెసునుకొని ఉద్దేశాభిప్రాయములను బహుభాషాపరిచయమును ఈ పక్షమువారు తాము గలవారితో దైర్యముతో వాదించుట తప్ప చేయవలసి యేమియు లేదను కొనునెడల వారు తామే గాక కాంగ్రెసును గూడ ప్రయోజనము లేనెడల ఇంతవరకును వాటిని బహు అపహేలము నుండెను. స్వల్పసంఖ్యాకపక్షమువారు తమవాద్యముల నింకను పూరింపవలయును. ఇంకను కార్యక్రమగ్రహణముతోనే ఆత్మము కల్పాలంబునున్నది. దురదృష్టవశాత్తే ఆత్మము ప్రారంభించిన ఆదర్శమునుండి వెనుక తగ్గనటులు గావించుచున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మే మిదివరలో నూచించినటులు కాననభలకు వెళ్లవలెను వారిని బిడుదుకుటకు నున్నది. మొదలు కానన సభలను కాళియేయ నుద్దేశించి ప్రతిష్ఠాభిములకు గడంగదలం చిరి. పిమ్మట కాననసభలలో ప్రజేకించి పోరాడవలె నని. పోరాడి లాభముండదు. యథానుమానసాకారము నుంచినని అంతట దలచి అపహేలమునా సహకారమునుండి బుద్ధిప్రకాశమునాకారమునకు వచ్చును. ఇట్టిపక్షముగ నెమ్మది నెమ్మదిగ క్రొందికి దిగుటకు ఆకర్షణము అందును. 'అప్పుడే దానుగాన భారతీయుల హక్కులతో అనుకూలమున కింకలండి గాక లోపలనుండియే పోరాడుట కిష్టము' అని ప్రేరేపించు ప్రతినిధితో దెల్పెను. మన మిత్రులంద మిత్రులను, యితరపక్షముల గాఢీయకేత్రమును గూడ యిట్లే చేయవలయునని తలపెట్టెను.

ప్రజలనుసారమున వేడుకతో తమవ్యక్తిగతాభిప్రాయములను లెటకు దానుగాకకంటే వారిని తమపక్షమునకు మోకొనినందులకు వారి కృతజ్ఞతను వాచుకొనియుకొనవచ్చును. కాని తేజము మాత్రము నొట్టు తుల్యమునను మారుతూ అసంతృప్తియును వివిధకార్యక్రమములతో కత్తిరి వృథాజేసికొనుట కంగీరింప జాలదు. ముంపునకు కృతజ్ఞతలపట్టమై యుండ, యావలయున్న సోదరుల ప్రత్యక్షములవలన విడుదల యగుటకు నాయకులు ప్రయత్నింపవలె, తేజవంతయును రోజుకేతమునకు విజ్ఞానములను సమకూర్చి పాటుబడక భిన్న భిన్నములై, వృథావర్చలతో కాలయాపనము చేయుట మహాపూరి విషాద మునల యును. ఇప్పుడు దేశమునందు నూతనముగ కలంబు నే ఒక కార్య విధానమును ప్రారంభించుట కవసరములేదు. మనము జేయుచున్నది యిదివరకున్న కాంగ్రెసునందు స్థిరమగు భక్తి, మనోవిశ్వాసము నుంపుకొని ఆకార్యక్రమము నంతయు ప్రతిపూరి చేయుటయే కాస్త్రప్రకారము అనుభవదీయముగ, జాతనిర్వాణమునకు స్వరాజ్యమునకు బునాదిగ నుండి విజయవార్తదర్శకమునందు విధానముయొక్క స్థానమున ఆదేశ్యముగా జాతీయనిర్వాణముల ప్రజేకపట్టుగోరుట సరియైన రాజకీయ దార్శనికుని యొక్కయు, జాతీయ నియోక్తయు లక్షణముగ గానెడ. కాననసభలలో జేరి దిద్దితలగా నిర్దేశముగ భర్తీ చేయుటవలనకంటే, భర్తీయేమియు లేకుండ కాంతముగ తీవ్రముగ ప్రజాసామాన్య మధ్యమున పనిజేయుచు దేశమంతటను కాంగ్రెసునిర్వాణముల సృష్టించి బలపరచియు మహా గాఢాభిర నిర్వాణకార్యక్రమమును పూరి చేయునెడల జేయువని యెంతయేని గలదు. గ్రామములలో, తులకలలో బహుల తమలో జాతీయార్థగౌరవభాగము గలవగు నటుల చేయుటకే గాక సహకారపథములవై యింటింటిను రాటువలబెట్టి కని జేయించుటకు ప్రచారములు గావలెనని మొత్తముననున్నాము. గ్రామములలోని సంఖ్యాతీతములగు పాతకాలలలో జాతీయవిద్య సభివృద్ధిజేయుటనీ మున్నది ఆపాతకాలల సరియైన పోషణలతో యు అధునిక జీవితపరిస్థితులకు దగిన విద్యాభివృద్ధి భావములు గలవారి నాయక త్వము లేకయు కృతమయిచున్నది. అప్పుడప్పుడు వెల్లి సభలజేసి విద్యావిషయముల నూర్చి సంతోషముగ చర్చల సజావులన విద్యావిహీనులనుభవము మూఢుల మధ్యను సామాజికభార్యక వికృత్యము గురురకాలదు. అటులగాక ప్రజల మధ్యనుండి వికమ కృత్యముతోను ప్రేమతోను జీవితస్థు జేయుచుండుటచేతనే సామాజికప్రేమ చేపాడును. అప్పుకృత విషయములనుగూడ నంతే. ఈవిషయము యితర పక్షలకున్న తగ్గువ ముఖ్యమైనది గాని తగ్గువ అవసరమైనదిగాని కాదు. అప్పుటిని యిప్పుడది కార్యక్రమములలో బహుశా ఆలక్ష్యము చేయవలసింది. రాజకీయ వేల్పుల దేశభక్తులను పూరిజేయుటనైన ముఖ్యములగు తనలనేకములుండ కాక కార్యచరణకు తరహానుగలవారెవరును పనిలేకన జాలరు. ఈపక్ష లన్నియును, విద్యావేదకృత్యదును గ్రంథకర్తయొ దెత్తినటులు 'ఈదేశ మే ప్రధానము గాగల రాజకీయ' నిర్వాణములంద భిరుచి గలవారికి రుచింపజాలవు అగ్రహ చేతములుండిననే వారికి తృప్తియుండును. విషయముయే ముఖ్యముగ రాజకీయ కార్య

చరణములు. కాని నువ్వే జేయుటవలన అపాయము గలదు ముఖ్యములగు నివసలకు ముందు జేయక నిర్లక్ష్యము చేయు 'శేకార్యక్రమమైనను ఉత్తమభివృద్ధికి జయము' అలగకండ భంగము వాటిల్ల జేయును— హిందూ.

మద్రాసు ఏజెన్సీ ప్రదేశము

అభివృద్ధి కావలసి యున్నది
ఉత్తర సర్కారులలో మద్రాసు ఏజెన్సీ అనుచు ప్రజేకములో జనసంఖ్య తగ్గువ. రాజసోల కష్టము. ఈ ప్రదేశములో కొన్ని మాసములనుండి చిన్న పిల్లల బయటకున్నది. ఈ పిల్లల రీదారులు కొద్దిమంది చదువుకొననట్టియు మూఢభక్తి కలిగిన కొందరైనను ఈ ప్రదేశ స్వభావమువలనను, రాజసోల అనుమానముగ లేకుండునని కాంతి సెలకొల్పట తొందరగా జరుగనేలదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో ఒక అభివృద్ధి కనుకను ప్రదేశములో నిదియుకంటే పిల్లలకి కాంక్షలు లార్థక విషయములగు మద్రాసు కాననసభలో అభివృద్ధి మూలలో యథార్థము గలదు.

రెండేడ్ల క్రింద మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి ప్రజేకపు సంకల్పము గుర్తించియే తీసిక ఒకకవిషయమునియోగించిరి. అంతకు పూర్వమిది గంగాం, విశాఖపట్టణం, గోవాజిల్లాలో జేరిన మూడు విభాగముల క్రింద పాలింపబడుచుండెను. అర్థక అభివృద్ధి యొందింపబడెను. కాని దెబ్బయిబుద్ధివలన పనిముదలిడుటకు పిల్లలకుండెను. ప్రముఖము పెట్టుబడులు పెట్టి పనిచేయుటవలన లాభములన్నియునుటకు నుండియున్నది. కాబట్టి సామ్రాజ్య అర్థిక సభ వారి విషయమును విచారించుట ప్రయోజనకరము.

ఏజెన్సీ వైశాల్యము యందుమించు 27,000 చ. మైళ్లు జనసంఖ్య 15 లక్షలు. కొన్నిచోట్ల తప్ప చ. మైలు 15 12 లేక 15 గురుకున్న పెద్దపర్వత జనసంఖ్యయుండదు. ఇచ్చటి జనము కొంతర దేశద్రవియర్లైనను మొత్తమునాడ పిరు కర్మసాయము వలన జీవింతువారు. పీరిముఖ్యమైనపంటలుగడ్డు, కానులు, యితర పెట్టుభాగ్యములు, చమరునిమ్మ గింజలు సాగుజీవికాని పొరకు రేమగు భూములు విస్తారముగా నిమ్మకలవు. ఇవి అడినుండియు యేకావయెను గూడ సాగుబడి అయ్యుండలేదు. ఏజెన్సీలో సాగుజీవి చేయుటకు పిల్లలంత ప్రజేకము రాజధాని యంతటితోను గూడలేదని అప్పుడా వేయబడినది. ఈ అప్పుడా నీ యైనకని నవ్యరచును.

అడవులు - వీటివిద్యుచ్ఛక్తి

అడవులు విస్తారము గలవు. పూర్వీకర్మ జరుగలేదు కాని దీనివైశాల్యము 8000 లేక 4000 చ. మైళ్లుండునని యంచనా వేయబడినది. కొందరారులు ఒకచోట అడవిని నిర్మూలము చేసి ఆ నేలవైశాల్యము పండియకొని, నిమ్మకల, పిల్ల మరయుచోట అరణ్యమును నగ్గియిచ్చును. ఇట్టి పురాతన కృతసాయకర్మవలన యిచ్చటి యరణ్యములకు భంగముకలదున్నది. అరణ్యములనాశమున కారణమైన ప్రబలకారణ మింకొకటి గలదు. జలల ఆశాత్తలన అడవులు నిష్పంటుగాని కాకపోవును. ఎల్లప్పుడును ప్రహేంపు యొట లెండిపోయినవి. ఏజెన్సీలో పుట్టి ప్రహేంపునందులలో వేగవికాలమందు నిరంతరకంతకు తగ్గిపోవుచున్నది. వర్షముకుపుకొన అంతట మొదగుచున్నది.

దేశము చాలవరకు పల్లపుభూములతో సమానముగ నున్న ను5000 అడుగుల యెత్తువదేశములును గలవు. వేసవికాలములో పాత గోవాజిల్లము ఏజెన్సీలోనుండి వచ్చునది. కొన్నిసార్లు యాజులను చాలవరకు ఆధారముచున్నది. ఏజెన్సీలో నింకను మూడు నదులు పుట్టుచున్నవి. ఇవిగూడ పంటలకు పనికిచ్చుచున్నవి. ఎల్లప్పుడును ప్రహేంపు నీటిప్రవాహముల నేకములుండుటచేతను, ఇవి కొంత వైశాల్యములనుండి కర్మకర్మని భుజుచుండుటచేతను, విద్యుచ్ఛక్తిని నీయుట కనేక యంతకాశములు గలవు. విశాఖపట్టణపు హద్దుల అభివృద్ధిగావలసిన విద్యుచ్ఛక్తి యంతయు కిర మెక్లయూనమున్న ఏజెన్సీ జలపాతమునుండి నీయవచ్చునని అంచనా వేయబడినది.

కాస్త్రీయమైన భూగర్భ పరివోధము నుగినగాని ఖనిజముల సంపత్తినికాస్త్రీ సత్వముగ చెప్పుటకు వీలులేదు. ఇనుము, ప్లంబాగో, అలకము, మోంగిను, కంగరము లవలయుననియును, నేలబొగ్గుగూడ దొరకవచ్చును.

నాటునంట విషయము కాఫీ యిదివరకే కొండలప్రజేకములలో చక్కగ. కందుచున్నది. ఇచ్చటి వర్షపాతము 60 అం. మొదలు 70 అం. కంటకు యుండునుగావున కాఫీపంటకు అనుకూలము. కాని తేమారునంటకు చాలానుటకు వీలులేదు. పరి కంటకు పల్లపుప్రదేశములలో చాలచోట్ల తేమారునంటకు వీలుండవచ్చును

అభివృద్ధి కాంక్షలు

అభివృద్ధికి పెద్ద యాటంకములు గలవు ఇచ్చటివరకు గొప్ప ప్రయత్నములు జరుగకుండుటకెందు ముఖ్యకారణములు. ధనము చేతికినవచ్చును కాకపోకల కను

కూలములు గల్గింపవచ్చును. పనివాంఛు కావలసినంత మంది సమకూడగలరు ఈదేశము సర్వసోలకము జేయుటకుగాని, కొంద జాతులను చక్కగ నెచ్చేయించుటకుగాని యత్న మేమియు జరుగలేదు. పీరు నాగరికతలో వెనుకబడినవారు. విద్యరహిణులు. కాని యేపనిగాని చేయవలసిన విషయము తెలియకొన్నవారెవరు పీరు బాగు. పరిశ్రమయరు. అన్నిటికంటేను గొప్పయూటంకము చరిత్యము.

భౌతిక అభివృద్ధితో వైశాల్యభివృద్ధియు జరుగుచుండవలెను. కొందజాతివారు చూడవచ్చువామను తెలియనివారు. పీరికి యుజుటల నిమ్మకలను పీరినెట్టులైనను అడవివచ్చును. పీరు ప్రాగుమనకు కూడ అలవడినవారు. ఈ అపవాటు శిశువుగ తొలిగిపోదు. ఇప్పుడెట్లు ఏజెన్సీలో వివిధగా నెరుగును. ఇప్పు పువ్వుకుండి ఒట్టిపలన నెంతైన సారాయురీ తీయవచ్చును. సారాయురీ తయారు చేయటకు ఇంత ములభమును చాకయును యింకవదార్థ మింకొకటి లేదు—(అందక "మైన్సు" కర్తక అను బంధమునందే)

సుగుణ విలాస సభ

ఉత్తరరానుచరిత్ర

సంస్కృత ప్రదర్శనము

ఈనెల 14 త తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రాళము నుకలవిలాససభ వారు విశ్వామిత్రా పురమంకిమున శ్రీస్త్రము ప్రదర్శనములం దంత్యప్రదర్శనముగా సంస్కృతభాషయందు ఉత్తరరానుచరిత్రమును ప్రదర్శించిరి. సంస్కృతభాషా నాటకములు ప్రోత్సహమునకుటకే యారీతిగా నుంపుమున కొకటికెందు నాటకములకు పీరు ప్రకర్షించుచుండురు గాన మిరందకము కర్మకరావతే నని 13వ తేదీన జరిగినగాటనాటకప్రదర్శనాకాశమున సభాగూహకార్యకర్త అర్. మదనగోపాలనాయుడు డి. వి. వి. ఎల్. గారు రంగస్థలమునుండి సభ్యులకు విన్నవించిను ఆనాడువచ్చిన సభ్యులసంఖ్య చాల తక్కువగానే యుండెను. సోమవారమునాట్రము కొంతకదిచ్చేసి వందనయై లెరి. సంస్కృతభాషాభిమానులు పడుగురు మాత్రము ప్రత్యేకముగ నీ నాటకగంధకృతాభిలాషతో విచ్చేసి ప్రోత్సహమునకొనినట్టిగా సంస్కృతభాషానాటకములకు ప్రోత్సహము కలిగించుటకు సభ్యులముల ప్రయత్నించుచున్న ముగుణ విలాస సభవారు గండక్తత్రీమాన్ ఎన్ సత్యమూర్తి డి. వి. వి. ఎల్ గారును వందనయలు.

ఈ నాటకమున నీరపాత్రను ధరించిన జేకాచారి గారును అరుంధతి పాత్రను ధరించిన పి. కృష్ణాస్వామయ్య గారును చిల్లరపాత్రను ధరించిన వేదం వేంకటాచలయ్యగారును అవపాత్రను ధరించిన తాతడు త్రినివాసంగారును ప్రకంసకు పాత్రులు. ప్రథాననాయకుడగు రాముని పాత్రను ధరించిన వారిని ప్రకంశింపాలనందులకు చాల శింతిలుచున్నాము. ధీరోదాత్తవహానాయకుడగు రాముని కుండకగిని గాంధీర్యులను పీరు పూర్తిగా భ్రష్టముచేసిరి. నీంహాసనమునకెటుల పొక్కుండవలెనో రంగమునం తెలుల నిజజనలెనో గూడ పీరికి తెలియలేదు. శిలక పలుకుటవలె పీరు పాత్రభాగమును ఒప్పుగించిరి. ఇంతకంటే సమర్థులగువా రెవరును సంస్కృత నాటకములలో నాయకపాత్రను ధరించుటకు లభింపజేయుట చాల కోవనియును. ప్రథాననాయకు పాత్ర మిట్లు విభజించుటచే నాటకము ప్రేక్షకులకు సంతృప్తి కలిగింపజాలక పోయెను. సమర్థులకు వారు యుండునకువచ్చి ఇహామహాచేయవచ్చు ప్రకరణమేమి గలరు? ఇకనుండైన సమర్థులగువాడు కందక్తరు సత్యమూర్తి గారికి తోడ్పడి యీ కొరతను తొలగింపగలరని సమైక్యము.

హిందీ తరగతులు

చెన్నపురి జేజీ శివసూర్యముర హిందీతరగతులను జరుపుచుండెన పండిత జేకాచారిగారు గయాకాంగ్రెసునండి తిరిగి వచ్చివారు గాన వైశాల్యమైన హిందీతరగతులు లేవనెనుండి ప్రారంభించుటను. విద్యార్థులెల్లరు కాంబ్రాధికులు.

ఈనెల 22 వ తారీఖునవారము నాయంకాలము 2 గంటలకు హిందీభాషాభిమానులసభ యొకటి జరుగును. ఎల్లరును రా, ప్రాధికులు.

హరిహరకర్త

శ్రీ చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణీసభ:— ఈ సభ 5 వ సాంవత్సర సమావేశము చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాకాలభవనమున (41 హరిజురోడు పునపేట) 1923 సంవత్సరము జనవరి 20 వ తేదీన సాయంత్రాళము జరుగును. దైరక్తరుల కపోతును సంవత్సరతెక్కలను సభ్యులు పరిశీలించెదరు. అడిటరునియోజనము జరుగును.

అవ్వ కిక్కుడు 20 డిగ్రీలు	ర	90.
ఉల్లి 18 డిగ్రీలు	న	75.
అవ్వ కిక్కుడు 20 డిగ్రీలు	ర	90.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR 1923 RADHA - KRISHNA 1923

సుందర మైన శ్రీ రాధాకృష్ణుల ఉపయోగమైన అమృతాంజనము క్యాలండరు

విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నది మా యేజంట్లవద్దకూడా దొరకును క్యాలండరు వెల 1-8 0-4-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక. బొంబాయి.

పోర్టు సెంటు జార్జి గెట్టుచుంటే

మదరాసు ఇరిగేషన్ బిల్లు

ఉద్దేశముల యొక్కయు కారణములయొక్కయు వివరము.

గతకాలిక లేవన.

(2) క మిషన్ యొక్క నిబంధనలందఱు చెప్పబడియున్న పరిమితులు, చాలావట్లును తొందరగా అట్టయెక్క 31 వ తేదీ వఱకు బక్కా అట్టయెక్క 3 నుండి 59 వరకుల చెక్కులను ఆధారముగా గడియింపును. కాని (ఎ), (బి), (సి), (డి) అను అక్షరములగురువులు గలిగినవాటిని గురించి ప్రత్యేకముగా చెప్పబడియున్నది. నీటిలో మునిగిపోయిన (ఎ) అనునది, నీటి తీయవలసిన మెత్తచేసినపుడు వాటికింద ప్రారంభపు వీర్యాలులు ఎక్కువగునో యావరలెని కొంతవఱకు కాళ్ళాకిముగ చేతులడి అట్లు ప్రయత్నించుచేసి యావరలెను మార్చవలసి యున్నట్లు కనబడకపోయిన వాటిని మార్చవలసిన అభివృద్ధిచేయు ప్రియమ ఎక్కువగునాకలగజేయుటకై, ఉద్దేశించబడినది. అనీటి పొత్తికలకింద కొత్తగా నీళ్ళ పొరలవలసినవలె భూమియొక్క భూమందులు నీటివరకు వదిలబడక చేయవలసినవలెను అట్లగునట్లు చేసిన వాళ్ళు కంటక పొరలకు అనువరి ఇచ్చినయెడల మొదటిట్లు మార్పులు చేయవలసి అభివృద్ధిగా తయారములు కలుగును. (బి) గురువులు అధినిలో చెప్పియున్న పరిమితి (మిగిలినవలె), మదరాసు రెవిన్యూ డిప్టీ ప్రకారము వ్రాసియుంచబడు సర్కారులెక్కలలో "మరిక" గా రెడీ ప్లయ చేయబడియున్న భూమినుండి నీటివరకు పొత్తికలవలసిన పరిమాణ ప్రకారమున వానాచేయవలసి అట్లు గలగజే యుచున్నది. 1909 వ సంవత్సరపు బిల్లులో నుండిట్లుండు (సి) గురువు గలది ఈ క్రిందిమాటలు ఎక్కువగా కలిగియుండెను. "లేదా ఏదేని నీటి పొరలవలసిన వున్నవలె చేయక, లేదా ఫలవంతముగా చేయక గవర్న మెంటువారు తప్పిపోయి నందువలన"

(3) గురువుల కరిమితి చేస్తుటకు కారణ మేమనెడి ఓండువట్టి లెగినందుకు కలుల నష్టము యింద ఇది ఇందనా నేయుట అసాధ్యమైయున్నది.

49 నుండి 55 వరకు గల క్లాజులు పరిశోధనకర్తలను కొరతన వాచాల విషయమై అవలంబించవలసిన చర్యలను నిర్దేశించుచున్నది. నీటిలో 55 వ క్లాజు ఇకముందు ఏర్పడవచ్చు వాళ్ళుల కొరకు పరిహార క్రమముతో సంబంధించినది. బర్మా వూది. అనుకరించు 55 వ క్లాజు నిర్మించ బడిన నీటి సుధరా బాండుటకయిన వాళ్ళు కూడముగా పరిహారమును ఇచ్చుటకు అనుమతించుచున్నది. 15. 9 వ అధ్యాయము అవసరమగుచుండునట్లు కృత్యమున, సామానులను, సంపాదించుటలో సంతృప్తినిచ్చినది. నిర్మించబడినట్లుతో సంబంధించిన 1858 వ సంవత్సరపు 1 వ మద్యరాజు అట్టయెక్క వాళ్ళములు కొంతవఱకు సంకీర్ణము లగుచున్నది. కాని నిబంధనలు 1879 వ సంవత్సరపు 7 వ సం బకు బాంబయ అట్టయెక్కయు, 1905 వ సంవత్సరపు 2 వ సంబకు బర్మా అట్ట యొక్కయు మూడి ననుసరించి దిక్కి వ్రాసి నది. పంజాబ్ లో యూలకముగా పరిహార క్రమమును నిర్దేశించు కొరకొక, ఇప్పటికి వనకొని నిర్మించిన రద్దుచేయబడి నది. 16. 10 వ అధ్యాయము కుడి మరమ్మతుతో సంబంధించినది. అమెరికా చేసిన చట్టము 1883 వ సంవత్సరపు 1 వ అట్టి 6 వ క్లాజులో ఇచ్చుటకు వున్నది. వానియందు అని అనంత్రో ర్ణముగా వ్రాయబడియున్నది. ఆ చట్టము అంబకు ఎక్కువ పూర్తియైన నిబంధనలు చేయవలెని కేవల 50 వ సంవత్సర ములలో అట్టవచ్చును ప్రస్తావించబడినది. 1870 వ సంవత్సర మున చేసిన ఇక్కడగవన వర్కులమీద 2 వార్డు కంత్రిక్స్ కి మిషన్ వారు కొత్తగా చట్టము వ్రాయవలెని చెప్పి ఒక బిల్లును రాయవలెనని. అది రెవిన్యూ బోర్డువారికి కేసు చేయ బడినది. చట్టము చేయవలెనని నివేదించున బోర్డువారు ఆచూ దించిరి కాని అవసరమందు గవర్న మెంటువారు కొత్తగా ఏవ క్యను వుచ్చికోలేదు. 1879 వ సంవత్సరమున భూమిను కమి మను కాలాట ఇరిగేషను కలు కమిటీవారు చట్టము రాయు చేయవలెనని మరల నొక్కి చెప్పిరి. వారి అభిప్రాయములను భూమినిర్మాణమున వారు పూర్తిగా యిందార్చు చేసిరి. వాని ననుసరించి ఒక బిల్లును క్రియాచర్యములకు ఒక కమిటీ నియ మించబడినది. సదరు బిల్లు 1882 వ సంవత్సరమున గవర్న మెం టువారి పంపుకోబడి కాననిచ్చియందలెందు ప్రవేశపెట్ట బడి తెలుట్ట కమిటీవారి కేసు చేయబడినది కాని 1884 వ సం వత్సరమున మొదట ఇరిగేషను వర్కుల సంరక్షకార్థము కొత్తగా క్రమము లభించినదే ఒక కారణమున బట్టి ఆ చట్ట పరిపరిచిన బిల్లు ఉత్తరా యందుకోబడినది. రివాజుగా చేయవల సినట్లు నిర్మించునగా చేయవలసిన ముఖ్యమయిన కారణ మే మనగా, వాటి స్వభావమును నిర్దియరమ్మముల స్వభావముగా ముందినట్లు అంబిక్కును చేసినయెడల ఎక్కువ పరిహరముగా నుం కుండట్టివాటిని చేయవలసి కలియుండు స్థానికమున చే రప్ప గవర్న మెంటు వారిచేగాని నేర ఎవరి చేతగాని చక్కగా చూచుకోవలసిగలది కల్లు కనులను తెరవవలసిన అట్టికాన నీయందు ననుకయే తీసి బట్టి వాడగా సదరు బిల్లును ఉత్త రాయంచుకోవలసి కారణము చాలింత కారణముగా ఎన్న బడిచాలను. 1901-1908 వ ఇరిగేషను కమిషన్ వారు తీవ్ర మున మరల ప్రస్తావనలోకి తెచ్చి దానికంటె ఎక్కువ సంకీర్ణ పరమని ఒక చట్టమును చేయవలెనని దృఢముగా వాదించిరి. అనేక కల్లకులు ఈ నివేదనమును గురించి విచారించిరి. ప్రస్తుతముండు చట్టము కుడిమరమ్మతు క్రమ ప్రకారము నిర్మం ధముగా చేయంచుకోవలసి వాదనన్ని, అని సరణ చేయవలె ననిని సామాన్యముగా వారందరును అభిప్రాయపడిరి.

(ఇట్లుక చట్టముయొక్క ముఖ్యమైన లోపము లేనగా కుడిమరమ్మతు నిర్మించునగా చేయంచుకోవలసిగలదు పూర్వ ము రివాజు కలగజే చేయవలసియున్నది. కుడి మరమ్మతు పని కారవలసియుండు ఇరిగేషను కలుల స్వభావము వికేతముగా చెప్పియుండలేదు. కుడిమరమ్మతు పని చేయక తప్పినందులకు నిబంధించియుండు క్లాజువారైన వన్ను చాలింతగా లేదు. చెల్లించవలసియుండు వైకములు పంచాయతీ వారు నిర్ణయించవలసి యున్నది. చాలట్లుకోబడిన వైకములు ప్రత్యేకమైన వికేత ఫం డ్లకు పోవలసియున్నది. పనిచేయుటకు వానావారుగా నుండు మునుపుకు భూమి భూమందో, అనుభవవారుతో అనే నిష యము నిర్ణయించవలెననియున్నది. సెన్సు (తీర్పు) చెల్లించుట మూలముగ కుడిమరమ్మతు చేయవలసిన పనిలేవలసిన గురించి స్పష్టత కంటె ఎక్కువ (గానుములు సంబంధించియుండు నట్లు, ఆ గానుములు అవలంబించి ఎంతెంత క్లాజులు చేయ వలెనో వానిలో సంబంధించిన క్లాజులను కేటమ్మించుట గుర్తించిని నిబంధన తీసివేసి లేదు. సెన్సు విధించు విషయ మై 1801-1908 వ ఇరిగేషను కమిషన్ వారు ఈ క్రింది విధము గా వ్రాసిరి. కుడిమరమ్మతు కల్లకు పనిచేయవలసి లోకలు గవ ర్న మెంటువారు కృతజ్ఞులైనవచ్చును లేదా సంబంధించిన చట్టలే కొరవడినవచ్చును మూలము సెన్సు విధించుటకు కాననాధికార మును కలుగ చేయవలెనని మూలము వ్రాసెను. . . ప్రతి ఇరువురు లేదా చెరువుల కమిషన్ వారు, స్థానిక పంచాయతీలు సెన్సు క్రమములను పరిపాలించియుండల ఎక్కువ లాభ కరముగా నుండుననిని ఎల్లులైనను అట్టి ఏర్పాటులకు కాన ననునందు నిబంధన వుండలేననిని కూడ చేయవలసియున్నది. 17. 11 వ అధ్యాయము నీటిపారుదల పంచాయతులను బోర్డులను గురించినది. ఇంతవఱకు పూర్వము చెప్పబడిట్లు, ఈ క్లాజువారిలో కేవల బిల్లులలో కుడి మరమ్మతుకల్లకు కృతీ కరముగా సాగులేదు. గ్రామములో కలుంకుటయు, భూ ప్త్యాలు కరమ్మములం దుండుటయు, రయితులలో పంపుర సాహాయ్యము లేకుండుటయు, 1858 వ సంవత్సరపు మదరాసు కంపల్లరీ లేబరు అట్ట క్రింది కార్యక్రమము క్లాజువారుగా నుండుటయు, ఇట్టిలోపమునకు ముఖ్య కారణములు. బిల్లు ఇచ్చుట చేయునట్లు అట్లను సరియవలసి దీనికొక్క పరిహారము. పంచాయతీ పద్ధతిని అభివృద్ధి చేయుట మరియు పరిహారమని తెలపబడినది. 1901-1908 వ ఇరిగేషను కమిషను చే చెప్పబడిట్లు రివాజుగా చేయవలసినవలసి బయలుగా విధిం కవడినది సెన్సుకు పరిపాలించుటకు కృతీర మొనర్చున కం చాయతీల మూలముగానుండును. నీటివంతమును క్రమపర్చుటకు, చెరువులకును కాలు కలవకు రివాజుగా చేయవలసినవలసి బయట విషయమై నిబంధించుటకు ఇరిగేషను వివాదములను తీర్చివించుటకు అన్ ఫార్ములా (ప్రవర్ధనము లేని) పంచాయతీలు ఇదివర స్థాపించబడినది. అట్టి సంఘముల తీర్మానములకు కానన వి మిచ్చియుండల, వాని యధికారము మిగుల కృతజ్ఞులగును. ఇ గేషను పంచాయతులకు కాననాధికార మిచ్చుటయే క్రమ బిల్లుయొక్క ఉద్దేశము. ఈ బిల్లు ననుసరించి, ప్రాతిపదికన నీటిపారుదల వర్కు విషయములలో అనగా 1 వ క్లాజునుబట్టి స్పాగ్గము పహించిన వర్కులవిషయములలో రయితులవారి కాని క్లాజులలో కూడ ఇరిగేషను పంచాయతీలకు స్థాపించవచ్చును.

71 వ క్లాజ్ వందాయతల నిర్వాహమును గురించి వందాయతల వీరభద్రుని నీటిపారుదల వర్క్సును సంరక్షించుటకు ప్రయోజనముల భూమి అనుభవదారులచే ను వారి నుండియును మొదలై ఎత్తైన చేయబడవలెను. దీని యుద్దేశము మంత్రి, కలెక్టరు, సామాన్య వర్గములను మినహాయించుటయే. భూమి అనుభవదారు, ఆ భూమియుండు గ్రామమును కాపురముండవచ్చును. తేక రోవచ్చును. కాపురముండి తీరతేక నే యర్హత వారి విషయములలో నిర్బంధముగా కోరబడలేదు. ఎంతచేసినా, ఒక గ్రామముందలి భూములు ఇరుగు పొరుగు నుండు గ్రామముందలి కాపురములచే సాగునీటి చేయబడుట సాధారణమయ్యెను. నేచిరాకు (కనలివేయబడిన) గ్రామముల సంఘాల్లో ఇట్టినితీ తప్పక యుండును.

77 వ క్లాజ్, ఇరిగేషన్ చెరువు సరఫరాకు బాధకరముగా, సాధారణముగా 'అచ్యుకట్టు' అని చెప్పబడి కట్టలను కట్టి వైపుట్టు నీటిని నిలువయుంచు కొనుటను నిషేధించుటతో సంబంధించిది. కొన్ని ప్రదేశములలో యాకీరు ఎత్తుక గానుండుటచే, దీని నివారించుట చర్యలుచేయవలెననియెడల, ఇరిగేషన్ వర్క్సులకు నీటి సరఫరా జాలిగి పోవును. ఈ క్లాజ్ విధించినట్టి నిబంధనలు కొత్తవికాదు. నీళ్లను ఆటంకపరచు నట్టి ఆచారము ఏమిన్ని లేనట్లును, ఒక ఎట్టెటులో ఒక ఇరిగేషన్ వాటాకు గర్భవలతోకటి మొరకభూమిని రయితు, వర్షపునీటిని తన సాగువడినిమిత్తము నిలుచేసికొనుటచే తన భూమి మీద కట్టలువేసి చెరువుకు వర్షపునీరు పారకుండ చేయుటకు హక్కులేనియెడలనే విషయము ఇ. లా. టి. 41 మదరాసు 640 లో అంగీకరింపబడినది. దీనియొక్క శాస్త్రమునైన వ్యాప్తి యే సైనికాంతము. కాని అతేసింపబడిన 'అచ్యుకట్టు' ఏవియో వాటిని నిర్బంధించదు కొంచెము కష్టము. గామములే దానిని బాగా నిర్బంధించలేనవారు, గనుక, ఇట్టివిషయములను గురించి కృపారించుటకు వందాయతల వారికి వదిలివేయుటకు ఉద్దేశించబడినది.

19. 12 వ అధ్యాయము విచారణాధికారము చర్య-నీటిలో సంబంధించినది.

ఏదేని ప్రదేశము, నీటిపారుదల లేదా దెయిలేకయున్నది అనినట్లు, పరివారద్రవ్యమును దానాలుకాకుండ వేకేవావా అను విచారించుటకొరకు సాధారణమైన నీటిని కోర్టులకును దానిగా మెచ్చలు ప్రైవ్యాటును నిర్బంధించుటచే నిబంధించడమైనది. ఇరిగేషన్ వర్క్సుల నిర్వహణమునకు జవాబుదారులైన అధికారుల చేయునట్టి కృషి వుత్తర వుత్తర విషయమునగూడ వ్యాప్తియు సాగించడము ఇప్పుటి కాలముందు వాడుకయైనది. అట్టి కేసులకు శాస్త్రము సాధనముల కాలము వ్యయము కుటయేగాక, ఎవరి యుత్తరవులను గురించి వివాదముకలెనో అట్టి అధికారములను గూడ క్షయమగుచున్నది. వారు నీటిని శాస్త్రములలో ప్రతివాదులు అగుచున్నాడు. అవ్యాజ్యములలో మునుపటి కోర్టునుండి జిల్లా జడ్జికోర్టుకును కొన్ని సమయములలో హైకోర్టుకును అప్పీలు తీయు చేయుచున్నది. అది అనేక సంవత్సరములు తప్పకుండ సాగుచు వేయుంటుంది. కడపకు పరస్పర వివాదములైనట్టియో అసాధ్యమైనట్టియో తీర్పులకు ఎడమిచ్చుచున్నది. అట్టి దీర్ఘకాలపు వ్యాజ్యములు, పట్టిన ప్రయోజనములకు భంగకరముగా నుండుటయే కాక వాటివలన కలిగిపొవునవలసిన మించిన ఎత్తుకభార్య పాల్గొను తగులుచున్నది. నీటిపారుదలతో సంబంధించిన విషయములనుండి పుట్టు వివాదములలో ప్రత్యేకమైన క్లాజ్ ము కాకలని యున్నది. ఇది సాధారణమైన జడ్జిలకు ఉన్నట్లు మనము తలక గూడదు. శాస్త్రసంబంధమైన సంకేతముల మీద ఆధారపడవలదిన ఎట్టివాడ ప్రతివాదయును పరిష్కరింపబడ గలవు. నీటిపారుదల విషయములలో మంచియునధికముగల ఒక ప్రత్యేకమైన ప్రైవ్యాటును సంబంధించిన అన్ని పార్టీలకును అత్యంతలాభకరము. అట్టి విషయములనుండి పుట్టు వివాదములన్నీటిని తక్షణమేయును, భర్తసిద్ధాంతముల ననుసరించియును వారు తీర్పుచేప్పగునని నమ్ముచున్నాము. ఇకముందు ఏన్నడబోవు ఒక మక్కువ మయమై దానాలుపరకమక్కులను సంరక్షించుటలో అట్టి ప్రైవ్యాటును అత్యంత ఉపయోగము. తదనుసారముగా లోకము గవర్నమెంటువారు ఉచితమున తలచునపుడు ఒక ప్రత్యేకమైన ప్రైవ్యాటును ఏర్పాటుచేయుటచే ఈజిల్లు నిబంధించుచున్నది. చట్టము విషయమైన చిట్కలు సంభవించునపుడు, ప్రైవ్యాటును హైకోర్టుకు ఆ విషయమును తెలుపుకొనుటకు వారికి అధికారము కలగజేయబడియున్నది.

88 వ క్లాజ్, లోకలుగన్న మెంటు వారికి గాని, ఏమనిషికో మనుష్యులకో గాని ఏ అధికారముగాని, బిల్లు కలగజేయు ఏ అధికారములైనను చెలాయించకుండ చేయుటకు

నియోజ్యోద్ధవారు ఇన్ జంక్షన్ బారేచేయగూడదని నిషేధించుచున్నది. నీటిని కోర్టు విచారణాధికారము ఈ ప్రకారముగా లోబడుతుంది. లాంటివియునుమనవలసిన నీటిపారుదల వర్క్సులను కాటించు నీటిసరఫరాను క్రమపద్ధతులను స్వాధీనముగాను మోసుకువచ్చు వారి యధికారములను చెలాయించుటలో ఇరిగేషన్ అధికారులు ఇబ్బంది తలచువలెను.

19. 13 వ అధ్యాయము నేరములను గురించినవిషయములను గురించియును చెప్పుచున్నది. ఎత్తుకపానికరములైన నేరములకు ఎత్తుక అధికమైన జుల్మానాకొనుట ఏర్పడుచుండుట అది బాంబాయి అట్టను ఉద్దేశపూర్వకముగానే అనుకరించుచున్నది.

అట్ట ననుసరించిన నేరమును విచారించు మాజిస్ట్రేటు పోనితొందిన మనుష్యులకు పరిహారమును ఇచ్చుటకును నీటిపారుదల వనరులకుని మురుగునీటి వనరులకుని చేయబడిన పానిచక్కలరుచుటకు ప్రయత్నములు చేయుటకును ఆయనకు 93, 94 వ క్లాజ్ లు విని కలగజేయుచున్నవి.

నీటిపారుదల అధికారులను ప్రత్యేకముగా ఏర్పరచబడి, ఇతర మనుష్యులను చూచుచుండగా చేయుబడిన పెద్ద నేరముల విషయములలో నేరస్థులను పట్టుకొను అధికారములు వారికి 95 వ క్లాజ్ ఇచ్చుచున్నది.

20. 14 వ అధ్యాయమును ఉప నిబంధనలున్నవి. 97 వ క్లాజ్ ఒక ఎట్టెటులో ప్రైవేటువర్క్సుల విషయములలో పని నిర్బంధముగా చేయించుచున్నది విశదము చేయుచున్నది.

99 వ క్లాజ్ నుబట్టి, విధులనుచేయుటకు అధికారము, సాంబంధమున్నది.

కె. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు
1922 వ సం॥ డిసెంబరు 7 వ తేది

శ్రీమల్లి కేశ్వరాలయము:— చెన్నపురి మార్కెట్ కేటలిగి కట్టిపెట్టి నుండు శ్రీమల్లి కేశ్వరాలయమునకు శ్రీమల్లి కేశ్వరాలయమున అరుణి మూర్తిక, నాయనారాయణ వీరముగా స్థాపించుటకుచే జూ 1928 వ సం॥ జనవరి నెల 19 వ తేదికి సరియగు దుందుభివామ సంవత్సరము రైతుల 5 వ తేది గురువారమునుండి 9 వ తేది సోమవారమువరకు హోమాదులు జరుగుటకును. ఆసోమవారము ఉదయమున 5-30 గంటలకు గృయకు మకరలగ్నమున చుట్టికేశ్వర స్వామిని శ్రీమల్లి కేశ్వరాలయమున అరుణి మూర్తిక నాయనారాయణకు మహాభాగధిషేషము జరుగును. ఆదేరాత్రి 7 గంటలకు వైన పంచమాస్త్రము వాచావారు ధ్వలయిండ్ల అరుణి మూర్తిక నాయకులు దర్శించు వైభవము జరుగును.

గుమస్తాలు - సూపర్ వైజర్లు
కావలెను
శ్రీశైలయ్య(తిలక సాక్ష్యము (నిమిత్తము) చందానూన చేయుటకును, మారాజుమండ్రీ లాటరీ కనూలుచేయుటకును ఈ గుమస్తాలు సూపర్ వైజర్లు కావలెను. యాల్పుకాగితములు వలయవారు ఒక అలా చీటి పండిన పంపబడును.

కొత్తవిశేషము-ఉచితము
శ్రీశైలవర్మకము (మహాపుణ్యక్షేత్రమునందు కల మహామహిమల మూర్తికల (దివ్యావధము) వలన సమస్తవ్యాఘ్రల మహాముఖుల అభిప్రాయప్రకారం తయారుచేయబడిన మండలము కల కేటలాగును పంపుచున్నాము.
ఒక అలా పోస్టుల్లో పండినవాటికి యాదినర ప్రసక్తములలో నొకటి ఉచితముగ పంపబడును.
1 లఘుభక్తపూజావిధి. ఇందు 88 పూజలు ఉపకాములు ఉండును, 2 శ్రీశైల సంకల్పము, 3 శ్రీశైల మజలీఖ, 4 శ్రీశైల భ్రమరాంబపాటలు, 5 శ్రీశైలభ్రమరాంబాశోకము, 6 శ్రీశైల మల్లేశ్వరశోకం, 7 శ్రీశైల శ్రేత్రమహాత్మ్యము, 8 శ్రీగౌరీమాపుష్కర మహాత్మ్యము, 9 శ్రీశైలక్షేత్ర రిపట్ట, 10 శ్రీశైల స్థలవాక్యములు, అచ్చులొనన్నవి 11 విభూతిమహాత్మ్యము, 12 గుర్రాక్షమహాత్మ్యము, 13 పంచాక్షరీ మహాత్మ్యము, 14 భాషాసాధనము. 15 మంగళసారములు ప్రాప్తయింతురు:—

చాగంటి వీరమల్లికార్జునింగం అయ్యనారు,
శ్రీశైలము మార్కెట్ నుబోట్ట, కర్నూలుజిల్లా.
ప్రాంచి అధికారు:—తలుకు, కృష్ణాజిల్లా.

నోటీసు

మాచర్ల రామన్నకంపెనీలో వాటాదారుల గను కమిషన్ ఏజెంట్లుగను బాంబాయి, దాని బ్రాంచిలు పోలాపూరు, మద్రాసు, మధుర మొదలగు జాగాలలో వ్యాపారము నడుపుచుండిన (1) గునిశెట్టి రాజలింగము, (2) చీకటిమల్లి సంగయ్య (3) పెద్దలత్తుయ్య మొదలగువారు 1922 సంవత్సరము డిశంబరు నెల 21 వ తేదీనుండి వ్యాపారము చాలించుకొననట్లు యిందుమూలముగా అందరికిని తెలియజేయడమైనది. పైన తెలుపబడిన కంపెనీ యింకముందు మాచర్ల రామన్న శివచిదంబరయ్య కంపెనీ అనుపేరుతో బాంబాయిలో మాత్రము వ్యాపారమును సాగించును. ఈదిగువ చేత్రాలు చేసిన వారు ఒక్కచే సదరు కంపెనీకి సంపూర్ణాధికారము గల యజమానుడు, ఆయన కృష్ణయ్య గారి కుమారుడైన పెద్దలత్తుయ్య గారికి జనరల్ పవరిచ్చి తన తరపున పైన తెలుపబడిన బాంబాయిలో నుండు తన కంపెనీకి ఏజెంట్లుగాను, మేనేజరుగానుండి వ్యాపారమును సాగించుటకు వారిని ఏర్పరచియున్నారు.

పైన తెలుపబడిన రాజలింగము, సంగయ్య మొదలగు వారిలో బాంబాయిలో గాని, మరి యే యితర స్థలములలోగాని ఎవరైనను పైన తెలుపబడిన పేరుతో యేలాటి వ్యాపారము చేసినను వారి పూచీపైననే చేసుకొనునట్లు యిందుమూలముగా తెలుసుకొనవలెను.

మాచర్ల శివచిదంబరయ్య

మాచర్ల రామన్న కుమారుడు.

నోటీసు

జనవరి 12 తేది శుక్రవారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ 6 ఆరవపేజీలో మాచర్ల రామన్నకంపెనీని గురించి వేసిన నోటీసును రద్దుచేయడమయినది. ఆస్థాన యాదిగువప్రకారం ప్రకటన చేయడమయినది.

మద్రాసు టంకసాలపీధిలోను, మధురలోను, మాచర్ల రామన్నకంపెనీ అనుపేరుతో వ్యాపారం నడుపుచుండిన వాటాదారులు 20-12-22 తేదీన సదరు ఫరములలో వారికి పుండేయావత్తుహక్కులు మాచర్ల రామన్నగారి కుమారుడు అయిన శివచితంబరయ్యగారికి వదలివేసి క్రమమయిన దస్తావేజు వ్రాసియిచ్చినారనిన్ని అటూదర్మిలా 21-12-22 తేదీన మద్రాసులోని నె 392 రు మింటుస్క్రీటు యిల్లున్నూ నె 47 రు పెరుమాళ్ల మొదలి ట్రిబ్యు యిల్లున్నూ సదరు రెండు యిండ్లుమాత్రం ఈదిగువ సంతకంచేసిన శివచితంబరయ్య పుంచుకొని మిగత చీకటిమల్లి సంగయ్యగారికి మధుర మద్రాసుఫరంలకు సంబంధించిన సామానులున్నూ సదరు ఫరంలలో రావలసిన బాకీలు వసూలుచేసుకొని ఇవ్వవలసిన బాకీలు ఇచ్చుకొని అందుల లాభనష్టములు ఆయనయే భరించేలాగున 10,000 రూపాయలకు విక్రయించి ఆవిక్రయ ఆస్తి లెక్కబుక్కులు వగైరాలు యావత్తు సదరు చీకటిమల్లి సంగయ్యగారికి పూర్తిగా వశపరచివేయడమయినది. గనుక సదరు ఫరంలకు యివ్వవలసిన రావసిన బాకీలకు చీకటిమల్లి సంగయ్య బాధ్యుడేగాని నాకు యెవ్విధమయినజోక్యము లేదని తెలుసుకోవలెను.

మాచర్ల శివచిదంబరయ్య

కవితావిలాసమున వెలకుదొరకు గ్రంథములు

శ్రీ పీఠికాపుర సంస్థాన విద్యుత్-విశ్వదులును, వివిధావధాన ధురీణులునై పేరొంది కీర్తి కేసులైన బ్రహ్మశ్రీ దేవులకల్లి సుబ్బరాయశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడినవి.

1. మహేంద్రవిజయము:—ఇందు మహేంద్రుడు వామను సహాయమున బలిచక్రమును జయించిన కథ మహా భారతములైన శృంగారకర్ణకములతో సుతమూర్తిగా వర్ణింపబడినది. ఇందలి స్వర్ణవర్ణనము, ఋతువర్ణనము వామను ధురీణుని జదివి తీరవలయును. దీనికి చిత్రముగను మనోజ్ఞముగను వ్రాయబడిన పీఠికగూడఁగలదు. సాధారణమైనది 0-12-0. కాకిలోరు 1.

2. రామరాయవిలాసము:—ఇది యొక యుద్ధగ్రంథము. ఇందలి కవిత్యము కడుంగడు పరమముగను మృదుక ముగను తెలయుచుండును. అధునాతన గ్రంథములలో దీనికి సరికచ్చు గ్రంథములు మిక్కిలి తక్కువ. సాధారణ మైనది 0-8-0 కాకిలోరు 0-10-0.

3. రామచంద్రోపాఖ్యానము:—ఇది వారణాసి వేంకటేశ్వర కవి ప్రణీతమగు నాతా క్యానముల గ్రంథము శ్రీమదామాత్యము ననుసరించి మొదటియాణుకాంతులందలి కథయు నంతవరకును వర్ణింపబడినది. శ్రీ ధారావేణుగ నున్నది. సాధారణమైనది 0-12-0 కాకిలోరు 1-0-0.

4. భద్రావరణయము:—ఇది శ్రీ కృష్ణ కల్యాణాద్యనేక గ్రంథములు రచించి వన్నె తెచ్చిన అలమరాజా నుబ్రహ్మణ్య కవిగారిచే రచింపబడినది ఈయన విరచించిన గ్రంథములెల్ల నిది తోడవు. శ్రీ పీఠికాపురాధిపులును గీర్తికేసులును నైన శ్రీ గంగాధర రామరాయశాస్త్రి వారిచే వృత్తికొందఁబడినది. ప్రస్తుతికథలగు శ్రీ మార్యరాయ బహద్దరవారి యాజ్ఞ కను సరించి బ్రహ్మశ్రీ పురాణవంశ మల్లయ్య కాన్తులవారిచే వ్రాయబడిన నుబోధినియను చక్కని వ్యాఖ్యానముతో నొప్పియున్నది. సాధారణ మైనది 1-4-0.

5. ఆంధ్రసూత్రభాష్యము:—ఇది శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారి యాజ్ఞాసారముగ బ్రహ్మశ్రీ పురాణ వంశమల్లయ్య కాన్తులవారిచే మాలానుసారముగను నుబోధముగను దొంగిలించి దెమ్మి నైజానఁ జక్కగ వ్రాసిన భాగములుగ నుద్రించబడిన 1898 పేజీలుగల గొప్ప గ్రంథము. ఒక్కొక్కభాగము 2-8-0 మొత్తముగ వ్రాసిన భాగములు నొకసారి కొను వారికి 8-0-0 లు మాత్రమే.

6. ప్రభావతీప్రద్యమ్ము:—ఇది పింగళి మారవాన్యనిచే రచింపబడినది. గ్రంథపాక స్త్యము లోకవిదితమే. ఇది శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారి వెలపుత్రవారము పూర్వపథకు ననుసరించి వర్ణింపబడిన వ్రాయించి బ్రహ్మశ్రీ పురాణ వంశమల్లయ్య కాన్తులవారిచే యుక్తివ్రాయించి దెమ్మి నైజానఁ శైవరు కలులు కాగిరిములమీరకఁ జక్కగ నుద్రించించి కాకి లోరైఁడు చేయింపబడినది 1-4-0.

N. B. నై గ్రంథములన్నియు వాఙ్మూల యుపయోగమునకు శ్రీ పీఠికాపుర మహారాజావారి విశేష కృషయమున శుభముగ నచ్చాత్రించి తక్కువవెలకు లభించున ప్రేర్పాటుచేయించిరి. కావున నింత నుభయములమునకు దొరకువచ్చును. లేకున్న నింతకు రెండు రెట్లు మూల్యమిచ్చివను నిట్టి పరమధర్మము దొరకుట దుర్లభము. ఈపుస్తకముల కన్నింటికి తపాల భిక్షులు వగైరాలు కొనువారే భరించవలయును. గ్రంథములు వలయువారి క్రిందివిలాసము:కు వ్రాసిన గ్రంథములు లభించును.

ఒలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు కవితావిలాసము పీఠాపురము, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్రసూత్రభాష్యము ఆంధ్రసూత్రభాష్యము ఆంధ్రసూత్రభాష్యము ఆంధ్రసూత్రభాష్యము ఆంధ్రసూత్రభాష్యము

తయారైనది!

త్వరపడుదు!!

సాక్షి మూడవ భాగము

మేలైన అట్టబైండు వెల 1-8-0 మాత్రమే

సాక్షి మొదటి భాగం 2-0-0 కొద్ది ప్రతులు

సాక్షి రెండవ భాగం 2-0-0 మాత్రమే కలవు

వలయువారు:- పానుగంటి రాజారావు పీఠాపురం, గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

ఆంధ్రసూత్రభాష్యము ఆంధ్రసూత్రభాష్యము ఆంధ్రసూత్రభాష్యము ఆంధ్రసూత్రభాష్యము ఆంధ్రసూత్రభాష్యము

శుద్ధస్వదేశి బెంగులూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జరిగెచీరలు, కింగలు, రింగలు, రహళ్లు, వాడీలు, పావళ్లు, సాదాబాకల్లుగడ్డలు, గొనుగడ్డలు మొదలగునవి పురమాడిగా మేలురకం వట్టతో చిలకపచ్చు, కనుపుపచ్చు, ఎఱుపు, రోహ, ఆకాశవర్ణం, ఆరంజరంగు, మేఘవర్ణం, కాశీరంగు, నవలీలరంగు మొదలగు రంగులలో వాడివారి ఆర్డరు మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:- ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చినవారు తక్షణ ఎక్కువకు మాకే ఆర్డరునుపంపుదురు. నికరములకు తొదిగిన విలాసముగను వ్రాయవలెను. మాకం సుబ్బరాయశాస్త్రి అందు బ్రదర్, పట్టుబలి తర్తలూ, చాక్, బెంగులూరు సిటి. పోస్టు లాక్సు నెంబరు రెం.

గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము

అన్ని పాపులయందును దొరకగలది

అమృతాంజనం డిపో, బొంబయి లేక మదరాసు!

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-588) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోగ కృష్ణీహ సులూకుమము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళాశ్రుతము, భూతలైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక తమా సాలు విచిత్రవిద్యవిద్యలు గలవు. ఇంతేకాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, ముమిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీరముతో నుమాధియగుట, కేరీములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెక్కిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పోర్తము తెలుగుభాషలో అతి గులభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్తముగా తెలక బేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ. 4-0-0, రత్నకళాశాల, పి. ఆర్. బనారసంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగతికి గువానగా నుండును. కాక జూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిక అనంతముగా నుండుటయేగాక, అక్షరము, వాయువు, జలము, ఇంద్రము, సున్నపొరిము, కగ్గు, తిబ్బసము, కలరా, ప్లేగు విషజ్వరములు, నీటివోషములు, పండ్లకోప్పలు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వృజాయుధమునలె పనిచేయును. తేలకొంది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851) 200 మాత్రల సీసా 1-కి రు. 0-4-0; డబ్బా సీసాలు రు. 2-8-0 చి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు. 0-6-0. పి.సి.వి. అంధు కో. ఆయుర్వేదశాస్త్రము, పెరిచేపి, పెల్లూరుజిల్లా.

సరస్వతి

పై పేరుతో 1923 జనవరి నెల కడపటినుండి

యొక మాసపత్రిక ప్రకటిత మగును

అమృతములును, వ్రాసినములును, నగు వాంఛ గ్రంథ ములును, అట్టివే (తెలుగు టీకతో) కొన్ని వైద్య, సాహిత్యాది వివిధవిషయములు గల సంస్కృతగ్రంథములును, వాఙ్మయ, సాహిత్య, చరిత్ర, విషయములం దక్షులగు వ్యాసములును నందుఁ బ్రకటితములగును. దెమ్మి నైజాన వెలకు 40-48 పుటల చొప్పున నుండును.

చందా సంవత్సరముగ రూ. 4-0-0 మాత్రమే.

ప్రథమ సంవిలో నీ క్రిందివిషయము లుండఁగలవు:-

- (1) నాటికతోపాఖ్యానము:- కర్త శ్రీరాధుని నుండి దుగ్గను (2) ఉత్పలారాధ్య చరిత్రము:- తెనాలి రామలింగవి పొందు రంగమాచార్య్యకర్త! (3) చాతుర్యము:- భోజుమహారాజా. (సంస్కృతము తెలుగుతో) (4) బ్రాహ్మ దొంగగతియత్తరము లు. (5) అశ్వాస కల్పతర:- (తెలుగువనము) (6) ఇదిగాక శ్రీ కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు, ప్రభాకరశాస్త్రిగారువ్రాసిన, వ్యాసములుండును, వలయువారి క్రింది ఆదేశమునకు వ్రాసిదగును నరస్యతీవ్రతాధిపతి, మత్స్యల, కష్టజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగకొరకమునకు తళివము తక్కువ లేదు. పిడిగారితో వని లేదు. ఎఱుపు, రెంపు, కచ్చు, అను మూడు విధముల గె. X. రో. X. ము. ను మూడు రూపలలో వ్రాసును. శ్రీల మునుక వ్యాధులకు మేడ ఇది రాకొకము. (251) డబ్బు 11 వెల 2-4-0 గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

బైండుచేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము	800 పేజీలు	రు	1-0-0
2 భాగము	272 పేజీలు	రు	1-0-0
3 భాగము	280 పేజీలు	రు	1-0-0
కాకిమజిలీలు.	1 భాగము 488 పే.		1-8-0

(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము. నంబావాడీ మద్రాసుకాల, ఏలూరు కృష్ణజిల్లా

వనోపధిసరస్వరిల్లా

ర కృషీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట యందు కేరెన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాభార) ఉచితముగా పంపబడును. విలాసము పి. డి. సావంత్ నం 144 పనపనాడి, బొంబాయి

Printed and Published by the K. Nagarwara Rao, Editor at the Andrapalanka Power Press, 6 & 7 Yashwan Chetty Street, MADRAS.